

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

In Lib. IV. Regvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

IV. REGVM. VIII. v. 16. & 17.

Anno quinto Ioram filij Achab regis Israel, & Iosaphat regis Iuda regnavit Ioram filius Iosaphat rex Iuda. Triginta duorum annorum erat cum regnare cepisset, & octo annis regnavit in Ierusalem. Quod ipsum inculcatur 2. Paral. 21. v. 5. Triginta duorum annorum erat Ioram cum regnare cepisset, & octo annis regnavit in Ierusalem.

QVÆSTIO I.

De annis Ioram regis Iuda.

Hic Ioram annos Chronologicos, hoc est, ab aliorum regum Iuda annis distinctos decem tribuit Chronicon Alexandrinum, Michael Paludanus undecim, & sex menses, Sulpitius octodecim, prout etiam habent quædam Græca 2. Paral. 21. v. 5. Torniiellus & Salius annos 4. & paucos menses. Petrus 4. circiter annos. At vero communis sententia hos 8. annos quos scriptura Ioram regi Iuda impertit Chronologicos putat. Ita Eusebius, Iulianus, Nicephorus Const. Hilarion, Hermannus, Marianus, Ado, Vincentius, Abucolis, Franciscus Suarez, in 3. p. tomo 1. disp. 6. Sect. 1. Ioannes Mariana in hunc locum, & Sanctius. Quæ controuersia vt decidatur.

1. Aduertendum est, certam ac indubitatum esse hunc Ioram patri suo Iosaphato in regni Iuda administratione superstitem fuisse: nam clarissime legitur in Latinè, Hebraicè, Græcè 2. Paral. 21. v. 1. Dormiuit autem Iosaphat cum patre suo, & sepultus est cum eis in ciuitate Dauid, regnavitque Ioram filius eius pro eo. Surrexit ergo Ioram super regnum patris sui, cumque se confirmasset occidit omnes fratres gladio. Hoc etiam fatentur Chronologi omnes, qui aliquot annos Ioram post Iosaphati obitum largiuntur. Ex sacris Biblijs certò etiam intelligimus Ioram filium Iosaphat regnasse in Ierusalem octo annos: sed dubium ac controuersum est, primò, vnde hi 8. anni putandi sint. Secundò, qua ratione dicatur Ioram rex Iuda anno quinto Iorami regis Israel regnasse; cum è contrario Ioramus Israelites mortuo Ochoziæ fratri suo, anno secundo Iorami regis Iuda successisse notetur. 4. Reg. 1. v. 17. Terriò, quomodo Ioramus rex Iuda dicatur regnasse anno 5. Iosaphat, cum iste annus non incidit in annum quintum Iorami Israelitæ.

3. De primo, illud pro comperto mihi habendum videtur, hos octo annos non esse ab eo tempore putandos, quo Ioram Iudæus annos 32. natus regni titulos adeptus est; sic enim quadraginta duntaxat annos, vixisset; priuatus; 2. rex. Hoc autem cum sacra Scriptura pugnat, quæ tradit Ochoziã huius Iorami filium, fuisse annorum 42. quando regnare cepit, 2. Paralip. 22. v. 2. Neque etiam hi octo anni ita digerendi sunt, vt quatuor duntaxat Ioramus parente

Ioram in Iuda regnat annos 8.

Fuit patris suo superstitis.

Tria dubia

Anni regni Ioram non fluunt à 32. aetatis eius dæto.

l. 3. mos

p. philippi

Chronologia Testamenti

IV

17

mortuo regnauerit, ne in eos calculos incidamus, quos supra vidimus, 3. Reg. 16, v. 29, q. 13, num. 2.

Sed à mortuo Iosaphat.

4. Commodè vero deducuntur ab obitu Iosaphat, quando Ioramus Israelitæ, Joramus Judæus regnum paternum tenuit administratum. Nam annus 12. Jorami Israelitæ, octauus Jorami, adiuncto illi tempore quo Ochozias in Juda regnauit, eodem ferè termino claudendo nimirum Jehu Joramum regem Israël & Ochoziam regem Judææ & vitæ huius statione deturbauit. Ita censent Eusebius, & alij huiusmodi relati. Vide quæ in simili de annis Jechoniz anno 4. Regum 24, num. 3.

Triplicem initium regnandi Ioram.

5. Secundo quæsitio facile ex dictis responderi potest: Joramus prius regnare dictus est. 1. anno quinto Josphat, quando annos 21. designatus est. 2. confirmatus aut in regni administrationem admodum ca annum 21. Josphat, anno vero sequenti alter Joramus in Israelitæ tuo fratri successit, Josphato adhuc superstitite. Anno denique quinto Israelitæ, mortuo Josphat Joramus Judæus tertium regnare dicitur est sine parentis consortio regni habenas moderari. Hanc doctrinam non potest Tornellus, qui ann. m. 3427. ex Scriptura colligit, Ioramum regnandi, huic Joramus tribuendum esse.

Annus 5. Iosaphat fuit 1. Jorami.

6. De tercio quid sentiam facilis est coniectura. Nimirum Joramus cum patre suo regnare cœpit anno 5. Josphat: postea regnum proprium mortuo administravit anno 5. Jorami Israelitæ. Cum igitur diuersa regnandi initia, mirum non est, quod annus 5. Josphat, cum anno 5. Israelitæ non concurrerit.

Ætas Iorami Regis Iudæ.

7. Triginta igitur duorum annorum erat Ioramus Iudæus cum anno 5. regni sui regnare cœpisset, & cum eo 20. circiter annos regnauit: patre defuncto, octo annis regnauit in Ierusalem: proinde ad annum vitæ suæ facile peruenit, quando quidem filium Ochoziam annos 42. natum in redem moriens reliquit.

Iosaphat vixit ad annos 70.

8. Dices id fieri non potuisse: si quidem Iosaphat erat 35. annorum cum regnare cœpisset, & 25. annis regnauit 2. Regum 22. vers. 42. & 2. Paralip. 20. Ergo anno 5. regni sui, agebat quadragesimum ætatis suæ: quo tempore videtur filium 32. annos natum habere potuisse. Respon. Iosaphat annorum, non quando parenti successit: sed quando Alia circa annum 31. ipsam Iosaphat in regni collegam adsciuit: atque cum parente 10. annos eo mortuo 25. regnauerit, vniuersè 35. regnauerit: te regni insignia peregerat, quo fit vt totius vitæ illius spatium ad-

ditatum fuerit, & filius eius Ioramus regnare cœperit, Iosaphato iam quin-

9. Paludanus traet. 4. cap. 5. Ioramum vndecim annos post obitum Iosa-
phat regnasse contendit, ob rationes, quibus alibi probare studuit regnum Iu-
da hunc annos 396 Et confirmat primò, quia biennium assignatur, quo Ioram
palatium contabit. 2. Paral. 21. v. 19. *Secundò*, à simili: quia sicut Scriptura dicit
Ochoziam regem Israel duobus annis regnasse, cum tamen, inquit, regnauerit plu-
res: ita licet octo anni Ioram regi Iuda tribuantur: plures tamen ei pote-
runt assignari. *Tertiò*, quia forte Ioramus post octo annos regni, triennium pri-
uatus egrit: siquidem ei populus vt regi non parentauit, & filium eius regem
constituit.

*Opinio
Paludani
cum tribus
argum.*

10. Malo tamen cum authoribus antè laudatis, octo annorum numerum
tenere, quem Scriptura Ioram regi Iuda tertium attribuit. 4. Reg. 8. ver. 17.
2. Paralip. 21. v. 5. & 20. Rationes Paludani de 396. annis regni Iuda resoluam
in loco, ad finem regni Sedecie. Prima confirmatio sola negatione illationis
repelli potest. Licet enim tabes regem biennio debilitauerit, non idcirco an-
nos illius regni mutauit. Deinde hoc modo, non vndecim, sed decem duntaxat
anni Ioram adscriberentur. Ad 2. confirmationem, quilibet respondebit:
sicut Ochozias ille non vltra biennium: ita hic Ioram nò vltra octennium post
parentis obitum regnauit. Denique nego Ioramum triennio degisse priuatum:
sic enim triennale fuisset interregnum, nulla id ratione exigente. Quia verò
populus à Ioramò auersus erat, ei mortuo iusta persolvere noluit, nec eius fi-
lium nisi communibus suffragijs regem habere.

Refutatio

*Iorã 8. an-
nos regnã
non 11.*

11. Sunt qui putant 4. Reg. 8. ver. 16. verba illa. & Iosaphat regis Iuda, esse sur-
perflua; alij deesse, mortuus est, alij, non ad annum quintum, sed in communi ad
tempus regni Iosaphat referenda. Imò Capellus hunc versiculum ita interpre-
tatur, vt Ioram dicatur filius & Achabi & Iosaphati, propter affinitatis iura,
quæ inter duas illas familias intercesserant. Quas interpretationes alij iudi-
candas relinquo; eæ ratiocinia mea non turbant.

QVÆSTIO II.

De annis Ochozias regis Iuda.

TRia hinc examinanda sunt. 1. Quoto anno Ioram regis Israel Ocho-
zias regnum Iuda adierit. 2. Quoto anno ætatis suæ. 3. Quot annos
Chronologicos regnauerit.

De primo, sic legimus 4. Reg. 8. ver. 25. Anno duodecimo Ioram filij Achab regis
Israel regnauit Ochozias filius Ioram regis Iuda. At verò cap. 9. v. 29. id anno vnde-
cimo factum dicitur. Anno 11. Ioram filij Achab, regnauit Ochozias supra Iudam. Quæ
duo

*Quoto an-
no Ioram
regnauit
Ochozias.*

P.
Philippi

Chronologia
Testamenti

IV
7

- 1. Opinio* duo loca varijs modis auctores inter se conciliant. Primum ut anno Ioram regis Israël, Ioram rex Iuda gravi morbo affectus regni administrationem Ochoziaz filio suo tradiderit: anno vero duodecimo Ochoziaz parente solus regnauerit. Certum est enim Ioram regem Iuda, & regni sui graui corporis ægitudine diuinitus castigatum. 2. Paralip. 23. anno duodecimo alterius Ioram: è viuis excessisse. ibid. cap. 22. Hoc in istos textus explicant, Hugo Card. 4. Reg. 9. lit. k. Lyranus ibid. l. 1. c. 1. Torniuellus an. m. 3149. Salius eodem anno num. 7. quam interpres Palud. tract. 4. cap. 6. probabilem fatetur.
- 2. Opinio.* 2. Alij censent Ochoziam mortuo parenti successisse anno Ioram regis Israël, deficiente, & duodecimo instante, sicut Apollonius pes, modo 13. Neronis, modo decimo quarto anno passi dicuntur: quod annus ille civilis, quo Ochozias regnum accepit, priori parte cum duodecimo Ioram; posteriori cum duodecimo concurrebat, ut vult Hieronimus, & Paludanus l. c.
- 3. Opinio.* 3. Dicit etiam potest cum Abulensi. 4. Reg. 9. q. 17. Ochoziam adijisse anno vndecimo Ioram completo, & duodecimo currente. plurimum sententia Genes. 37. vers. 2. Latinus & Hebræus textus verbum fuisse sedecim annorum; Græcus vero septemdecim, quodammodo gregem &c.
- 4. Opinio falsa.* 4. Nonnulli ut Richardus de S. Victore existimant Ioram regem Israël, vno tantum anno cum fratre regnasse, deinde solum annos 12. solum quo Ochozias in Iuda regnasse dicitur, fuisse duodecim annorum regnum Israël cum fratre adierat; vndecimum verò, quàm mortuo Ioram regnum solus possederat. Verùm hinc modus non placet: nam Ioram plus quam annum cum fratre regnauerat, ut ex dictis de Ochoziaz patet, & notat Paludanus. Tres modi præcedentes sunt probabiles.
- Conclusio.* 5. Nullo verò modo ijs assentior, qui hunc annum duodecimum Israël ab anno 18. Iosaphat, aut vigesimo secundo eiusdem accipiunt Ioram parenti suo Iosaphato non nisi quadriennium superstes fuisse suis locis annotaui.
- De ætate Ochoziaz.* 6. De secundo quæsito maior est difficultas: siquidem Ochoziaz regnum annorum erat Ochoziaz cum regnare cepisset, & vno anno regnauit in Iuda: vno vero 2. Paralip. 22. v. 2. legitur tunc fuisse 42. annorum. Quod si verum esset, annorum erat Ochoziaz cum regnare cepisset, & vno anno regnauit in Iuda: duplex oritur opinio: quidam enim putant absolute Ochoziaz non venisse, nisi annos 22. natum. Alij arbitrantur Ochoziam non

... cum esset 22. annorum, viuo adhuc parente. 2. cum ad annos 42. perue-

... subducto è viuis Iosaphato.

7. Authores prioris opinionis hisce argumentis vtuntur. 1. Quia Ioram

*1. Opinio
cum 5 arg.*

... Ochoziæ parens initio regni sui 32. annorum erat, & octennium regna-

... Ergo non nisi ad 40. ætatis annum peruenit, ac proinde regni immediatum

... non reliquit 42. annos natum, nisi agnoscas prolem parente bien-

... seniore. 2. Ille Ochoziæ, qui & Iosaphat fratrum suorum natu minimus

... Paralip. 21. v. 17. & cap. 22. ver. 1. Non est autem verisimile inquit Caietanus,

... 40. annorum fuerit vltimus filius patris non senis habentis multos filios & mul-

... tares. 3. Athalia fuit mater Ochoziæ, vt Scriptura disertè tradit. 4. Reg. 11.

... & alibi. Atqui hanc duxit uxorem Ioramus parens Ochoziæ circa annum

... regnum Iosaphat; hinc autem vsque ad mortem Ochoziæ non nisi 23. anni

... numerantur. 4. Iosaphat erat 37. annorum cum regnare cœpisset & 25. annis regna-

... 3. Reg. 22. ver. 41. Sexagenarius ergo mortuus est. Huic ætati adde annos 8.

... quibus Ioram post fata parentis rex fuit, conficies 68. è quibus si 43. Ochoziæ

... regnauerunt, & 20. Ioram Ochoziam generanti, colligentur anni 63. Super-

... erunt igitur tantum quinque anni Iosaphati, antequam ei Ioram nasceretur.

... Quod admitti nullo modo potest. 5. Ioram Israelites non nisi duodecim

... annos regnauit, & quatuor iam annis regnum administrauerat, quando Ioram

... Iudas regnum accepit. Hic ergo non potuit annos 20. viuo parente regna-

... re. Hanc doctrinam tenent Caietanus 2. Paralip. 22. Tornellus anno mundi

... 3149. Sallianus 3150. numer. 11. Perauius libro 9. cap. 55. numero 10. Paludanus

... tract. 4. cap. 6. quibus Sallianus addit Turfellinum, & è Sectarijs, Scaligerum,

*Opinio
Paludani.*

Quæst. Chron. P. 2.

ille

P.
Philippi

onologia
Testamenti

IV

7

ille vnus quo regnavit Ochozias, partim cum 11. partim cum 12. annis concurreret.

Radix difficultatis.
1. Explicatio parum idonea.

9. Id verò quod omnibus auctoribus maximè negotium factum est ille 2. Paral. 22. *Quadraginta duorum annorum erat Ochozias, cum regnasset, cuius variaz interpretationes afferuntur.* Prima est Hebraeorum cap. 17. qui hosce 42. annos ab eo tempore ducunt, quo inter regnum rael affinitas contracta est, quando Iosaphat duxit filiam Amri, hoc est do Ioramus filius Iosaphat duxit Athaliam filiam Achabi, neptem Ioramum hæc interpretatio parum ad rem facit, nisi sub idem tempus, quod circiter mense ab illis nuptijs natus sit Ochozias.

2. Explicatio.

10. *Secunda interpretatio affertur à S. Hieronymo in quest. Hebr. Paralip. Ipse Ioram, inquit, qui hic 40. annis vixisse describitur, & 8. annis regnavit, & regnavit 28. Octo enim anni, qui ei in regno tribuuntur, ipsius fratres occideret, cum adhuc innocenter viueret: viginti vero anni, quibus regnum eius auferuntur, quia in languore & tribulatione deduxit eos: idcirco tribuuntur, qui non amplius quam 22. annos habens regnasse perhibetur, ne de summa remanentes errorem indagini temporum facerent. Ochozias enim regnavit, vno tantum anno regnavit. Collatio enim lectionis libri Regum huic interpretationi magnam præbet auxilium. Eadem habet Lyranus, Hugo Card. Cælius &c. Sed contra hanc expositionem occurrit 1. Si ad dirigendam rum indaginem sacra Scriptura aliquid de regno Ioram tollere, & collationes annorum colligatur ex spatio temporis, quo singuli reges regnauerint. 2. Scriptura testis occidit Ioram fuisse 32. annorum cum regnasset: si ergo viginti octo annos regnavit, non quadragenarius sed sexagesimus obiit. Si autem 28. annos regnavit, nec nisi 40. vixit: ergo 12. annos non vir 32. annos natus ad regnum accessit. 3. Verbo diuino indicatur non post 8. annos regni, sed mox, vt regnum sibi firmatum videtur medio sustulisse. 2. Paral. 21. v. 4. At neque 20. annos in languore ducendum tantum, ib. v. 19.*

3. Explicatio.

11. *Tertia explicatio est Caietani, Tornielli, Saliani, Perauj &c. aliorum, qui suspicantur codices libri 2. Paralip. qui Ochozias 42. annos regnasse deprauiatos esse, quod conijciunt, tum ex rationibus numerum 7. ex eo, quod licet textus Hebraeus, interpres Latinus, editio 70. Regum plutenis sibi 42. annos exhibeant: reliqua tamen exemplaria, vel 21. cum Sixtina editione 20. tantum, vt notat Salianus. Fauet Menochius s. v. 26. vbi hanc opinionem refert, nec refutat, sed addit alias explanationes afferuntur magnis vrgeri difficultatibus.*

12. *Quarta* expositio est Paludani, qui nullam omnino deprauationem in
 textu Latino admittendam censet, ob rationes, quas adfert tract. 1. cap. 4. qua-
 rum precipua est decisio S. Congregationis Cardinalium sub Greg. XIII. apud
 Turrianum 2. 2. disp. 22. dub. 4. quæ consultata super mente Tridentini Sess. 4.
 respondit, nihil posse asseuerari, quod Latina vulgata editioni repugnet, etiamsi sola esset
 periculis, seu clausula, aut membrum aut syllaba *ioram* vnum. Vnde colligit nihil de
 numeris annorum in Latina editione mendosum esse; illis vero quadraginta
 duobus annis, de quibus agimus, ait non significari ætatem Ochoziæ sed pa-
 trem eius. q. d. Filius parentum 42. annorum erat Ochozias cum regnare
 cepisset, hoc est, quando Ochozias ad regni fastigia euectus est, genitor eius e-
 rat quadraginta duorum & mater totidem annorum. Aut verba illa: 42. *an-*
orum erat, parenthesi includantur, & ad nomen *Ioram*, quod proximè ante-
 cedat referatur hoc modo: *regnavitque Ochozias filius Ioram (42. annorum e-
 rat) Ochozias cum regnare cepisset.* Attamen hæc interpretatio paucos, vt reor
 ad stipulatores habeat. Verba enim Hebræa & Græca, istum sensum non
 magis panuntur, quam illum, quem ex S. Hieronymo retuli & explodit Pa-
 ludanus, Latinamque editionem miro modo torquet, vt consideranti manife-
 stum est.

4. Explicat

13. *Quinta* supputatio hosce 42. annos accersit ab eo tempore, quo Amri
 proavus maternus Ochoziæ regnum pacificè obtinuit, & vt aliqui putant re-
 gni sedem in Samaria constituit. Inde 8. annos Amri, in pace regnanti. Achabo
 cum Ochozia filio 22. Ioram 12. tribuunt: ex quibus 42. anni constantur, quos
 hæc opinio non tam Ochoziæ cuius annos inquirimus, quam avo eius Amri
 tribuit. Hanc explicationem non multum auersatur Genebrardus, admittit
 Serrarius, clarè tradit Tremellius 2. Paralip. 22. v. 2. *Regnavit, inquit, Ochozias filius
 Ioram regis Iuda, cuius matri nomen Athalia filia Amri agentis 42. annum, cum Ocho-
 zias regnaret, qui vno anno regnavit Ierosolymis.* At verò quicquid sit de horum 42.
 annorum origine, dura est, nec parum audax ista verborum transpositio & in-
 terpretatio. Annos enim istos Scriptura perspicuè ad Ochoziam refert, non ad
 Amri, qui fuit proavus maternus Ochoziæ, & iam triginta & aliquot annis
 prius obierat, quam Ochozias iste vno anno regnaret. Nec video quomodo
 Amri octennio ante suam obitum Regiam transfulerit in Samariam, cum sex
 annos in Thersa, vniuersè duodecim regnauerit. 3. Reg. 16. v. 23.

5. Explicat

14. *Sexta* huius loci expositio nullum mendum in Latino, nullum in He-
 braeo textu inesse putat: sed plura regnandi initia tribuit Ochoziæ: alterum vi-
 no parente & avo cum esset 22. annorum de quo 4. Regum 8. vers. 25. alterum
 patre vita functo cum ad annum ætatis 42. peruenisset, vt legimus 2. Paralip.
 22. vers. 2. Hoc modo regnauerit parente superstito annos 20. exinde vnum nec
 ipsum

6. Explicat
tio ceteris
proponitur

p. philippi

onologia
Testamenti

IV
7

ipsum completum. Hanc sententiam refert Abulensis 4. Regum 8. p. propugnat Francisc. Suarez 3. p. disput. 5. Sect. 1. Azor tomo 1. lib. 6. cap. Gordonus tomo 1. Chron. Emmanuel Sa. 2. Paral. 22. Sanct. 4. Reg. 8. Hæc doctrina è diametro pugnat cum tertia explanatione, cum cum in eo conuenit quod textum Latinum, Hebræum, Græcum Regum plurimum ab errore vindicet: dissentit tamen in modo explanationum 2. Paralip. reliquæ enim opiniones. negant Ochoziam regnum ætatis suæ 42. hæc autem duo regnandi principia Ochoziaz ætatis in regni principio 20. annorum spatio inter se distat. Quod minime incholet, cum id in pluribus alijs regibus contigisse plerique fateantur, 3. Reg. 11. q. 14. & q. 7. num. 7. & dicemus Deo fauente 4. Regum q. 21.

Notand. 1. 15. Ut autem probabiliter ad difficultates, quibus hæc opinio responderi possit, meminisse oportet *primò*. Matrem Ochoziaz fuisse 3. Reg. 11. v. 1. filiam Achab, vxorem Iorami filij Iosaphat. 4. Reg. 8. v. 1. tamen vocari filiam Amri ibid. v. 26. & 2. Paralip. 22. v. 2. eo scilicet quod posteri Israëlitis, vocantur eius filij: quia Athalia erat Amriæ filio, ut intelligimus duorum regum familias affinitate coniunctas fuisse, matrem regum David & domum Amri.

Notand. 2. 16. Aduertendum *secundò*. Amri initio regni sui difficilem habuit administrationem: cum enim militiæ præfectus bellum cum Philistinis ret, rex ab exercitu acclamatus est, mox Zambrium sustulit, qui septem annibus occiso Ela rege, regnum Israeliticum inuaserat. Cum Thebniio regnum pariter aspirante de summa rerum contendit, ac tandem anno regis Iuda, Amrius sublato æmulo in quietam regni possessionem ingressus, 56. circiter anni à regnorum Iuda & Israel distractione effluxissent. Notandum quod Amri quam volubilis esset regni sui rota, è cuius fastigio Baasæ filii Amri stirpem detraxerat, mox Baasæ filium Zambrius deiecerat, Zambrius Amri de regno solio in desperatum rogam impulerat. Merito quodammodo suæque domui timere, & pacem affinitate firmam adam, cum regibus Iuda te poterat, ut hoc modo suæ prosperitatis consulere. Quam ad pacem Iuda regem verisimile est regem Asa utpote iam decrepitum ac minus contentum consensisse, quandoquidem annis superioribus adeo Baasæ filium regem extirpauerat, ut omne argentum & aurum quod remanserat in thesauris Domini, & in thesauris domus regis mitteret ad Benadab regem Syria, ad hoc ut contra regem Israël obtinendas. 3. Reg. 15. v. 16. & seqq. Fac igitur hæc contigisse, quando Amri mortuo Thebniio regnum Israelis ad regem Ioram neprem Amri Ioram. Asa nepoti nupsisse, & post vnum circiter annum Ochoziam in huius vitæ lucem venisse; sic fiet, ut Ochozias post patris mortem annos 42. natus regno potitus sit.

Ochozias
20. annos
cum patre
regnavit.

P.
Philippi

17. Qui hanc nostram opinionem sequi voluerit, num. 14. explicatam; ad ea
10. allata sunt respondere poterit, quadraginta duos annos Ocho-
zias regnavit, non præcisè ab affinitate inter domum David & Amri contracta;
sed a nativitate Ochozias paulo post secuta. Deinde illos 20. annos, quibus O-
chozias viuo parente regni titulis insignitus erat, non turbare Chronologiam,
quæ partim annis Iosaphat, partim annis Ioram absorbetur.

18. Ad primam & quartam rationum num. 7. allatarum supra responsum
eiusdem de Ioramo rege Iudæ disputaretur. Nèpè Ioram sub finem anni 5.
Iosaphat fuisse 32. annorum, quando cum Patre regnare cœpit; ipsum verò I-
osaphat regem designatum cum esset 35. annorum; 30. aut 31. anno Asæ adhuc
viventis, quando Athalia Ioramo vel nupsit, vel Ochoziam peperit. Regnavit
Iosaphat cum patre annos circiter 10. parente mortuo 25. vniuersè non
maiores quam 35.

19. Ad 2. rationem, omnes fatentur Ioramum regem Iudæ, per 22. annos li-
berè plures simul uxores haberet, nullam prolem masculam suscepisse: quo con-
silio mirum non est, Ioramum istum, ita corpore constitutum fuisse vt mas-
culam non generaret. Da mihi virum, qui in polygamia per 22. annos, ex nulla
prole melioris sexus sobolem sustulerit, quod omnes de Ochozia fatentur:
eandem sine temeritate cum aliquo vitio laborare, quo minus proles mascula ab
eo procreetur, etiam si alios 22. annos matrimonio vtatur. Esto non semper eo
deteriorauerit.

20. Ad 3. Athalia non anno septimo Iosaphat, sed 31. Asa nupsit Ioramo,
quibus nuptiis Amri partum sibi suæque familiæ regnum stabilire volebat.

21. Ioram non nisi octo annos parente mortuo regnavit; eo viuo plures
regnaverat. Ochozias pariter cum mortuo parenti successit erat 42. annorum,
vt notatur in Paralipomenis: at verò ante annos 20 in regni cœsorium ab auo
& parente accitus fuerat, annos natus 22. vt habet liber quartus Regum.

22. Asserta Paludani num. 8. allata, non admodum authentica sunt. Primū,
secundum, quartum absolutè negari possunt, & dici, affinitatem inter Davidis
& Amri domos initam 43. annis ante obitum Ochozias.

23. Ad tertium assertum dicent sextæ interpretationis patroni, duobus
modis reges constitui, 1. sine præiua designatione, quando simul eis & regia
dignitas & gubernatio traditur, vt in Ioakim & Sedeciâ factum. 2. quando illi
qui antea reges erant designati confirmantur, aut ad regni gubernationem ad-
mittuntur, vt de Ioramo rege Iuda fatetur cum alijs Paludanus, & hoc secundo
modo Ochozias mortuo parente rex constitutus videtur. Nec est, quod vis po-
natur in verbo *constituere*; non enim omnimodam carentiam significat, satis est,
quod connotet carentiam confirmationis, aut actualis administrationis, siue

Ad 1. &
4. explica-
tionem.

Ad 1. ex-
plicationem.

Ad 3.

Chronologia
Testamenti

IV

7

ituris in re. Nō est autem improbable Athaliam, cuius auus, patens Ioram
 Israelis fuerunt, habitam cæteris Ioram v. x. o. ribus nobiliorem, successio-
 nis fratrum, (non vterinorum) natu minimo, & egni successionem ob-
 clamante forsitan maiori populi parte: postea verò cum & patens & filius
 choziæ interijissent, populus ipsum Ochoziam vnanimi consensu regna-
 runt, hoc est, in regni possessionem & gubernationem admisserunt. In
 loco citato habemus, *constituerunt*, in Hebræo est *iamlich*, regnare fecerunt
 bo facta pagina vitur 1. Reg. 11. v. 15. vbi vulgatus habet *regem fecerunt*
 Saulem: cum tamē certum sit, eo loco non esse fermonem de prima
 gis electione; sed de confirmatione. Idem est de Ochozia cum post
 rentis rex *constitutus* dicitur, in Paralipomenis.

*De annis
 regni O-
 chozia.
 1. Opinio.*

2. Opinio.

Conclusio.

2. De tertio quæsito, quot nimirum annos Chronologicos regna-
 zias duæ videntur esse opiniones: quarum altera annum integrum dicit
 Ochoziæ. Ita Eusebius, Iulianus, Nicephorus Const. Hilarion, Sulpici-
 mannus Contr. Chronicon Alexand. Marianus, Ado, Vincentius, &
 quorum rationes in Synopsi, prima editione annotaui. Altera vero
 nus intricata habet ratiocinia, dum Ochoziam post mortem patris
 menses, non integrum annum in viuis fuisse autumat, ita vt vnus idem
 nus Chronologicus fuerit Ioram Israelita, & ille quem Scriptura
 choziæ. Sic docet Torriellus, an. m. 3150. num. 1. Saliatus num. 2. Pe-
 ludanus &c. Hac ratione in Tabulis expansorum annorum Ioram
 Ochoziæ vnum inscribo. Vtram quisque volet opinionem sequatur.

IV. REGVM VIII. v. 25, & 26.

V. 25. Anno duodecimo Ioram filij Achab regis Israel, regnavit Ochozia
 regis Iuda. Facilis est interpretatio eorum, qui hunc annum ducunt
 putant inchoatum. Alij aliter interpretantur, vt dixi quæst. præced.
 26. *Viginti duorum annorum erat Ochozias, cum regnare cœpisset, (subaudi
 parente, & auo) & vno anno regnavit in Ierusalem, nempe solus post
 rentis, cum ante annos 20. rex à parente & auo designatus fuisset.*

IV. REGVM IX. v. 29.

*Moritur
 Ochozias
 & Iehu
 regnat.*

Anno vndecimo Ioram filij Achab, regnavit Ochozias super Iudam.
 Israel. Commodè hic annus vndecimus pro completo accipi
 decimo iam inchoato: quanquam & aliæ sunt probabiles, heius
 rationes relatæ q. præced. num. 2. & seqq. Ex hoc loco intelligit
 dem anno Iehu, regnare cœpisset, quo Ochozias im-
 terijt.

IV. REGVM. X. v. 36.

Dixi autem quos regnavit Iehu super israel, viginti & octo anni sunt, in Samaria. Hi anni ex communi auctororum sententia Chronologici censentur, ut nominatim Eusebius, Chronicon Alexand. Marianus Scorus, Torriellus, Salianus, Petrus, Paludanus, &c. quibus tacite assentitur Abulensis sub finem huius operis, disertè verò è Sectarijs, Calvisius an. m. 3088. Bucholceri, Capellus, &c. Hinc à vero aberrat Iosephus lib. 9. Antiq. cap. 8. dum asserit Iehu 27. duravit annos regnasse, ut notant nonnulli ex auctoribus iam laudatis.

Per 23. annos.

IV. REGVM XI. v. 3.

Et regnavit Athalia super terram, Anno autem septimo misit Ioiada. Hic septimus annus à morte Ochozie regnavit. Vnde nonnulli septem annos Athalias regnasse scribunt, ut Eusebius, Iulianus, Nicephorus Const. Ado: Sulpitius autem ferè octo. Alij quibusdam huius Regine sexennium Chronologicum attribuunt. Iulius Hilarion, Siculi, Hermannus, Marianus, Vincèrius, Tostatus, Torriellus, Sanctius, Salianus, Petrus, Paludanus. Id quod ipsa de anno septimo attingit, annis totò obloberat.

Athalia regnavit 6. annos.

Huc spectant, quæ habentur 2. Paralip. 22. extremo. Fuit ergo cum eis in domo Domini sex annis, quibus regnavit Athalia super terram. Et initio capitis 23. anno autem septimo confortatus Ioiada. Et c. 24. v. 1. Septem annorum erat Ioiac cum regnare cepisset. Nec refert, quod quidam Latini codices ad finem illius c. 22. addant Athalias septem annis regnasse: dici enim potest vel id de annis inchoatis intelligi, vel eam additionem non esse authenticam, siquidem nec in Latinis Sixti, nec in Græcis, nec in Græcis exemplaribus reperitur.

Septimo anno inchoatis.

Nec refert 2. quod translatio Græca Sixti V. auctoritate edita 2. Paralip. 23. habeat, anno octavo confortatum Ioiadam. Nam eadem editio ibidem præstat in plerisque subaudi Græcis haberi, anno septimo. Quod ipsum monet Nobilius in eodem locum, & patet ex alijs editionibus. Quod si verumque esse non potest, à lingua potius credatur, vnde est in aliam per interpretes facta translatio, ut a Nobili retulimus, ex S. Augustino 15. civit. 13. & S. Hieronymo tomo 3. epist. 132. ad Valentem, præsertim cum Latina vulgata Sixtina habeat anno septimo confortatum. At forte septuaginta eo loci ad ætatem Ioz respexerunt, qui erat septem annorum, atque adeò agebat octavum, quando hæc gerebantur.

Octavo confortatus Ioiada.

Ioiac regnavit 40. annos, vixit 473.

IV. REGVM XII. v. 1.

Anno septimo Iehu regnavit Ioiac: & 40. annis regnavit in Ierusalè. Hinc colligitur totam

p. philippi

Chronologia Testamenti

IV

7

totam vitæ ipsius Periodum fuisse 47. annorum: siquidem septem
erat, cum regnare cœpisset, 4. Reg. 11. v. 21. ijdemque anni tum vitæ
repetuntur. 2. Paralip. 24. v. 1. Nec est vlla ratio, quæ plura regardans
Ioæ tribuenda suadeat. Hi porro 40. anni quos regnavit Ioas, ab Euse-
biano, Nicephoro, Sulpitio, Adone, & alijs auctoribus cap. præceden-
tibus Chronologici habentur, nec video argumentum, aut scriptorū
auctoritatem cur ab hoc computo discedamus, quicquid Caluilius
Iulus remurmurent, vt dicam cap. 13. v. 1.

IV. REGVM XIII. v. 1.

Ioachaz
regnat an.
17.

1. Anno vigesimo tertio Ioas filij Ozhozia regis Iuda, regnavit Ioachaz filius
Israel in Samaria decem & septem annis. Solum 15. annos Chrono-
huic Ioæ concedunt Torniellus in Tabulis, anno mundi 3779. & 3799.
eodem anno, num. 1. Petavius illo cap. 55. Quia Ioas filius huius Ioas
navit annos sedecim, vt habetur hoc capite v. 10. & Amasias quidem
vixit post obitum Ioasi regis Israel. 4. Reg. 14. v. 17.

Forz non
integros.

2. At verò licet hoc modo anni Ioachaz & sequentium regum
sint: si quis tamen Ioachazo annos septemdecim dederit, & filio
quindecim, non obstat, quin Amasias mortuo Ioaso vsq; ad annum
quintum superstes fuerit, vt patet ex meis tabulis expansis in quibus
mus Ozia pariatur decimo sexto Ieroboami ab obitu Ioæ computat
eos non carere omni ratione qui dixerint aliquid ad annum 40. Ioas
posse, si Athaliae lex tantum anni adscripti fuerint, & sic annum
sua inchoatum anno secundo Ioæ Israelitarum regis expirante.

Ioas & Io-
achaz reg-
nant 32.
annos.

3. Existimo igitur liberum esse, aut Ioachazo 17. & Ioaso 15. annos
nalogicos, aut vtrique singillatim 16. tribuere. Bene tamen adueni-
eos Chronographos decipi, qui in recensendis annis regum Israel
annos decem & septem integros tribuere solent, & Ioas filio
qui simul faciunt 33. cum reuera anni quos ambo regnarunt
vint tantummodo 52. Hæc ille, cui Salius & Petavius assentiuntur.

Error Io-
sepbi &
Mariani.

3. Errat autem Iosephus lib. 9. Antiq. cap. 9. dum ait anno Ioas
primo Ioachaz filiū Iehu apud Israelitas & Samariam parenti
enim vigesimo tertio id Scriptura tribuit. Est etiam error apud
Scorum ad an. m. 3323. vbi sic legimus: Hebræorum Israel 10.
Iehu, in anno 22. regni Ioas incipiens, regnavit annis sedecim
Nam Iosephus ei annos 17. tribuit, loco iam allegato.

IV. REGVM XIII. v. 10.

1. Anno trigesimo septimo Ioas regis Iuda, regnavit Ioas filius Ioachaz

... annis sedecim annis. Ex dictis patet, hos 16. annos esse Chronologicos, si Ioachaz parenti istius, tantum 16. anni tribuantur; si vero Ioachaz 17. annos habuerit, Ioaz non nisi 15. relinquentur. Siquidem totidem post Ioaz Israelitarum regis obitum vixit Amasias.

Ioas Israelita regnavit 15. aut 16. annos.

2. Abulensi 4. Reg. 14. q. 3. sacrae Scripturae textus hoc loco corruptus videtur, & pro trigesimo septimo, legendum trigesimo nono. Verum numerus 37. quem Ieremo diuinus hic exprimit, retinendus est, & duplex regnandi initiu Ioaso Israelitae tribuendum; alterum anno Ioaz regis Iuda trigesimo septimo, quando Ioachaz Israelites filium Ioasum anno principatus sui 15. in regni socium adlegit alterum, anno Ioaz Iudaei 39. quando Ioas patenti mortuo in Israelitide succedisset, & ab hoc secundo regni aditu oriuntur anni 16. quibus eum regnasse sacra narrat historia. Ita docent Peravius lib. 9. cap. 55. §. Haec historiae. Salianus num. 3192. num. 5. Nec obstat, inquit, quod Scriptura 4. Reg. 13. v. 9. prius dicit dormisse Ioachaz cum patribus suis, quam mentionem faciat regni filij eius. Scilicet enim de utroque agere voluit, nec inferere res filij in narratione patris, praeteritum cum cursim de utroque ageret. Idem clarè docet Tornielus an. m. 1793. numer. 1. laudatque in hac sententiam (cui subscribo) Caietanum, Richardum de S. Victore, Austorem historiae Scholasticae.

Duplex habuit initiu regni

3. Hinc deduco 1. rationes eorum accuratas non esse, qui sine vlla declaratione sacrae Scripturae verba secuti, Ioachaz dant annos 17. Ioas 16. Quod faciunt Eusebius, Chronicum Alexandrinum &c.

Corollarie

4. Deduco 2. errare Sethum Caluissium dum anno m. 3098. annum Ioachaz regis Israel decimum quartum auspiciatur, sequenti vero anno, nempe ante Christum 849. Ioaz regis Iuda trigessimum septimum inchoat, & Ioam regem Israel a parente coronatum asserit; anno demum proximo, hoc est, ante Christum 848. Ioachaz mortuum. Sic enim non attigisset Ioachaz annum regni decimum septimum, ad quem tamen eum peruenisse sacra pagina testatur. Idem est iudicium de Capello, qui ipsa non nisi 15. annos Chronologicos Ioachazo concedit. Melius suos calculos disposuit Funccius, dum annos 17. Ioachazo; Ioaz vero eius filio 15. absolutos dedit.

Error Sethi & Capelli.

IV. REGVM XIV. v. 1. & 17.

1. In anno secundo Ioas, filij Ioachaz regis Israel regnavit Amasias filius Ioas regis Iuda. Vixit quinquaginta annorum, cum regnare cepisset, viginti autem & nouem annis regnavit in Ierusalem. Capellus anno m. 3152. sic scribit: Amathias 25. annos natus rex coronatur, regnatque annos vnde triginta, cum patrem eius Ioasum occidissent coniurati: anno autem praecedenti notat tricesimum septimum eiusdem Ioasi. Vnde liquet ex eius doctrina Ioasum anno 38. regni sui occisum esse; cum tamen sacrae

Amasias regnavit annis 29.

Quest. Chron. P. 2.

literas

Philippi

Chronologia testamenti

IV 7

literæ difertè significant Ioasum annos 40. regnasse: quod ipsi fecerunt an. m. 315. vbi initium regni Ioæ Iudæi constituit: inde autem vsq. ad quadraginta anni nō reperuntur. Secū igitur, & cū verbo Dei pugnat.

*Opinio Se-
thi.*

2. Sethus Caluissius, in 3. edit. an. m. 3100. qui est ipsi trigessimus regni

*Et Pauuel
reijcitur.*

regis Iudæ fatetur Amasiam à parente in regni societatem receperunt annos Amasix computat. Quod si ritè faceret, Ioas Iudæus non nisi Chronologicos principatum obtinisset, Pauuel in VII. Scopulo dicitur 38. completos.

3. Sed nullam hi sectarij causam idoneam afferunt, cur sententia quæ annos 40. Ioasi & 29. Amasix Chronologicos esse pronunciat. Ita censent Eusebius, Sulpitius, Iulianus, Hermannus, Nicephorus, Marianus, Fasti Siculi, Vincentius, Tostatus, Tornellus, Saliarius, Paludanus: ad quos nonnulli etiam à Nouatoribus accedunt, vt quarta cura Bucholcerorum, Alstedius.

V. 17. *Vixit Amasias filius Ioas rex Iuda postquam mortuus est Ioas filius Iuda Israel, quinquaginta annis.* Eadem habentur 2. Paralip. 25. v. 25.

QVÆSTIO III.

De annis Amasix regis Iudæ.

*Opinio
cum 3. arg.*

1. Snt qui putant Amasiam post mortē Ioas Israelitæ vitam in anno Sduxisse: quam opinionem enixè propugnat inter recentiores tract. 4. c. 9. probatque primò, quia plerique codices Latini, hoc locutionem Sixti V. referebant, Amasiam defuncto Ioalo, vixisse annos quinque. Italegerunt Lyranus, Richardus à S. Victore, Hugo Cardinalis, Benedicti, Louanenses in suis Biblijs editis anno 1573. cum translatione ronymi Regia & Complutensi: Durum autem videtur lectionem istam dem passim receptam arguere falsitatis. *Secundò* 4. Reg. 14. v. 22. & 2. Paralip. 25. de Ozia dicitur: *ipse edificauit AElath, & restituit eam Iudæ postquam mor- tum erat cum patribus suis.* Quibus verbis quidam insinuari autumant, Oziam Amasix regnasse decem annos, sed AElath Iudæ non asseruisse, nisi sublato. *Tertio*, quia 4. Reg. 15. v. 1. Ozias regnasse dicitur anno vigesimo Ieroboam regis Israel. Censet autè Paludanus Amasiam post mortem Ioas regnasse annos integros 25. & sic ferè attigisse annum 27. Ieroboam, post mortem Ioasi Amasix annos 13. regnauerit, tum regno exutus in Laecennium hæserit, eoque exacto tandem peremptus fuerit. Cum igitur scriptura narrat Amasiam post mortem Ioas annos quinos decem vixisse, sublatum regno transacta intelligendum esse contendit, omisis decem annis priuatim traductis.

2. Opinib
vita.

Altera interpretatio, quam admitto, censet lectionem Latinæ editio-
nis Sixti V. & Clemente VIII. vulgatæ retinendam esse, & sic Amasiam post
annos quindecim ab excessu Ioas, non regnandi solum, sed & viuendi finem
fuisse. Ita docent Abulensis, Caietanus, Torniellus, Salianus, Sanctius hic nu.
Nam fatentur aduersarij hunc quindecim annorum numerum in omnibus
omnium linguarum codicibus exprimi 2. Paralip. 25. v. 25. libro autem 4. Reg.
eandem in omnibus Græcis, nonnullis Latinis antiquis, Hebræis ferè omni-
bus, ac in primis Sixtina editione haberi. Quo igitur sensu in Paralipomenis
Amasias quindecim annis vixisse scribitur, eodem libro 4. Regum legi & acci-
pi debet, vt mox clarius ex argumentorum prioris opinionis solutione palam
facietur, quæ ad initium cap. sequentis adnotabo.

Ad primum argumentum facillima est responsio, lectionem illam, quam
olim pridem receptam asserit Paludanus, iam olim reiecerunt Hebræi codi-
ces, vt fateatur Lyranus 4. Reg. 14. lit. t. Græci nunquam admiserunt, Nouato-
res explodunt, expungendam nuper Sixtus V. & Clemens VIII. decreuerunt.
Durum est eam lectionem propugnare, quam causa ritè examinatâ, Ecclesiæ
auctoritas à sacris codicibus remouendam censuit.

Ad secundo argumento, duo tantum colliguntur, quisnam & quo tempo-
re Elath regno Iudaico recuperarit, nempe Ozias post mortem parentis. Ad-
dunt Torniellus an. m. 3225. nu. 5. & Salianus an. 3229. hoc fuisse primum opus
Ozias post Amasiam vita spoliatum, adque indicari illis verbis, *ipse adificauit*
Elath, fieri autem potuisse, vt ipse tanquam regis filius, licet rex non esset, prius
aliqua alia ad regni gereret incrementum.

Ad tertium argumentum Paludano non seruit, nam licet Amasias annis vi-
ginti quinque Ioasum Israelitam viuendo superasset, Ozias tamen non anno
27. sed 26. Ieroboami Amasie defuncto successisset, aut certè vnus adhuc
anni circiter spatium intercessisset, quod tamen Paludanus admittere non
potest; siquidem illo tract. 4. capit. 10. numer. 9. putat Oziam, viuo Ama-
sia sed exule decem annis regnasse. Qua ex doctrina Ozias nec viuo, nec
mortuo parente, regnare cœpisset, anno 27. Ieroboami, vt quæst. seq. magis
declarabo. Vixit igitur Amasias in regni Iudaici administratione, viuo
Ioalo rege Israel annos quatuordecim; eo mortuo quindecim; in totum vnde
triginta.

IV. REGVM XIV. v. 23.

Anno decimoquinto Amasie filij Ioas regis Iuda, regnavit Ieroboam filius Ioas regis Is-
rael in Samaria, quadraginta & vno anno. Hinc patet vndecunq; tandem proue-
niat, apud Eusebium, & Marianum Scotum numeros horum annorum non

Ieroboam
11. regnab
40. 41.
esse

P.
Philippi

onologia
testamenti

IV

7

esse ritè digestos; apud illum enim annus primus Ieroboam computatur decimo octavo Amasie; apud hunc cum decimo nono. Idem in nonnullis authoribus facilè contingere potuit. Esto reuera sicut in aliorum regum recessione; ita hic anno decimo quinto Amasie siue ineunte, ut quidam putant siue labente ut arbitror regnum inierit Ieroboam II. cuius anni quatuordecim unus in regno transacti à morte parentis ipsius putandi sunt, ut forte conuenit Scriptorum sententia: alijs verò vndecim annis cum patre regnauerit, ut dicam.

IV. REGVM XV. v. 1. & 2.

QVÆSTIO IV.

De annis Ozia regis Iuda.

Hæc spectant quæ legimus 4. Reg. 15. v. 1. & 2. Anno vigesimo septimo regis Iuda, regnavit Azarias filius Amasie regis Iuda. Sedecim annis regnare cepisset, & quinquaginta duobus annis regnavit in Ierusalem. Eadem dicitur 2. Paralip. 26. v. 1. & 3. Unde quæstio oritur, quomodo Ozias anno vigesimo septimo Ieroboami II. regnum sit auspicatus; sic enim Amasias videbitur ad annum vigesimo septimum principatus quinquagesimū primum pertigisse, quippe qui ante Ieroboam II. regnum diadema tulerit, quibus si 27. Ieroboami addideris, numerus 54. annorum, ab initio regni Amasie, usque ad Oziam eius successit, quod tamen sacræ Scripturæ consentaneum non est, in qua Amasie constantè anni 29. assignantur. Deinde si initio regni Ozia Ieroboam II. iam vice simum septimum agebat in suo principatu, non nisi 14. annos regnavit: quia Israelitidem uniuersè annos 41. administravit. 4. Reg. cum tamen Zacharias Ieroboamo parenti anno 38. Ozia successerit.

2. Ut auctores hunc nodum soluant, in varias opinionum partes logia filium distrahunt, quarum prima inter regnum vndecim circiter annorum inter Amasie obitum, & Ozia coronatione inserit, ita ut anno decimo quinto Amasie decesserit, relicto Ozia filiolo quinque annorum, qui vigesimo septimo Ieroboami Ozia annos sedecim natus paterno regno potiretur. Rursum anno Ozia sexto decimo aliud inter regnum viginti & duorum annorum constituit, ut Zacharia enthronismus in anno trigessimū octauum differatur. Ita docent Beroaldus, Caluinius, Capellanus suis Chronicis, nec aliam suæ doctrinæ rationem proferunt, quam supputatione anni horum regum melius inter se componantur, quoniam Ozia filius parentis auctoris successisse dicatur.

Secunda opinio Oziam bis ad regnum diuersis temporibus promouet: 1. Opinio. Oziam quidem cum esset annorum sedecim, annis duodecim ante necem Amasiae, deinde vero post parentis interitum cum esset 29. annorum. Ab hoc principio exordio annos regni 40. a priore ante 51. supputat. Hac ratione utique illo interregno mortuus fuerit Ieroboam, & Zacharias regnum in Israelitide adeptus anno 38. Oziae regis Iuda. Sic opinatur Caietanus 4. Regum 14. & 15.

3. Opinio. 4. Tertiam alij nonnulli opinionem imbiberunt, rati Oziam puellum quatuordecim annorum fuisse sub caedem Amasiae, mox tamen regis titulis auctum anno decimoquinto Ieroboami II. sed sub tutoribus per annos duodecim, nempe usque ad annum aetatis suae decimum sextum instar priuati degisse: & expleto deinde anno vitae sextodecimo, regni tandem administrationem suscepisse ad finem anni vigesimi septimi Ieroboam Israelitae. Denique annos regni Scriptura signatos ab eo tempore supputandos aiunt, quo puerulus exiens moriente parente rex est creatus. Ita Abulensis 4. Regum 15. q. 1. 2. 14. cuius sententia Ribera.

Eodem ferè modo de annis Zachariae regis Israel philosophantur: putant enim Ieroboamo vita functo, confestim ius regni in Zachariam adhuc puerum decessisse, tum euoluto duodecim annorum circulo gubernationem imperii anno tricesimo octauo Azariae regis Iuda.

5. Verum hisce ambagibus & annorum hiatus relictis, via regia & plerumque incedunt, qui per annos in sacris Biblijs expansos regum tempora metuntur, dantque Amasiae annos 29. Chronologicos: Oziae 52. & sic ab initio Amasiae, ad finem Oziae colligunt annos octuaginta vnum, Ieroboamo bina regni exordia tribuunt, alterum viuo parente, alterum defuncto. Prius ad annum circiter quartum Ioas Israelitae referunt: vnde si annos Ieroboami deduxerit Oziam mortuo Amasia, anno Ieroboami vigesimo septimo regnare coepisse deprehendes, vt legimus 4. Reg. 15. v. 1. Sin autem a posteriori regni ademptione fiat computatio, reperies Amasiam annos 15. Ioaso regi Israel superstitem fuisse, & annos 29. regnasse, quibus si 52. Oziae adnumerentur, conuenit 81. quae sacra ratio in initium regis Ioatham ponunt, ex quo Amasias eius ante suscepto Iudaico manum admouerat. Ita Tornellus, Salius, Petauus, qui Ieroboamum annis vndecim (non Chronologicis) cum parente regnasse censent, tum pro parente mortuo, quadraginta vno, ad Chronologiae deductionem spectantibus. Quam rationem diuersa Scripturae loca conciliandi vtilitatem & commo diorem iudico, quam praecedentes. Etenim simili vtuntur, S. Hieronymus, Marianus, Tostatus de Salomone, Paludanus de rege Ala, Lyranus de hoc ipso Ieroboamo, 4. Reg. 15. lit. a, quem cum patre duobus annis regnasse

3. Opinio

Assertio duplex in initium regni Ieroboam II.

p. Iulij

Chronologia Testamenti

IV

7

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

regnasse asserit: vndecim dixisse debebat, ne 25. annos poneret, vbi
 gina 15. repræsentat. Fauent huic nostræ sententiæ alij quam plures
 nulla facta interregnum in Iuda mentione, Amasiz annos 29. Chronologicos exhibent, vt Eusebius, Sulpitius, Julianus, Hieronymus, Eusebius, Fasti Siculi, Hermannus, Marianus, Vincentius. Etiam si paululum aberrent à limitibus annorum, quibus regnum Iuda
 rael spatia continentur, dum initium regni Oziz in annum 13. assero
 roboami, post patris obitum regnantis, conijciunt. De annis Zachariæ
 frâ agemus.

Ad opin.

6. *Prima opinio* idcirco minus placet, quod sine ratione interregnum
 miniscatur, annosque multiplicet, maximè verò, quod eam
 quam secuti sunt omnes, quos hactenus legimus, Chronologi, inquit Capellus
 m. 2306. excepto scilicet Beroaldo, cuius doctrinam hoc loco approbat
 putat Capellus, quam omnium aliorum, quos paulo antè laudauimus, præ
 qua de erroribus Beroaldi breuiter annoto Opuscul. de annis Iuda
 numer. 8. & quæ hac de re habet Sallianus ann. m. m. 3226. numer. 12.
 cludit, interregnum nullum inter Amasiam & Oziam poni apud
 in Chronico, Josephum in Antiq. Hieronymum in Traditionibus, in
 in Seder, Comestorem, Lyranum. Imo interregni huius commentum
 reijci à recentioribus, Caietano, Genebrardo, Torniello, Goidoto, J.
 Samerio, & alijs.

Ad 2.

7. *Secunda opinionis rationes*, tamen si subriles ac ingeniose
 untur, tum quia falsum supponunt, inquit Torniellus, nempe Amasiam
 nis decem aut duodecim in Lachis. Tum quia si considerentur ea, quæ
 vers. 19. memorantur, non apparet causa, cur Amasiz fuga, eadem
 Oziz ad regnum promotio, diuersis temporibus accidisse credatur,
 quia hæc obliuiscunt: Tulit autem vniuersus populus Iuda Azariam
 & constituerunt eum regem pro patre suo Amasiz. 4. Reg. 14. vers. 21. & 22.
 vers. 1. Vnde constat Azariam siue Oziam cum parenti mortuo
 fuisse sedecim annorum; non octodecim, vt putant Antagonistæ, quæ
 putatione Torniellus ait sacram turbari Chronologiam, & bis
 decem primos regni Oziz annos, semel in annis regni Amasiz, recitari
 Oziz. Alioquin inueniri non poterit summa annorum octodecim
 quam ponit Scriptura à primordijs regni Amasiz, ad extremum
 Oziz. Scriptura enim tribuit Amasiz regno annos vndecim, & 2.
 supra quinquagenos: Caietanus verò cum suis ab initio regni Amasiz
 num 38. Azariæ, quo Zachariæ regnum Israelis adiit, non nisi 54.
 quibus si 14. anni Azariæ postremi apponantur; conficit tantum

nonem. Desunt igitur 12. anni, vt habeatur 81. annorum spatium Amasiaz
Oziaz debitum, subaudi, cum non sit ratio, cur vltimus annus, vel Amasiaz,
vel Oziaz solum inceptus putetur.

8. Torniellus anno m. 3225. numer. 7. tertiam opinionem refellit primo ex
Ad 3.
Oziaz legitur 4. Reg. 14. vers. 19. 2. Paral. cap. 25. extremo, & initio sequentis:
interimque post eum (Amasiam) in Lachis, & interfecerunt eum ibi, & asportauerunt
eum, sepulchrumque est in Ierusalem cum patribus suis in ciuitate David. Tulit autem v-
ltimus populus Iuda Azariam annos natum sedecim, & constituerunt eum regem pro A-
masia patre suo. Vbi agitur de ea inauguratione regis Oziaz, quae mox ab interitu
Amasiaz celebrata est, quando Oziaz erat, neque 28. annorum, vt Caietanus,
neque duorum aut quatuor, vt Abulensis opinatus est; sed sedecim vt sermo
Abulensis eloquitur. Præterea, si fuisset, inquit, Ozias paruulus, tempore obitus pa-
tris, non esset ad quid de ipso Scriptura diceret, quod ædificauit Ælath post
mortem patris, cum autē nihil præclari, aut rege dignum præ ætatis tenentia
agere potuisset. Sic ille, tertio, Abulensis non habet causam, cur tempora
Oziaz lactis monumentis consignata, ab Oziaz pueritia, parentisque morte de-
trahat; non autem simili modo subtrahat annos Zachariae, quem prius annis
sub tutoribus detinet, quam regnum eius aperiat, quod fuit sex mensium.
Reg. 15. v. 8. Quare hos sex menses ab obitu Ieroboami non computat, sicut
illos 52. annos Oziaz ab interitu Amasiaz accersit?

9. Dicitur quidem 4. Reg. 15. v. 2. de Ozia: sedecim annorum erat, cum regna-
re cepisset, & 52. annis regnauit: non tamen inde præcise colligo hos 52. annos
memorato decimosexto ætatis anno debere numerari. Nam pari loquendi
tenore, 2. Paralip. 26. vers. 9. dicitur: Otto annorum erat Ioachim, cum regnare cepisset,
& tribus mensibus ac decem diebus regnauit in Ierusalem: at tamen hi tres menses
ad annum istum ætatis octauum referri non possunt, sed ad decimum octa-
uam, quo Ioachim iam polygamus, ad regiam administrationem accessit, vt
bene aduertit Torniellus ad ann. m. 3435. numer. 4. & plurimum auctoritate suo
loco confirmabimus. Quia verò sacrae literæ non nisi vnum regni Oziaz princi-
pium insinuant, illudque ad parentis necem referunt Oziamque tunc annos
sedecim natum asserunt; iure meritissimo anni quinquaginta duo regni illius à
decimo sexto ætatis computantur.

Ozias ab
anno 16 a-
tatis re-
gnat,
annos 52.

IV. REGVM. XV, v. 8.

ANNO trigesimo octauo Azaria regis Iuda regnauit Zacharias filius Ieroboam super
Israel in Samaria, sex mensibus.

Q V Æ.

Philippi

onologia
testamenti

IV

7

Quot annorum intervallum fuerit inter Jeroboamum
II. & Zachariam reges Israel.

Quidam hic
interregni
ponunt.

1. Tacitè hic aliquot annorum, quasi interregnum, vel turela. Z. civilibus dissensionibus inserunt, qui continenter dant reges 29. annos, Ozia 52. Ioatham 16. quod faciunt Eusebius, Sulpicius, Marianus, Nicephorus, Chronicon Alexand. Vincentius, Nepos possunt ij, qui cum hisce auctoribus, quoad reliqua sentientes, tribuunt annos 51. vt Ado, vel Ioatham 17. vt Iulius-Hilarion, vel 6. Ioatham Achazo, vt Iulianus. Siquidem ira suas rationes probare debent, vt supra anno 38. Ozia, Zachariam regem Israelis creatum fateantur, Sellum, & Manahem, anno 50. Phacee, huius anno secundo Ieroboamum Ozia regio scepro ornatum. Quod præstare nequeunt, nisi Ieroboamum & Zachariam spatium vt. minimum vndecim annorum nant.

Quidam
expressè.

2. Expressè intervallum aliquot annorum asserunt Lyranus, Tostatus, Hugo, Serarius, Gordonus, Salianus, Petavius, Paludanus, que è Sectarijs, Funccius, Heluicus, Bibliander, Codomannus, Bucer, Caluissius, Capellus: sed non omnes vno annorum numero hoc interstitium definiunt. Hugo Card. hunc tractum in annos 23. produnt scribunt Bucholcerus, & Caluissius: Capellus circiter 23. alij cum alijs paucioribus annis contentum putant.

Quidam
circiter
annorum.

3. Ego duodecim circiter annos interuenisse arbitror cum q. 14. & 15. Torniello & Saliano ad annum mundi 3263. Paludanus cap. 14. Petavius ait hoc interregnum fuisse vndecim aut duodecim. Ratio. quia Ieroboam regnavit annos 41. quorum quindecim partem viuis agebat Amasias, vt ex dictis patet: his adde 26. priores regni Ozia non excurrit. Zacharias autem, anno demum 38. Ozia regnum adeptus est. Ergo duodecim circiter anni à morte Ieroboam ad Zachariam thronismum decurrerunt: circiter, inquam, forte enim bona etiam partem cimi tertij intercessit.

Probatum
varijs ra-
tionibus.

4. Cur autem in Israëlide potius quàm in Iudæa aliqua interstitia stituatur, triplieem causam affert Torniellus ann. m. 3225. num. 8. vt probatum est Ozias annos 16. natus parenti trucidato obliquè successit, & ab eodem tempore per annos 52. regnavit. Secundum

hoc interregnum subterfugere volunt, annos 12. Zachariæ tribuunt, cum
Scriptura disertis verbis tradat ipsum sex duntaxat menses regem fuisse.
Teriam, quia aliter cum sacra Scriptura non potest conciliari dictum Iosephi
& Eusebii ponentium Ozia regnum inchoasse statim post mortem Ama-
zia. Adde idem dici à Sulpitio & alijs in hanc sententiam iam num. 1. laudatis.
Confirmat Torniellus, quia alias falsa esset doctrina Hebræorum & aliorum
de tempore terræ motus facti in diebus Ozia, quem motum ad annum eius 25.
referunt. Sed de hoc suo loco.

5. Bene autem monent nonnulli primordia regni Zachariæ referenda
esse ad annum 38. Ozia non ineuntem, sed desinentem, eo quod Zachariæ
regnum Iemestre fuerit, & nihilominus ad annum 39. Ozia pertigerit, quo
Zachariam rex Sellum, & hunc Manahemus interemit, vt clarè hoc cap. 15.
narratur.

Initiū regni Zachariæ.

IV. REGVM. XV. v. 13. 17. 23. 27.

Vers. 13. Sellum filius Iabes, regnavit trigesimo nono anno Azaria regis Iuda, regnavit
autem vno mense in Samaria. Apud Eusebium 34. dies regi Sellum adscribun-
tur: apud Marianum Scotum 3. dies forte 30. aut 34. scribendi erant.

Sellum vno mense Rex.

Vers. 17. Anno trigesimo nono Azaria regis Iuda regnavit Manahem filius Gadi super
Iuda decem annis, in Samaria. Hos decem annos Chronologicos censent Euse-
bius, Marianus, Tostatus, Torniellus, Saliarius, Petavius, Paludanus, nec vi-
deo, quid in contrarium efficaciter objici possit. Hic tamen notandum:

Manahem regnat 10. annos.

1. *Primo*, initium regni Manahem incidisse omnino in finem anni 39. Ozia, atque ita primum annum regni Manahem concurrisse ferè totum cum anno regni Ozia quadragesimo, & postremum dicti Manahem cum quadragesimo nono Ozia, ac denique primum Phacee cum quinquagesimo eiusdem Ozia, prout monet ac in tabulis exprimit Torniellus, Saliarius, Petavius, Paludanus. Quod mox confirmabo.

Initiū regni eius.

2. *Secundo*, Manahem regnasse ab anno 39. Ozia, vsque ad 50. quo temporis spatio anni duodecim inclusis vtriusque terminis continentur; quam forte ob causam Chronicon Alexandrinum dat Manahemo 12. annos. Retinendum est autem 10. annorum numerus sacris literis expressus, & anni huius regis ita disponendi, vt omnino sub finem anni 39. Ozia Manahemus regni habeat capessiverit, initio anni quinquagesimi eiusdem Ozia regnum cum vita finiret. Noluit autem sacrae historiae auctor hic vt computatione annorum incluserit: quia nimirum, vt hoc loco cernimus, nimium ab accurata distare potest: nec est mihi verisimile, in sacris codicibus vllum annorum vnus regis, aut indicis numerum poni, qui biennio exactam & Chronologicam temporum in regibus & iudicibus rationem superet. Hinc eorum computum refugio, qui vel

Finis.

Quasi Chron. P. 2.

x

Achab

Philippi

Chronologia Testamenti

IV
7

Achab 20. tantum, vel Achaz 14. duntaxat annos Chronologico dif-
cum illi 22. huic 16. Scriptura tribuat.

Phaccia
regnat
2. annis.

Verf. 23. Anno quinquagesimo Azaria regis Iuda regnavit Phaccia filius
super Israel, in Samaria biennio, fortè non integro, quandoquidem anno quinquagesimo
Oziæ principatum exorsus est; anno 52. vivere desijt. Duo tantum
Chronologici Phacciae inferibuntur, quia modicum illud, quod hinc
biennio deerat, Manahemi decennio supererat.

Aduerte in quibusdam exemplaribus Græcis & Fastis Siculis Phacciae
decim annos attribui; apud Eusebium & Marianum in Chron. de-
bio vitiosè. Nam codices Latini, Hebraei, & Septuaginta Sixti in
que vlla varietate conspirant.

Rex Pha-
cea an. 10.

Verf. 27. Anno quinquagesimo secundo Azaria regis Iuda regnavit Phaccia
melia, super Israel, in Samaria viginti annis. Hanc 20. annorum periodum
omnes Chronologicam agnoscunt, vt Eusebius, Marianus, Abulen-
nicon Hebræorum, Torriellus, Saliarius, Perauus, &c. contra
Alex. in quo ponuntur anni triginta. Hinc intelligimus S. Basilium
emplaribus vsu, quando Phacee, 28. annos Principatus attribuit, re-
gio Syncello, qui vt eum numerum propugnet, male Eusebium & Al-
reprehendit, quod viginti duntaxat annos Phacee concedant.

IV. REGVM. XV. v. 30. 32. 33.

Verf. 30. Tetendit insidiæ Osee filius Ela contra Phacee filium Romule
eum, & interfecit: regnavitq; pro eo vigesimo anno Ioatham filij Oziæ. De
tham & Osee paulo post disputabo: tantum hic præmoneo hunc
gesimum, quo regnum inuasit Osee, computari ab initio regni
concurrere cum anno quarto Achaz, vt docet Abulensis hic q. 2. & 3.
seq. indicandi num. vltimo.

QVÆSTIO VI.

De annis Ioatham regis Iuda.

Ioatham
16. annos
regnat.

1. **H**Uc spectant, quæ leguntur hic verf. 32. & 33. Anno secundo Phacee
melia regis Israel regnavit Ioatham filius Oziæ regis Iuda. Viginti quatuor
rum erat, cum regnare cepisset, & sedecim annis regnavit in Ierusalem. Idem
& annis regni Ioatham inculcatur 2. Paralip. 27. verf. 1. & rursus ibid.
Regno tamen eius non nisi 6. annos impertit Iulianus Archiepiscopus. Tunc
at Iulius Hilarion 17. Torriellus 15. & 6. menses. Ego sedecim annorum
riem à Scriptura designatam in meas tabulas refero, secutus Eusebium
tium, Fastos Siculos, Nicaphorum, Hermannum, Marianum, Vindobonensem
Adonem, Tostatium, Perauum, Paludanum. Saliarius eundem tenent

... sed indicat se annum decimum sextum putare non completum. Quod mi-
 nime nego, ratus annum decimum septimum Phacee inijsse ante decimum se-
 ptimum Ioatham, quo currente prius Achaz Ioatham successe, quam annus
 decimus septimus expirasset.

2. Hic aduertendum, aliquanto tempore regnum ab Ioatham admini-
 stratum, viuo quidem Ozia parente, sed leproso: nam liber 2. Paralip. cap. 26.
 ra. cuto retulisset Oziam lepra aspersum fuisse; porro, ait, Ioatham filius eius rexie
 domum regis & iudicabat populum terra, siue rex designatus fuerit, siue prorex tan-
 tum. Nihilominus anni sedecim regni Ioatham, non nisi ab obitu parentis nu-
 merantur, ex communi Scripturæ & auctorum vsu, quo fit, vt quando regum
 aliquis plura habuit regnandi principia, anni quos regnasse dicitur à morte re-
 gis precedentis soleant computari, vt pleribus in locis monuimus, & aduertit
 Abulensis hic q. 33.

*Post obitum
parentis.*

3. Quoniam igitur sensu dicitur Osee regnasse anno vigesimo Ioatham?
 sic v. o. Respondent nonnulli, vt Richardus in hunc locum, & Capellus an. m.
 3242. & 3261. Ioatham regnasse quidem annos viginti, sed quatuor postre-
 mos cum Achazo filio suo communicasse. Verum huic responso contradicunt,
 non solum illi orthodoxi quos iam num. 1. laudabam, sed plerique etiam No-
 uatorum, (qualis fuit Capellus) vt Sethus ann. m. 3207. Ioatham, inquit, rex Iuda
 regnauit ante regni decimo sexto. Idem visum Bucholceris in 4. cura. ann. m. 3197.
 Funcio ann. 3: 28. Alstedio Chronol. VIII. ann. m. 3192. Imo hanc interpreta-
 tionem ex professo refutant Tostatus q. 34. Tornicellus an. m. 3297. num. 1. Quia
 Scriptura locis citatis tertium inculcat Ioatham fuisse 25. annorum cum regna-
 re cepisset. & sedecim annis regnasse, nec potest aliud initium horum sedecim
 annorum constitui, quam Azariæ excessus.

*Dubium
Resp. 1. &
refutatio
eiusdem.*

4. Nec est etiã, quod quispiam suspicetur, Ioatham cum parente quadrien-
 nio regnasse, tum eo rebus humanis exempto, annis sedecim; vniuersè viginti;
 illud verò annum vigesimum Ioatham, quo Osee regnum inuasit, deduci ab
 eo tempore, quo Ioathamus parente superstito ad regni coronam vocatus fue-
 rit, non est inquam, quod quispiam id suspicetur, sic enim Phacee, non nisi 17.
 annos regnasset. Siquidem regnum adijt anno 52. Ozia, 4. Reg. 15. v. 27. cum ta-
 men ibidem regnum eius ad annos 20. propagetur.

*2. Respon-
so qua
relicitur.*

5. Respondent Rabbi Salomon & quidam Hebræi, quatuor primos annos
 tibi de regno Achaz, propter improbitatem ipsius, & Ioatham tribui. Quod
 commẽcum iam pridem respuit illa q. 34. Abulensis, tum quia hoc modo qua-
 tuor vitimi anni tollendi fuerant, quibus Achaz deteriozem vitam du-
 xit, & Ezechia tribuendi, tum quia pari iure totum tempus regni Achazo de-
 buisset auferri, quippe quo continenter improbus extitit.

*Quorum-
dam com-
mentum.*

Philippi

Chronologia
Testamenti

IV
7

Affertio.

6. Alij denique scitè respondent, illo v. 30. nihil aliud infertur, nisi initium regni Osee & interitus Phacee incidere in annum viginti quo Ioatham regnare cœperat, & Ozias pater illius decesserat: quod est, ac si dictum esset, concitatum ab Osee coniurationem anno 4. Achab Abulensis & Torniellus locis memoratis, Salianus ann. m. 3298. numerat. Etius in illum ver. 30. dum ait, Phacee 20. annos regnasse, quorum duo antequam Ioatham regnum capesseret, duo post eius mortem, reliqua ipsi cum Ioatham communes. Hugo & Lyranus in 4. Reg. 17. lit. 4. Varablus ibidem, Peraius. lib. 9. cap. 55. Paludanus tract. 5. cap. 17.

IV. REGVM. XVI. v. 1. & 2.

A Nno decimo septimo Phacee filij Romelia regnavit Achaz filius Ioatham viginti annorum erat. Achaz cum regnare cœpisset, & sedecim annis regnavit in Ierusalem. Hic secundus versiculus repetitur 2. Paralip. 28. v. 1.

QVÆSTIO VII.

De annis Achaz regis Juda.

*Scriptura
si dat an-
nos 16. sed
non inte-
gros.*

A Nnos 16. regni Achaz prout sacrarum literarum monumenta agnatos reperiunt, in suas lucubrationes transferunt, Eusebius, Irenaeus, Iulianus, Nicephorus Const. Sulpitius Chronicon, Alexan. tianus, Ado. Taceo Iulianum, qui pro sedecim inscribit 26. cum anno 6. pro 16. annotasset. Verum si rationes ad calculos accurate tractentur, anni 16. integri Achazo non dabuntur. Nam Ioatham annos 16. nempe ab anno 2. Phacee vsque ad decimum septimum desinens Achaz relicto à patre sceptrum accepit, vt colligimus ex 4. Regum cap. 16. v. 1. Anno verò duodecimo Achaz, Osee in Israel regnare cœpit, annus nonus cum sexto Ezechiaë concurrit 4. Reg. 18. ver. 10. quod fieri nequit, si Achaz annos sedecim completos à morte parentis regnavit, calculanti facillè constare potest: nisi forte plura regnandi initia Ezechiaë habentur.

*Quidam
annos 14.
sunt tantum
regnasse.*

2. Imò non desunt, qui Achazo annos 14. tantum Chronologice computarent, ab anno 17. Phacee ad 31. Osee computandos, vt Capellus, qui ante Christum 730. adscribit, decimum quartum Achazi, tertium Osee, & tertium Ezechiaë anno sequenti, hoc est, 729. ante Chr. notat decimum quartum Osee secundum Ezechiaë, & sic deinceps, ita vt anno ante Christum 724. siget 9. Osee, quo exeunte captam ait Samariam, antequam Ioatham ante Christum fluente iniret septimus Ezechiaë. Functis etiam calculos paulo aliter disponat: annos tamen Chronologicos non nisi Achazi tribuit: Scripturâ quæ 16. annos Achazo regnâti largitur, de

inter se post mortem parentis in viuis fuit, interpretatur, sed duobus annis ex-
terminat illam habuisse regni socium Ezechiam, & hoc biennium Ezechia:
imperio adiudicandum.

1. Palululum ab hisce ratiocinijs abest Paludanus tra. 4. cap. 14. vbi adstruit
annos Chronologicos, quibus regnavit Achaz, non esse plures, quam quindecim,
cum, eoque non integrè completos.

4. Ego verò haec tenus eam supputandi rationem secutus sum, quæ annos
regulorum regum sacro textu representatos, à morte regis præcedentis deducit,
ac proinde existimo Achaz ad annum 16. regni peruenisse, sed hõ nisi quindecim
fortè Chronologicos ab obitu parentis sibi vindicare. Quæ computatio est
Tornielli. an. m. 3308. Saliani an. m. 3303. num. 2: & 3. Nec potest dissentire
Ezecholcerus dum anno ante Chr. 759. initium regni Achaz, anno verò 744.
primordia Ezechia: constituit. Et Caluilius an. m. 3222. ante Chr. 726. quo conij-
cturatum decimum sextum Achaz, Osee quartum, primum Ezechia:, quem
tantum regum concursum ad annum 729. ante vulgarem Christi aram refero,
ita vt non multis mensibus post finem anni tertij Osee Ezechias demortui pa-
rentis diadema obrinuerit, annusque primus Ezechia: cum quarto Osee con-
curreret, vt docent auctores iam allegati, idque ex mente Iosephi, qui lib. 9. Anti-
q. cap. 13. narrat Ezechiam anno quarto Osee regnum Ierosolymis adeptum
fuisse, vt monet Salianus, num. 3.

5. Dicit quispiam: Osee regnare cepit anno duodecimo Achaz: 4. Reg. 17.
vt subaudi expirante: ergo primus annus Osee prius effluxit, quam decimus
tertius Achazi, secundus Osee, quam decimus quartus Achazi, tertius Osee,
quem decimus quintus Achaz. Atqui Ezechias anno tertio Osee regnum ca-
pessit, 4. Reg. 18. v. 1. Ergo Ezechias prius regnare cepit, quam expiraret an-
nus decimus quintus Achaz ac proinde hic non atigerit annum regni sui de-
cimum sextum. Respondent aliqui, vt Paludanus, Achazam sub finem anni deci-
mi quinti, regnum filio suo Ezechia: tradidisse, & cum eo, saltem nomine & ti-
tulo tenus regnasse anno vno, ac mortuum cum haberet annos triginta sex: erat
quippe annorum 20. cum ad regnum prouectus est. 4. Reg. 16. v. 2. Torniellus
vero hanc responsionem non admittit, quia hac de re nihil constat, inquit, quin po-
tius oppositum ex 2. Paralip. 29. v. 3. colligi possit, vbi Ezechias dicitur anno &
mensile primo regni sui aperuisse valuas Domus Domini, quod non videtur au-
surus fuisse, si tunc etiam inter viuos egisset pater eius, qui eas clauserat. Quæ
replicæ aliquid fortè valeret, si non nisi post parentis obitum regnasset, Eze-
chias: at probabile est eum primum viuo patre regnare cepisse, tum eo mortuo
regni sine socio administrandum suscepisse, & hinc annos eius in Scriptura nu-
merari, quando valuas templi anno primo referendas curauit. Nihil enim
absur-

Quidam
15. non ple-
nos.

Conclusio

Obiectio

Resp. 10.

Resp. 11.

33

absur.

Joseph

Chronologia
Testamenti

IV

7

absurdum, nihil nouum dixerit, qui censuerit Ezechiam labente anno quinto Achaz & tertio Osee, cum parente, annum circiter (aut biennium) nasse, qui Achazo tribuatur, eo deinde ex hac vita subducto, ab anno Osee iam corrente (aut delinente) regnum 29. annos administrasse, quartus cum septimo Osee, sextus cum nono concurrerit, vt habet tabula nostræ expansæ oculis subiiciunt.

Resp. 3.

6. Neque tamen aspernor interpretationem Saliani, qui annum Osee, quo regnasse scribitur Ezechias, 4. Reg. 18. v. 1. intelligit completum absolutum, vt de simili locutione ex Tostato retuli. 4. Reg. q. 2. nullam iam dici potest Ezechias anno tertio Osee regnasse, eo quod annus quo parenti successit Ezechias, priori parte cum tertio regni Osee et posteriori cum quarto, vt eadem quæst. de anno vndecimo Ioram et Iuliantia monui.

IV. REGVM XVII. v. 1.

¶ Anno duodecimo Achaz regis Iuda regnauit Osee filius Ela in Samaria nouem annis.

QVÆSTIO VIII.

De annis Osee regis Israel.

1. **D**ifficultas est, quomodo regnum inierit Osee anno duodecimo cum iam antea, anno videlicet vigesimo à coronatione Ieroboam erat quartus Achaz regni Israelitici thronum inuassisset 4. Reg. 15. v. 25. no dum vt soluat Historia Scholastica ait, generaliter eiusmodi Scripturis tribus modis conciliari posse. 1. per synecdochen. 2. per hoc quod aliqui reges cum patribus suis. 3. dicendo, quod aliquando regna carebant regibus. Ita retulit hic q. 2. & nullum horum modorum annis Osee conuenire docet. Nam quia Synecdoche, qua pars anni pro anno, siue annus inchoatus pro anno accipitur, non potest hic parere varietatem, nisi vnus anni, (aut forte hoc autem loco est differentia 8. aut nouem annorum. Non secundum hoc non regnauit cum suo prædecessore, sed eum prius occidit, quam regnum adipisceretur. Non tertium: quia Osee, inquit, occidit ipsam Phacee, vt regnum non est ergo verisimile, quod occiso Phacee, octo vel nouem annis non curaret regnum. Dicit tamen clarius possit, Osee, regnum quidem Phacee interire cepisse, sed eius possessionem saltem pacificam, non nisi post octennium annorum obtinuisse, & inde annos nouem regno potitum. Quamquam interruptum aut impeditum sit regnum Osee, neque competere, quæ curiosius attinet quærere, vt bene Petauius monet. Satis est Clau-

x. opinio.

Conclusio.

quod, a cæde Phæce, usque ad annum duodecimum, quo regnasse memo-
ratur Osee cognitum habere, esto lateat causa tantæ dilationis.

2. Duplex fuisse regni Osee initium docent Lyranus, Hugo, Mariana, Sa-
ncti in hunc locum, Abulensis, q. 2. Torniellus an. m. 3305. Salianus pluri-
bus locis, Petavius lib. 9. cap. 55. num. XIV. Paludanus traçt. 5. q. 17. Regnum
in anno 11. Achab, qui erat viceſimus ab eo tempore, quo Ioatham reg-
nare cæperat, iuxta illud 4. Regum 15. v. 20. *coniuravit autem & tercidit infidias
Osee filius Ela, contra Phæce filium Romelia, & percussit eum & interfecit: regnavitque
in 20. regno anno Ioatham filij Ozia. Iterum autem regnavit anno 12. Achaz, vt
dicuntur, & ab isto anno 12. deducitur nouennium regni Osee. Quot verò
annos vniuersè regnarit, nonnulla est inter Scriptores controuersia.*

*Initium
regni Osee*

3. Nonnulli sedecim tantum enumerant, vt Capellus, qui anno m. 3261. A-
chaz 5. priorem Osee coronationem notat; anno mundi 3268. Achazi 12. alte-
ram. Aliqui, vt Caluſius, sepremdecim, octo nimirum antequam anno 12. A-
chaz regnum pacificè possideret; deinde nouennium. Verum neutra harum
supputationum mihi probatur: quia hoc modo regnū Achaz annos 15. Chro-
nologicos non tenuisset, quot ei tamen ex probabiliori sententia tribuendos
statuimus, hoc lib. q. 7.

*Regnat
annos non
16. non 17.*

4. Alii, vt Torniellus, Salianus, Petavius, quibus assentior, disertè censent
Osee annos nouem prius inuasisse regnum, quam sub finem anni duodecimi
Achaz queram illius possessionem adiret, arque adeò in totum annos 18. reg-
nasse: sic enim commo diſſimè Achaz annum regni sui decimum sextum at-
tingit, sic annos quartus Ezechia, cum Osee septimo, sextus cum nono congruit,
vt sacra Scriptura exigit, & ex Tornielli, Paludani & nostris tabulis cernere li-
cet. Fauer Abulensis, dum ait, Osee octo, aut nouem annos regnum sibi vendi-
casse ante annum duodecimum Achaz. Fauer hic Sanctius, dum assertit anno 3.
Achaz regis Iuda, Osee primum regnare cæpisse. Nec obest auctoritas
anonimi, qui, vt hic refert Lyranus à tempore Zachariae filij Ieroboam, vs-
que ad captiuitatem decem Tribuum annos 49. recenset: id enim terminis ex-
actis ad nostras rationes quadrat.

Sed 18.

Hinc colligimus notabiles errores non solum in Fastos Siculos, sed Euse-
bii Chronicon irrepisse: nam vt alia non pauca de connexionione annorum
regum Iuda & Israel ibi perperam confusa præteream; Eusebius ab anno tertio
Achaz orditur annos regni Osee; & anno vndecimo eiusdem Achaz. Sama-
riam captam, & regnum Israel profus excisum scribit: quæ ad an-
num sextum Ezechia differenda erant,

*Quorum-
dam erro-
res.*

4. Reg. 18. v. 10.

Philippi

Chronologia
Testamenti

IV
7

IV. REGVM XVIII. v. 1.

Anno tertio Osee filij Ela regis Israel, regnavit Ezechias filius Achaz, regis Iuda. quinque annorum erat, cum regnare cepisset, & viginti novem annis regnavit in Ierusalem. Et 2. Paralip. 29. v. 1. Igitur Ezechias regnare cepit, cum viginti novem annis, & viginti novem annis regnavit in Ierusalem.

QVÆSTIO IX.

De annis Ezechia regis Iuda.

1. Nonnulli Ezechiam in regni possessionem imittunt mortuo Achaz, ut anno ante aram Christi 729 primum Ezechias, & quartum Osee. Fateor tamen hos annos probabiliter aperiri posse, anno ante aram 727. si anni regum Iuda & Israel eo modo constantur, quo sunt in Synopsi. 1. Edit. Addo probabile esse Ezechiam biennio circumterente regnasse: tum eo mortuo sub finem anni 4. Osee, solum regno anno ante Chr. 728 & inde 29. annos imperasse.

Initium
regni Eze-
chias.

2. Annos regni Ezechia 29. sacris literis commendatos exprimit Sulpitius, Eusebius, Iulianus, Nicephorus, Chronicon Alexand. Hieronimus, Marianus, Hilarion, Vincentius, Tostatus, Tornellus, Petavius, Salustianus, Iudanus. Ut mirum sit cur Ado 28. tantum agnoscat.

De annis
vite eius
1. opinio
falsa.

3. Sed gravis est quaestio de annis vite Ezechia. Nam Achaz mortuus cum regnare cepisset, & sedecim annis regnavit. 4. Reg. 16. vers. 1. Verum fuisse triginta sex annorum, quando moriens filio suo Ezechias regnum cepit. Atqui Ezechias viginti quinque annorum erat, cum regnare cepisset. Achaz undecim tantum annis filium suum Ezechiam arate praebat. Illa non censetur ad prolem generandam idonea. S. Hieronymus 132. ad Vitalem refert, se audivisse Hebraeum, qui diceret, non statim post mortem Achaz, Ezechiam imperio subrogatum, sed vel seditionibus, vel inde consurgentibus bellis, regnum fuisse dilatatum. Quam narrationem Hieronymus merito fabulam vocat. Nam anno duodecimo Achaz, Osee regnum Israel consecutus est, eiusque annus novus cum sexto Ezechiae consensum fieri non posset, si inter Achaz & Ezechiam aliquot annorum intervallum fuisset.

2. Opinio
intricata.

4. Ex opinione Tostati hic. q. 4. Achaz fuit 14. annorum quando Ezechiam. Quod ut suadeat, ait annos inchoatos Achaz ab sacro habuisse, ita ut initio regni sui fuerit quidem ferme viginti unius annorum auctor, viginti tantum assignavit, quia completi erant: Achaz regnavit

septemdecim, quorum vltimum quippe imperfectum sacri codices præ-
 terierint. Quia ratione Achazum arbitratur annos propè triginta octo vixisse,
 Ezechiam verò ad regium thronum accessisse, annos viginti quatuor na-
 tum, licet in Scriptura viginti quinque annorum fuisse dicatur, quia non nihil
 de vigesimo quinto delibauerat. *Subtrahantur, inquit, 24. de 38. & manebunt 14. &*
si esset Achaz quasi 14. annorum, quando gigneret Ezechiam. Quod minimè miran-
 dum asserit, cum ea ætas sit pubertatis, & filij regum, qualis erat Ezechias, so-
 leant citius quam alij connubia inire. Verum Abulensem falli, vim Scripturæ
 indente, nec intentum assequi, contendunt Tornieillus & Sabinus an. m. 3285.
 Scilicet Scripturæ computus in annis Achaz, fermè biennio ab accurata sup-
 putatione recedit; cur non idem putemus in plurium regum temporibus acci-
 dere? & quories libuerit, simili artificio regum obitus, per biennium, vel remo-
 tum, vel præcipitare? Ad hæc esto fuerit Achaz, cum ad regnum venit fermè vi-
 ginti vnius annorum; non tamen idcirco dici poterit, annos fere septemdecim
 regnasse: sic enim annus nonus Osee, non esset sextus Ezechiz. Denique ipse
 Abulensis 4. Reg. 17. q. 1. vult Osee ab anno duodecimo Achaz, vsque ad deci-
 mum sextum per quadriennium regnasse, quod verum non est, si fermè sep-
 temdecim annos regnum tenuit Achaz: siquidem satis ostendit Abulensis se lo-
 qui de anno duodecimo Achaz necdum completo, vt assentiat Scripturæ
 asserenti Ezechiam anno tertio Osee regnare coepisse.

5. S. Hieronymus illa epist. 172. scribit de Achaz idem dici posse, quod de
 Salomone retuli, 3. Reg. 11. quæst. 7. num. 7. nempe Achazum viginti annos na-
 tum viuo adhuc parente regni consortio ornatum, tum aliquot annis cum pa-
 tre regnasse, denique eo mortuo, sedecim saltem inchoatis administraffe prin-
 cipatum. Hanc autem computandi rationem non esse insolentem ex eo con-
 temat, quod Ioatham superstiti adhuc, sed leproso parente regni habenas mo-
 deratus sit annis aliquot, qui tamen anni, non ipsi Ioatham, sed Oziz parenti
 ipsius deputantur, & Ioatham solum sedecim tribuuntur, quos post obitum
 parentis regnavit. Facigitur Achaz, cum esset viginti annorum regnate co-
 episse, & cum patre suo, decem circiter annos, tum eo mortuo sedecim non
 completos regnasse: sic Achazum reperies circa annum ætatis suæ quadragesi-
 mum sextum obiisse, quo tempore Ezechias facilè poterat ad vigesimum quin-
 tum vitæ suæ annum peruenisse. Quando enim rex quispiam plura regni ha-
 buit initia, annos eius sacris literarum monumentis notatos, à postremo ad reg-
 num aditu, computare solemus, vt infra de Ioachin rege Iuda, ex aliorum con-
 sensu dicam, & iam pridem varijs occasionibus inculcaui.

6. Plures tamen sunt, qui Ezechiam arbitratur natum Achazo parente
 adhuc puero. Ezechias nascitur patre Achazo, annum decimum tertium agente, inquit
 Quæst. Chron. P. 2.

3. Opinio
 clara &
 facilis.

4. Opinio
 mirabilis
 Petra-

2.
 Silippi

2.
 nologia
 Testamenti

IV

7

Petavius ad an. m. 3233. Torniellus an. m. 3308. ait Ezechiam initio regni viginti quinque annorum, hoc est, inchoasse annum vitæ vigesimum anno verò m. 3283. asserit cum Caietano admodum esse mirabile, quod puer vndecim annorum generate potuerit, id tamen etiam in Salomonis regno, cõsentiente S. Hieronymo. l. c. Idem habet Salius ad an. m. 3283. batque ex Iosepho, qui lib. 9. Antiq. cap. 13. refert Achaz 36. annis vixisse sedecim regnasse, & concludit, satius esse, cum communi Doctorum sententia hanc fecunditatem inter cætera diuinæ providentiæ miracula rarare. Quod etiam puto referendum exemplum illius sceleratæ natiuitatis pueri 10. annorum concepit, Deo mulieris impurissimam libidinem cantante, vt cum S. Hieronymo idem Salius aduertit. Ad extraordinariam Dei providentiam spectat, si verum est, quod Capellus ad annum narrat ex Scaligero, sic scribente. Mea memoria in ciuitate La Rochelle uempopularia, puer minor annorum duodecim, genuit ex puella composita sua, quæ nondum decimum annum expleuerat. Rem totam narrat, memoria recens est in Aquitania. Pater hoc ipse de se patri meo testatur, quod alioqui tunc ne pueri quidem ignorabant. Hæc Scaliger. *Tanta luxuria, vt vix decennis liberis operam dare cõperit,* ait Capellus an. m. 3283. verò an. m. 3196. *Ezechias rex nascitur, cum Achaz nescidum esset datus puer.*

*Declara-
tur.*

7. Qui Achazo vnum tantum regnandi initium tribuunt, concedât oportet Ezechiam vndecim annis vix, aut ne vix quidem ex parente iuniorem fuisse. Nam Achaz parens eius ante quam rex electus vitæ viginti habebat, in regno sedecim non completos exegit, vt probatum est: ergo totius vitæ illius cursus, hoc modo, ad finem annorum sexti non peruenit. Hinc tolle 25. annos, quos sub parentis obitu Ezechias, restidui erunt vndecim non expleti, quibus Achaz Ezechiam regnabat.

*Alia opi-
niones re-
solvuntur.*

8. Equidem non ignoro Paludanum tract. 4. c. 15. dare Ezechiam nationem annos 24. duntaxat, absolutos: Achazo viginti vnum, in regnum iniret, vt dicatur Achaz anno ætatis vndecimo, iam transiisse Ezechiam. Verum non tam efficax & solida mihi videtur hæc doctrina ingeniosa: vt probant ea, quæ contra Abulensem iam afferrebatur. Quorum, qui Achazi regnum annis quatuordecim includunt, & Ezechiam omnino patre annum tertium decimum agente natum volunt. Næc Caluisto, asserenti Ezechiam in hanc lucem editum, cum Achaz natus decem annorum: multoque minus credo, quod idem auctor illi subiungit: *ideo priuignus ipsius, vel frater, vel adoptiuus filius potius, quam*

Non credo, inquam, nam filios habuit Achaz, vt colligitur 2. Paralip. 28. v. 3. perit, quod in regno consequendo eos adoptiuus postpositos opinemur, aut nomen à propria significatione hoc loco, contra vnanimes antiquorum intelligentiam detorquere velimus. Omnibus igitur, sine vilo partium studio, perceptis, existimo aut singulari Dei prouidentia factum, vt Ezechias patre vix decenni nateretur; aut certè Achazum annos 20. natum aliquot annis cum patre, tum eo mortuo, quindecim & aliquanto amplius regnasse, vt iam num. S. Hieronymo dicebam.

QVÆSTIO X.

De nexu Olympiadum cum annis regum
Iuda.

Cognitionem Olympiadum ad Chronographiam etiam sacram non modo vtilem sed propè necessariam alibi annotaui. Per annos Patriarcharum ad Abrahæ promissionem, hinc per annos 430. ad legem, à lege per 430. ad templum à Salomone fundatum, hinc per regum Iudæ tempora ad Nabuchodonosorem, qui anno quarto Ioakim imperio Babylonico potitus est, temporum seriem ex sacris codicibus vtcumque deducimus. Ex profana vero historia constat Cyrû apud Perfas anno primo Olymp. quinquagesima quintæ regnum inijsse: nec dubium est, quin sacri profanique auctores, sine vlla sententiarum varietate, eò conspirarent, vt Babylonicum imperium à Cyro euerium omnes fateantur. Sic Olympiadum adminiculo sacra historia cum profana vtcumque connectitur. Qui ante Olympiadas rerum ab Hebræis & Græcis gestatum Synchronismum inquirat, & ad Christum Olympiadibus valere iussis deducere conatur, funem ex arena nequit. Nā vt Africanus apud Eusebium lib. 10. Præp. Euang. c. 3. ait, vsque ad Olympiadas nihil exploratum in historia Græcorum inuenitur, sed omnia confusis sunt conscripta temporibus. Post Olympiadas verò, quoniam quædam diligentissime omnia renouabantur, nulla penitus est confusio. Quod ipse Eusebius in Chronico confirmans: ab hoc, inquit, tempore Græca de temporibus historia vera creditur. Nam ante hac, vt cuique visum est, diuersas sententias protulerunt, sine vt Salianus ex Græco vertit; deinceps Græci tempora accuratius dispenserunt, quibus antehac confusis, & nulla re sibi consonantibus. Idem memorant Diodorus Siculus initio Bibliothecæ. Plutarchus in Theseo & Numa, Ptolemeus 3. Almagesti, & ex eis Salianus ad an. m. 3278. numer. 1. additque Græcis Romanos consentire. Cenfor. enim in libro de die Natali cap. 21. Varro, inquit,

y 2

uia

Conclusio.

Olympi

Chronologia
testamenti

IV

tria discrimina temporum esse tradit. Primum ab hominum principum cataclysmum priorem, quod propter ignorantiam vocatur *ἄβυσσος*, dum à cataclysmo priore ad Olympiadem primam, quod quia res fabulosa referuntur *μυθολογία* nominatur. Tertium à prima Olympiade quod dicitur historicum, quia res in eo gestæ veris historijs continetur, quos in Olympiadem commendationem allegavi Opusc. de annis toris cap. 1. nu. 2. quibus adde Samerium in Tabulis, Tornicellam & illo an. m. 3278. num. 1. 3. 7. Percaium lib. 9. cap. 41. His alij pierique tur, dum ad sacrorum annorum supputationes certius instituendas aliquam de Olympiadibus adsciscunt.

Vna con-
stat 4. an-
nis.

Initium
Olympia-
dum.

Ratio dif-
ficulturn
triplex.

Varia opi-
niones de
his q.

2. Porro cum singulæ Olympiades quadriennio finiuntur, nullus locus relinquitur, ab exordio Olympiadum, vsque ad quinquagesimum (cuius anno primo, omnes Cyri enthronismum adnotant) exclusivè, annos 216. tot enim confiunt, quinquaginta quatuor Olympiadibus, & ostendit Tabula identitatis annorum Iphiti & Olympiadum ab Iphite. Neque vllus ambigere cū ratione potest, quin illo temporis spatio, quæ prima Olympiade vsq; ad Cyri Monarchiã protenditur, captivitas Babilonica C. aliquot regum Iuda eam captivitatẽ præcedentium anni continetur. Quæ, ut que multis hic repetendum puto, quoro anno ante Christi Epocham Olympicos Iphitis instauraverit: id factum anno 776. latè probatur de Olympiadibus, qu. 2. & Introd. Chron. cap. 14. Verum ex multitudine oritur inter Scriptores disceptatio, de rege Iuda & anno regis, quæ Olympiadum Epocham figenda sit. Ponitur enim in quæstione prima, quæ regni sui Persici, Cyrus Monarcha factus Babilonicam Iudæorum captivitatẽ laxaverit, primone, an 22. an 24. anno. *Secundò.* Vtrum à Ioakim, an à transmigracione Iechoniæ, an à casu Sedecie, an à anni 70. servitutis, cui Cyrus finem attulit computandi sint. Tertio, An Amon filius Manassis duobus duntaxat annis regnaverit, an duodecim fractiones annorum, quibus subinde occurrentibus Chronologorum sunt diuerticula. Taceo quotundam errores, qui à primo Agostini vsque ad vulgarem Christi Epocham plures paucioresue annos, quæ currisse hariolantur.

3. Pererius libr. 11. in Daniele, q. 2. & Paludanus tract. 4. cap. 1. Olympiadum ad tempora regis Achaz referendum censent, Ioakim te ortas putant, Ado, Hermannus Contractus: Marianus Scotus eiusdem, quem sequuntur Tornicellus & Salianus. Anno vero Ereculphus. Alij Ozia tempore eas auspiciantur, vt Eusebius, apud illum & Lambertus Schafnaburgensis. Fasti Siculi anno 1111.

Petrus ann. 34. quod & Capellus facit. Sethus anno 35. Bucholcerorum cura. quata 32. ego vel 35. vel potius 37. vt mox declarabo.

De Eusebij supputatione hac mihi notanda occurrunt. 1. libro 10. de prep. Euang. sub finem insinuat quidem Olympiadas temporibus Achaz inijs- terum id non tam ex propria, quam aliorum sententia protulit, vt eum in- terpretatur Torniellus, vel fortè nihil aliud voluit, quam illo xuo Ludos O- lympicos ab Iphito restitutos, quo Achaz in Iudæa regnauit. Clarè enim Euse- bios tum illo libro 10. tum in Chronico, ita primordia Olympiadum ad 50. O- lympicorum annum accommodat, vt prima Olympiade necdum finita, Ioatham rex parenti succederet. Primam Olympiadem, inquit, Africanus temporibus Ioatham re- gis Iudæarum fuisse scribit. Nostra quoque supputatio ysdem temporibus eam exhibuit. Verum autem Africanus, vt verba eius ponam ad hunc modum: Aeschylus Agamnestoris filius apud Athenienses obtinuit principatum, annis 23. qua etate Ioatham regnabat in Ie- rusalem. Porro nos in prima Olympiade Ioatham posuimus. Sic ille: nempe anno illius Olymp. quarto, vt ostendit dispositio annorum in Chronico Eusebij, 2. Exci- piamus Ierusalem Ierololymitanum signat Eusebius ad annum 3. Olymp. 47. idque ex sen- tentia Clementis Alexandrini: annus autem iste tertius, est 187. ab initio Olym- piadum, qui numerus ex sacre pagine ratioeinijs non reperitur, ab anno 50. Olymp. vique ad euerisionem Ierololymorum. Restant enim 3. anni Ozia, Io- atham 16. Achaz totidem saltem inchoati, Ezechia 29. Manassis 55. Amon 2. Ioas 3. Ioachaz 3. menses, Ioakim vndecim anni, Iechonia 3. menses, Sede- ciaz anni vndecim. Vnde exurgunt anni 174. sex menses, dies decem. Desunt ergo anni 12. & medius, vt colligatur annus Olympiadicus 187. qui facile habe- bimus, si ad annum 37. Ozia caput Olympiadum affigatur. 3. Eusebius (& for- tè Africanus) in vitiosos codices incidit, in quibus, regi Amon 12. anni, pro 2. in- ferdebantur. Si apud Eusebium vnus regis tempus decem annorum para- chronismo laborat: facile alius biennij, & semestris error aliunde potuit irrepere.

Illorum ego placitis iam pridem manum dedi, qui captiuitatem Baby- lonicam anno 4. Ioakim ordiuntur, & Achazo regi 15. annos Chronologicos attribunt: atque ita si septennio Monarchiam tenuit Cyrus, per melicebir, an- num Ozia 35. primordijs Olympiadum insignire. Sin autem nouennium illius Monarchia tenuit, commodè Olympiades ab anno Ozia 37. accersantur, anno mundi, vt reor, 3265. à Templo fundato 243. regni Israel 206. ante vulgarem Christi aram 776. Periodi Iulianæ 3938. cyclo Solis 18. Lunæ 5. Epacta 18. Cõ- ferat Petrius dum hoc anno ante Chr. 776. ait primum Agonem Olympicũ ab Iphito instauratum esse. Cui, inquit, quinque dies erant attributi. Hoc igitur anno primus ludorum dies incidit in 19. Iulij, Luna 11. vltimus in 13.

y. 3.

6. Ob-

Calculus
Eusebij
examina-
tur.

Philippi

Chronologia
Testamenti

IV

7

Initium
captiuita-
tis Baby-
lonica.
Conclusio
huius.

Obiectio 1.

6. Obijci mihi potest 1. auctoritas S. Cyrilli Alexand. apud quem contra Iulianum, manuscripto sic legimus: Colliguntur ab euerfo illam primam Olympiadem anni quinque & quadringenti, ob ortu vero Moysi supra

Solutio.

dimoueor, ratus aut errare Amanuensum, aut hæc dici ex eorum opinione annos 70. Babylonice seruitutis ab excidio Templi, usque ad Cyrenæum: mihi vero potiores sunt & rationes & auctoritas eorum, qui tunc anno 4. Ioakim inceptam censent, quibus suffragantur alij, qui censent Templo, ad annum 2. Darij, 70. annos enumerant. A Troia ad instauratos Agones Olympicos, certum est annos 407. effluxisse de illam vel S. Cyrilli, vel ex scriptoris supputationem non esse exactam.

Obiectio 2.

7. Obijci etiam forte quispiam quæ S. Hieronymus sub Commentariorum in Olee monet. Legamus, inquit, Regum & Paralipros, & inuenimus sub rege Phacea, qui regnabat 10. tribubus, venisse Thoglam regem Assyriorum & magnam populi Samaria partem in Assyrios transfugam apud Græcos, secundus annus primæ Olympiadis fuit, & apud Latinos (nuda dicta sunt) Alba vigesimo anno Amulius imperabat: quem postea Romulus regnum

Responsio.

ibi. Verum neque his moueor: siquidem ea ab Eusebio Chronico mutata faretur Sallianus ann. m. 3279. ac proinde ex Eusebij potius libro, quam Hieronymi sensu deprompta, & pugnant cum ijs, quæ idem S. Doctor in 29. Ieremias posteriori scripsit, nec non Zachariæ. 1. & Prologo in Agge constantem 70. annos ponit ab euerfo Templo, usque ad annum secundi Darij Hiltaspis. Quod confirmat Ezechielis 4. ubi etiam à fine regni Ieremias decem & sanctæ Urbis casum annos 135. supputat. His adde 70. habet Hieronymi doctrina ab anno sexto Ezechias ad secundum Darij, quibus adijce annos 5. Ezechias, Achaz 15. Ioatham 16. qui anno Phacee regnauit, ex quibus consistit circiter 221. At verò annus secundus incidit in primum Olymp. 65. qui est ab initio Olympiadum 257. quarto computo reperiuntur ab anno 37. Ozias ad secundum Darij. Quod aptissime S. Hieronymi rationibus congruit nostra Chronographia: item eorum qui sub Ioatham rege Iuda Olympiadum seriem ordinantur.

QVÆSTIO XI.

De nexu annorum Urbis, & Nabonassaris conditam scribunt: Fasti Siculi anno decimo eiusdem regni regum Iuda.

Varia opinionem.

1. Eusebius, Marianus Scotus, Torriellus, Sallianus, anno quinto Nabonassaris conditam scribunt: Fasti Siculi anno decimo eiusdem regni

manus Contractus & Schafnaburgensis, sub eodem rege, sed annum regni
 non adnotant. Ego æram Urbis ita ad annos Olympiadum alligandam arbi-
 tro, ut anno ante Christum 752. sub finem anni 3. Olymp. 6. auspiciandam pu-
 ber, anno Ioatham vel sexto, vel potius octavo. Vide quæ differo de annis Ur-
 bis, Introd. Chron. cap. 15. & Tractatu de Olymp. cap. 4. Hic tantum suggero,
 meo ratiocinijs non aduersari Eratosthenis Chronographiam, quam Clemens
 Alexandrinus lib. 1. Strom. sic consignatam ad nos transmisit, & refert præter
 Alex Sallianus an. m. 32 78. numer. 6. Eratosthenes tempora sic describit: A capta
 Troia ad Heraclidarum reditum, siue descensum, anni 80. Hinc ad conditam
 Ioniam, Ionicam scilicet emigrationem, anni 60. qua autem deinceps consequuntur
 ad Lycurgi tuellam anni 159. ad annum autem qui prima præcedit Olympia anni 108.
 intelligo terminis inclusis.

Annorum
 Urbis
 Epochæ.

1. Æra Nabonassari probata Mathematicorum sententiâ, iniit anno ante
 vulgarem Christi æram 747. die 26. Februarij Iuliani. quo anno mihi aperitur
 secundus Olympiadis octauæ, Urbis septimus, Ioatham regis Iuda 14. Phacee
 regis Israel 15. Plenioræ de annis Nabonassari disputationem institui Opus-
 de annis Domini, Iulianis Sec. à cap. 8. ad 13. inclusiuè.

Epochæ
 Nabonaf-
 sari.

IV. REGVM. XVIII. v. 9.

ANNO quarto regis Ezechie, qui erat annus septimus Osee filij Ela regis Israel, ascen-
 dit Salmanassar rex Assyriorum in Samariam & oppugnauit eam, & cepit. Nam
 post tres annos, anno sexto Ezechie, id est, nono anno Osee regis Israel capta est Samaria.
 Sunt qui captam Samariam autumant anno sexto Ezechie incunte. Osee nono
 incunte: alij nono huius oriente; sexto illius occumbente: alij utroque anno
 pari serè passu currente. Res incerta est: quisque videat, quibus vijs suas ratio-
 nes promoueat.

QVÆSTIO XII.

Quot annos steterit regnum Israel.

Errum est hoc regnum cœpisse mox ab excessu Salomonis, quando de-
 cem tribus Israel à Roboamo Salomonis filio rege Iuda descuerunt &
 sibi regem Ieroboamum elegerunt: desisse verò anno sexto Ezechie regis Iu-
 da. Sed quia non est idem omnium auctorum computus, de intervallo, quod
 ad initio regni Roboam, vsque ad annum sextum Ezechie intercessit, ideo
 dubium remanet de annis, quibus in Israelitide regnatum est. Longum foret,
 ac re diosum, de singulorum scriptorum supputationibus, disputationes insti-
 tuere: & proinde paucorum hac de re placita referam, ex quibus, quidnam de
 auctorum opinionibus censendum sit, facillè conijci poterit.

Initium
 huius re-
 gni.

2. Hoc

Philippi

Chronologia
 Testamenti

IV
 7

2. Hoc regnum stetit annos 262. tradunt Fasti Siculi: at Maierus in Chronico 250. Hermann. Contractus in Chronico, & Tuffetium 17. q. 6. 260. Freculphus 240. menses 7. dies 7. Tornicellus & Sarrus Petavius 253. Paludanus 262. menses 10. dies 7. Capellus 257. & 260. Heberger, 259. Iosephus lib. 9. Antiq. cap. 14. Migrarunt, inquit, decem tribus ex suis sedibus, post annos 47. ex quo maiores eorum Ægyptum egressi, armationis fecerunt: post principatum Iehu annis 800. post defectionem a Roboam

Contra Iosephum.

Nepote ad Ieroboamum annis 240. mensibus 7. diebus 7. Ita refert Torniellus Rufini paulo aliter habet. Quicquid sit, hæc supputationes nulla ratione possunt: nam ab egressu de Ægypto, vsque ad Templi fundationem 480. numerantur: tum ad initium regni Israel 36. aut 37. Si ergo hoc tenuit annos 240. ut vult Iosephus; colligentur à migratione Ægypti Tribuum captiuitatem anni ferè 757. è quibus si tollantur circiter 400. Exodo ad $\alpha\lambda\eta\epsilon\beta\chi\iota\alpha$ elapsi sunt, relinquentur à diuisione terræ ad regnum Israel, annifere 711. Denique Iosephus inter regnum 11. 12. annorum, & nouem priores annos Olee prætermisit: quo fit, ut rationes nullis deficiant, in nonnullis falsa aliquot annorum adiectiones redolent.

Contra Eusebium.

3. Neque Eusebii Chronico fides, in omnibus habenda est: hæc captiuitatem præcipitat ad annum vndecimum Achaz, quæ Scripturae monio ad annum sextum Ezechiae differenda est, omittit 9. annos inter regnum, quod præcessit enthronismum Zachariae, annosque regni in Scriptura notatos, accipit ut completos, cum subinde rarij fuerint.

Conclusio.

4. Nulla huius negotij expediendi ratio mihi commodior occidit, quam ut regibus singulis anni sui Chronologici accuratè tribuantur, (tunc 12. circiter annorum regno Ieroboami II. subnectatur) vsque ad animum Ezechiae; ex quibus sua sponte resultabit annorum numerus, ad quem regnum Israel peruenit. Si scripturæ computo sine vlla interpretatione stantur, gerentur anni 250. menses 7. dies 7. ut dixi 3. Reg. q. 10. sed scripturae interregni mentionem facit, & annos non modo exhaustos, sed expressit. Vnde Chronologi tandem ad legitimam annorum regni Israel connexionem recurrere student. Quæ cum varijs modis consentaneis haberi posse videatur: æquo, ac benetiolo animo, diuersa de regni huius duratione opiniones, cum hic non tantum prædicantur, quam probabilibus indicijs & coniecturis res agatur. Alij vtantur: ego singulorum regum annos, sacris hieris expressos semper Iuda ab excessu regis præcedentis computo, & integros Chronologico texto, nisi causa idonea sublit, cur vltimus tanquam inceptus præcedentis

duobus primis regibus Israel, plerique monuerunt. Quare ab eorum tabu-
 liscalculos abstineo, qui Ioramo filio Iosaphat, quatuor tantum aut quinque
 annos; Achazo quatuordecim accenserunt, cum sermo diuinus illi 8. huic 16. ad-
 dicet. Si tibi licet duos tresue alicuius regis annos absorbere; alius pari li-
 centia, se quatuor aut quinque cum vicini regis temporibus confundere pos-
 se putabit. Distributis igitur in singulos reges suis annis, & ritè inter se Scri-
 pturæ indicio connexis, à morte Salomonis ad annum sextum Ezechie, quo
 Sennacherib Assyrius regnum Israelis euertit, inclusiue annos 258, supputan-
 dos opinor. Iorami annum vltimum cum Ioachazi vnico; vltimum Achazi,
 cum primo Ezechie implico, ne nimium à modernis Chronologis dissentire
 videat. In cæteris regibus Iuda, quem annorum numerum mihi sacri codices
 exhibent, in tabulas Chronologicas refero. Fateor tamen vnum alterumue an-
 num adijci posse, seruata ea annorum supputatione, qua ab Adamo ad Chri-
 stum 4040. numerantur.

IV. REGVM. XIX, v.29.

Tibi autem, Ezechia hoc erit signum: comede hoc anno, quæ reppereris, in secundo
 autem anno, quæ sponte nascuntur: porro in tertio anno seminare & metite,
 plantate vineas, & comedite fructus earum. Hinc de annis Sabbaticis quædam
 nonnulli conantur elicere; quasi hæc dicta sint anno sexto Semitæ, vt scri-
 bit Serarius 4. Regum 24. vel annus 14. Ezechie Sabbaticus fuerit: sed non
 est cur hic ad annos Sabbaticos respiciamus. Omnia enim ad hostium in-
 cursions, quibus sementis & messis impediabantur referri possunt, vt sensus
 sit: hoc anno comede quod ex superioris anni prouentu, (aut commearu ad bellum
 comparato) reconditum est. Secundo anno, quæ vltro terra fundit, tertio verò iam ho-
 stes uig, sublato seminare & plantare tui licebit. Ita in hunc locum Sanctius, qui
 addit hanc explicationem admitti à Vatablo, insinuari à Forerio, nec displice-
 re Hieronymo. Consentit quoad tempus Cornelius Isaie 37. vers.30. Tor-
 tiellus ad annum mundi 3322. numer. 3. Salianus numer. 59. qui monent, eum
 annum quo Propheta ait comedenda esse, quæ reperiabantur, fuisse decimum
 quartum Ezechie: anno verò secundo edendas esse fruges sponte natas, nem-
 pe decimo quinto Ezechie, anno denique tertio, id est, Ezechie decimo sexto
 prædici fore copiam ferendi & metendi fugato Assyrio, inquit S. Hieronymus,
 & obsidione laxata, & ijs recuperatis, quæ ad agrorum cultum erant necessaria.
 Hoc autem signo liberalis Deus indicabat, ante finem triennij siue intra
 biennium, vt habet S. Hieronymus, Isa. 38. plenam Iudæis libertatem & ingen-
 tem Assyrijs stragem diuinitus imminere, siue tunc annus Sabbaticus fuerit,

*Vtrum
 annus 14.
 Ezechie
 fuerit Sab-
 baticus.*

Quest. Chron. P. 2.

Luc

ilippi

*onologia
 estamenti*

IV
7

sive non. Quam interpretationem admittunt Sa, Mariana, Menochius facta annorum Sabbaticorum mentione.

Anno 4.
Ezechia
Sabbaticum

2. Equidem in annorum Sabbaticorum dispositione nullam per de annis Ezechia curam suscepit: ita tamen mei calculi ceciderunt, ut Christus 717. mihi decimus tertius Ezechia aperiretur, & in autumnicus iniret, sementemque prohiberet: currente hoc anno sabbatico Sarrab Judæam inuaserit, eoque finito agrorum cultum impeditur, Dominus ominus extraordinaria liberalitate annonam ex agris incultis suppeditare donec anno tandem tertio, hoste quâ caeso, quâ fugato solita religio agricola. Cum igitur Ezechias populusque Iudaicus præter spem victum sibi diuinitus suppetere videret; intelligebat anno tertio, operæ rationem & messem, parta pace redituram. Verum nullam in huiusmodi vim pono: alimonia enim insolito modo subministrata, nullo extraneo interueniente, sat superque diuinum promissum confirmabat.

IV. REGVM. XIX. v. 35.

Factum est igitur in nocte illa, venit Angelus Domini, & percussit Assyriorum centum octoginta quinque millia. Ita textus Latinus & Hebraicus autem: Et factum est nocte, & exiit Angelus Domini, &c. At vero vers. 36. Latine, Hebraicè, Græcè habetur: Egressus est autem Angelus Domini, & percussit &c.

QVÆSTIO XIII.

Quando edita sit hac Assyriorum strages

Non ante
annum 14.
Ezechia

1. Certum est, id non contigisse, ante annum decimum quartum: Cillo enim anno, ascendit Sennacherib rex Assyriorum ad vniuersam Syria, & cepit eas. 4. Regum 18. vers. 13. Neque accidisse maxime Assyriorum in Iudæam: ad eos enim oppidum Lachis obsidentes Ezechiam Legatos de pace, tum imperatam pecuniam Sennacherib regi Regum 18. vers. 16. Qua Tyrannus minimè placatus partem captiuitatis Ierosolymorum ciuitatem destinauit. ib. vers. 17. Vnde, re infecta, Sennacherib inuenit regem Assyriorum expugnantem Lobnam. cap. 19. vers. 8. Cuius (Sennacherib) de Tharaca rege Æthiopia, dicentes: ecce ego sum contra te, & iras contra eum, misit nuncios ad Ezechiam, ibid. vers. 9. cum blasphemis literis, quibus acceptis Ezechias ad opem diuinam auxiliariamque consulit, per quem bono animo esse iubetur, ciuitatem Ierosolymorum non venturam, hostem cum dedecore ad sua recessura addidit Propheta: tibi autem, Ezechia, hoc erit signum: comedetis quæ reppereris &c. vers. 29.

2. Ex quibus liquidò comperimus, copias Sennacheribi, non prius ab Angelo cœlas, quam ille expeditionem contra Tharacam adornasset, & epistolas blasphemias plenas ad Ezechiam misisset. Sed quæstio est, vtrum edito per Iaiam oraculo, mox internecio in Assyrios incubuerit; an verò in tertium annum, aut saltem finem secundi dilata fuerit.

3. Prima opinio est eorum, qui obsidionem Ierosolymitanam, cladem Assyriacam, & post hanc morbum Ezechia sanitatemque ei redditam, in eundem annum conjiciunt, nempe vel in decimum quartum regni Ezechia, vt Pinedius, Bucholcerus, Capellus, vel in duodecimum vt Caluissius; edit. Rationem suæ opinionis ex sacra Scriptura se haurire putant, quæ stragem Assyriacam morbo Ezechia præponit, & hunc post morbum annos quindecim vixille testatur. Quærenti, cur Isaias prædixerit sationem agrorum in annum tertium, ex quo blasphemias literas Sennacheribus miserat, differendam; huius opinionis Patroni ad annos sabbaticos & Iubileos normam adhibendam respondent.

4. Capellus anno ante Christum 717. ait cœsos ab Angelo Assyrios, ægrotasse, & conualuisse Ezechiam anno regni sui decimo quarto. Quod non caret omni difficultate: nam autumno illius anni cœpit Sabbaticus: ergo anno sequenti autumno lex agricolationem permittebat. Cur igitur dicebat Isaias: in tertio anno seminate & metite; cur non in secundo? Respondet Capellus, quando hæc varicinabatur Isaias, superfuisset de annali hebdomade, præcisè sesquiannum. Quod si verum est, hoc varicinium editum est initio mensis Nisan, qui illo anno 717. ante Christum iniit circa 20. diem Martij: quod Capelli doctrinam alia ex parte suspectam reddit. Sic enim Ezechias initio illius anni 717. ingressus esset annum regni sui quartum decimum, & ante verum tempus ea gessisset, quæ ab eo, vsque ad pestilentes illas literas, anno regni eius decimo quarto gesta narrantur: quod vix credibile mihi videtur. Et eo admissio, partem temporis relinqueretur expeditioni, quam Sennacherib contra Tharacam in Egyptum suscepit, vbi longas eum circa Pelusium moras traxisse scribit Iosephus libro 10. Antiq. cap. 1. Denique hæc explicatio non firmo fundamento nititur: nempe ordinem annorum sabbaticorum, qui Machabæorum tempore seruabatur, regnante Ezechia, in vsu fuisse: quod probatum non est proliue. Eadem fermè de Bucholcerorum supputatione dici possunt, nisi quod hi tribuant anno ante Christum 731. sexto Semitæ, quæ Capellus anno 717. adscribit.

5. Longius à scopo aberrat Caluissius, qui anno 720. ante æram Christi cyclo Solis 18. notat annum Ezechia nonum: anno ante eandem æram 717. cyclo Solis 21. scribit illa centum octoginta quinque Assyriorum millia ab Angelo

Poss expeditionem inceptam contra Tharacam. Quæstio emergens. i. Opinio de hac q.

Capellus carpisura

Caluissii error.

ilippi

onologia testamenti

IV
7

Angelo cæsa, paulo post, Ezechiam lethaliter decumbentem præcedens petrasse annorum quindecim vitæ accessionem, ad ditque tunc animum cum inijsse die 13. Septemb. fer. 3. Anno sequenti, hoc est, 716. ante Christi (quem ipse 714 ante Christum vocat) cyclo Solis 22. *Annus, inquit, regis Iuda decimus tertius.* Et paulo inferius: *Merodachi Legati Ezechiam deperata gratulantur.* Rursus anno ante Christi Epocham 712. hæc dicitur: *Annus Ezechia regis Iuda decimus septimus.* Taceo quæ de Sennacherib no suo ante Christum 717. qui est ante vulgarem Christi Epocham quibus pater, hunc auctorem in primis sibi non constare: quia capogoges disertè asserit annum decimum quintum Ezechia fuisse Sabrum vero diuinis literis aduersari dum Assyriorum cadem ac Ezechia, tribuit anno duodecimo eiusdem, & tertio decimo Chaldaeorum. Siquidem anno de mum quarto decimo Ezechia Assyrius irrupit. 4. Regum 18. vers. 13. & 2. Paralip. 32. vers. 1. Nec patitur ante hunc 14. annum, dicatur Angelus memorabilem illam stragem. Adhæc, si Ezechias anno regni sui duodecimo conualuit, vel ut dat annos 15. quos fatetur vitæ illius adiectos; consent 27. uerit annos 29. 4. Reg. 18. v. 2. Nec est, quod hosce errores Typographi titus, ipsius auctoris oscitantiam arguit.

*Strages
hæc non
fuit an. 16.
Ezechia.*

6. Alia opinio est eorum, qui nulla facta annorum sabbaticorum tione, asserunt eorum ratiocinia, qui stragem Assyriorum in annum sextum Ezechia reijciunt, neque Scripturæ, neque veterum aucto- tanea esse, & leuissimis argumentis, imò nullis excogitata temere, probant 1. ex 4. Regum 19. 2. Paralip. 22. & Isaia 37. quibus in locis describitur, & ægrotatio regis Ezechia, post Assyriorum stragem. Unde concludunt Sennacheribi fugam in tertium annum post Ezechia redditam differri non posse. Probant 2. auctoritate Iosephi, mi, Sulpitij, Auctoris mirabilium sacrae Scripturæ, & aliorum, qui Ezechiam anno regni sui decimo quarto in morbum incidisse, post Assyriorum copias, & Sennacheribi fugam. Si quaeris, cur Iudas eorum culturam in tertium annum differendam? Respondebit Petrus, quod uno tantum anno vastatam fuisse Iudæam; at anno secundo boues & armenta defuisse: vnde non nisi tertio anno Iudæos serere potuisse. Idem auctor putat, bello Sennacheribus, vel in Iudæa, vel in diuerticulo contra Iherosolimam anno decimo quarto Ezechia finiri potuisse, antequam Ezechias incidere. Quod vero Deus Ezechia sospitatem per Isaiam pollicetur, & de manu regis Assyriorum liberatio te, ait referendum non ad Sennacheribi

Hum eius Asarhadon regem Assur, qui forte putabatur cladem paternam vltimus, ac idcirco rursus Iudæam inuasurus.

7. Paludanus Tract. 4. ab initio cap. 15. vsque ad finem decimi octauæ propositionem de annorum Ezechie, rerumque ab ipso gestarum Chronologiam texit, Petauij doctrinam ex professo refutate nititur, & quod ad hanc quæstionem spectat, asserit primo, Ezechiam conualuisse ante stragem ab Angelo in castris Sennacheribi factam, eo quod Deus sanitatem promittens dixerit: sed & de regni Assyriorum liberabo te: vbi agi de periculo non remoto, sed proximo contra Petauium censet, Asserit secundo hanc expeditionem non nisi post annum Ezechie decimum quartum, finitam esse: quia conualescentia ipsius, inquit, incidit in finem anni decimi quarti. Finis autem expeditionis est posterior dicta conualescentia. Ergo &c. Asserit tertio sibi quidem incertum esse quanto tempore, post annum Ezechie decimum quartum clades Assyriaca contigerit, se tamen non induci, ut faceret eam plagam integro biennio dilatam, post illius prædictionem: Ponam stragem in navibus tuis. 4. Reg. 19. vers. 28. quia mox subiungitur. Factum est igitur in die illa venit Angelus Domini, & percussit &c. Quæ verba, inquit, nisi uelimus ea tamquam æquequere, significant ea non esse, quæ immediate hanc prophetiam consecuta est, sed stragem à Deo immixtam. Capite autem 18. accuratius hæc pertractans, addit Sennacheribum, sub finem anni decimi quarti Ezechie, appropinquante Vere irupisse in Iudæam, Ezechiam sub initium anni decimi quinti à mense Nisan inchoati morbo correptum, mox restitutum sanitati, & diuina promissione erectum, post hæc vitiliter Assyrio restituisse: astate vero elapsa. Sennacheribum de Tharacæ Aethiopsis moru certiore factum, eicum exercitu obuiam processisse, missis interim ad Ezechiam literis, quibus eum rursus ad deditioem vrgebat, quas cum pius rex coram Domino expandisset, diuino oraculo prædicta est Assyriorum cædes & turpis fuga, vrbsq; Ierosolomytanæ liberatio arque datum signum ex re ipsa sanatum, nempe (vt hic auctor interpretatur) antonomiam illo anno sabbatico, qui tunc inibat, & sequenti Iubilæo diuinitus superditurum iri. Tum proxima nocte, ait cæsa ab Angelo illa 185. armorum millia.

8. Huius auctoris doctrina, incertis, imò falsis, meo iudicio, ex parte fundamentis nititur. Nam postulatum est, non probatum, Ezechie annos à primo mense inchoari, irruptionem Assyriorum in Iudæam appetente Vere factam. Difficile est ostendere regnum Israël tenuisse annos 263. Toram in Iuda regnasse annos vñdecim, cui Scriptura octo tantum numerat, ab initio Sabbaticorum vsq; ad mensem septimū anni decimifexti Ezechie fluxisse annos 749. quæ tamen Paludano fundamenta sunt. Nec scio, quem in Sabbaticorum dispositione patronū habeat, dum interuentu Iubilæi seriem sabbaticā interrumpi putat:

2 3

cuius

Paludani
triplex as-
serium

Centum
Paluda-
num 19

ilippi

Chronologia
testamenti

IV
7

cuius contrarium bene docent Torniellus, Salianus, Peranius, Dordani duxi sub finem Leuitici q. 4. num. 4.

*Contra-
undem 2.*

9. Fateor equidem ex alijs principijs, annum ab initio legalis esse Sabbaticum, & 750. Iubilæum: sed hoc modo Paludanus perpetuum tempora annos Iubilæos & sabbaticos alligat. Adhæc, eximium non relinquatur Sennacheribo tempus sufficiens ad occurrendum regem & Pelusium obsidendum. Nam cap. 18. §. 7. ait ætate Sennacheribum contra Tharacam mouisse, & interim literas minaces ad scripsisse, cum annus sabbaticus iniret, tunc etiam datum hæc signum, puta oriente anno sabbatico, & mox sequenti nocte plagam Ægypticam affirmat, ibid. §. 8. & 9. Quæ si vera essent, Sennacheribus ægypticam expeditionem suscepisset, absoluisset, & copijs cæcis, versus Niniuen reuertisset. Difficile autem est creditum, ea omnia temporis intervallo expediri potuisse. Nec dicas peremptos circa ab Angelo Assyrios: id enim in Iudæa factum & communis fere sententiæ citè fateretur Paludanus, §. XI. vbi putat, eorum spolijs ditatum Ezechiamque Paludanus docet hic signum propriè accipi, & quidem fusos pro signo autem, non esse datum instantem annum sabbaticum, sed ad sustentationem, quæ Deus in annis sabbaticis, absque agricultura, tot centena annis, inter Iudæos sustentabat. Atqui liberationem istam vult accidisse, inter re anno sabbatico: admirabilem autem sustentationem, quam propter tam asserit, fluentibus duobus annis sabbaticis, (puta sabbatico proprio & Iubilæo mox subsequenti) post hostium copias ab Angelo cæcis, que. Nescio igitur quomodo ex illius opinione mirabilis ista sustentatio sit pro signo futuræ liberationis, siquidem liberatio sustentationem sit.

*Contra-
undem 3.*

10. Enimuerò Paludani rationes, quibus annos regum, cum historia profana coniungit, esse difficiles vel ex eo patet, quod ipse cap. aram Vibis conditæ paulo post fugam Sennacherib, circa annum sextum Ezechie inceptisse velit. Cum certissimum sit Urbem conditam ante Christi æram 753. Tot autem annos à decimo sexto Ezechie ad Christum, communis & vera supputatio non admittit, sicut nec Iordanis circa annum ante Christi Epocham 1500. quo tamen etiam Paludanus, dum annum decimum sextum Ezechie, ait fuisse, 750. ab ingressu terram, & initium Urbis conditæ. Denique ex sensu huius auctoris nuncios cum muneribus ad Ezechiam misit, antiquior esse illo Nabuchodonosor à Mathematicis tantopere celebrato: quod plerique omnes indicium

*Contra-
undem 4.*

11. Alij non pauci existimant fusos ab Angelo Assyrios, anno

*Probabilis
interpre-
tatio.*

...vates vaticinans dixisset, come de hoc anno qua repereris, &c. Lyranus 4. Reg. 19. lit. Hugo ibid. lit. l. m. Abulensis ib. q. 11. & 22. Sanctius ib. & cap. 20. initio. Cornelius l. 1. 3. Ex professo autem id docent Terntellus & Salius an. m. 332. & Quam opinionem esse Theodoretum & probabilem faceretur Petavius lib. 9. 2. 2. vbi cum dixisset Scaligeri ad annum sabbaticum respicientis leuissimam plausibilem interpretationem, qui Iudaeos scribit toto biennio, quo Palaestinam vastarunt Assyrii, non colere non potuisse, ideoque tertio demum anno serere iussos esse. Fundamentum huius opinionis, quantum intelligo praecipuum est, quod certum sit agrorum rationem in annum tertium dilatam esse, & hoc non ob sabbaticum annum ut dictum est, neque ob solum defectum instrumentorum ad agriculturam necessarium, cum non sit credibile, tantam eorum penuriam fuisse, quin anno saltem secundo, ea haberi potuerint, quae vineis colendis, & parti agrorum sufficerent. Alia igitur causa huius opinionis auctoribus fuisse non videtur, quam quod bello Assyriaco opus agricolarum interciperetur.

11. Hasce opiniones cum complector animo; eorum in primis coniectura valde imbecillis videtur, qui ad annum sabbaticum recurrunt: quod tamen factum Hebraei, in Seder Olam, Serarius in hunc locum, Scaliger, Sethus, Capellanus, Paludani ratiocinia nullo modo probare possunt. Petavij censuram de ijs qui eadem Assyriacam ad annum decimum sextum Ezechiae differunt, grauem existimo illius tamen opinionem de tempore cladis Assyriacae, non improbabilem arbitror, cum non desint boni auctores, qui eam morbo Ezechiae postponant, ut quaestione sequenti explicabo. Vltimam tamen suppurationem nuper praeced. explicatam, minime contemnendam censeo.

17. Argumento Paludani bene occurrerat Salius anno illo 332. 4. num. 5. videlicet, illam noctem, qua in textu Latino & Hebraeo vindex Angelus venisse & castra inimica strauisse dicitur, non esse rigide accipiendam, cum neque vltimus noctis mentio praecesserit, neque noctu Isaias oraculum illud fuderit, sed emphaticè, ut in illa nocte, idem sit, quod in celebri illa nocte, & miraculi tantae coniectura. Quo sensu, dies apud Isaiam accipitur cap. 27. v. 1. & 2. In illa die visitabit Dominus. In illa die vinea meri cantabit ei. Et Zachariae 13. v. 1. In die illa, erit fons patris domui Dauid: Adde exemplum magis aptum, Iud. 17. vers. 1. Fuit eo tempore, ut quidam de monte Ephraim. Sicut enim illa verba, eo tempore, ad proximè antecedentia facta Samsonis referri non debent; ita hic, illa nocte, ad tempus oraculi praecedentis non spectat. Et vtroque similis locutio, vbi relatum sine antecedente ponitur. In Paralipomenis vbi de hac strage fit mentio, nulla editio habet particulam, illa, quam etiam in libris Regum septuaginta ostendunt.

Varia opinionis examinatur.

Ad rationem Paludani.

ilippi

onologia
estamenti

IV

7

Ad ratio-
nes Petauij

14. Petauij rationibus triplici responsione satisfieri potest. 1. Si non solum Torniellum, & quibus ipse persuasit, sed alios etiam, vt Thyrum, Lyranum, Abulensem, Hugonem, (taceo S. Hieronymum) in eadem opinione, vt causam dilatare in tertium annum, ad Sennacheribi exercitum fugatum referendam putarent. 2. Sacrum historicum per perit Scriptura vsitatam prius cladem Assyriorum retulisse, quam ægitudinem chiz, sicut acta plurimum Iudicum præponuntur historiæ Michæ & Dan coloniz. Iud. 13. descriptæ. 3. Esto Iosephus & alij nonnulli consentiant, non ideo tamen omnes alios suam in sententiam venire cogunt, alij in locis eisdem Petauij sine nota deserat. Iosephi, Hieronymi, hoc de negotio placita, quæstione sequenti diligentius expendam.

IV. REGVM XX. v. 1. & 6.

IN diebus illis agrotauit Ezechias vsque ad mortem, &c. Ecce sanauit e, dicitur in templum: & addam diebus tuis quindecim annos, sed & de manu regis liberabo te.

QVÆSTIO XIV.

Vtrum Ezechias ante Sennacheribi fugam agrotauerit.

Ezechias
ager Anno
14. aut 15.
regni sui.

1. CERTUM est Ezechiam vel anno decimoquarto regni sui exercitum ager Anno 14. aut 15. regni sui. Ceunte decimo quinto morbo tentatum fuisse, & conuallescenti redditus vixit annos quindecim. Hos tolle de 29. quos vniuersis & remanebunt 14. anni ante morbum in regno transacti. Si mox tertio elapso hæc infirmitas accidisset, non nisi 28. annos regnasset. Si mox quintum hoc morbo correptus fuisset Ezechias, annos vt nunc imperasset, contra sacra tabulas, quæ 29. annorum spatium illius prædefiniunt. 4. Reg. 18. v. 2. & 2. Paral. 29. v. 1. vt bene notant Abulensis in hunc locum, Torniellus, Salius, Paludanus, l. c. sed quæstio est, quæ hunc morbum Sennacheribi exercitus ab Angelo percussus fuerit.

Status
quæst.
3. Opinio
morbum
regis post-
ponit cla-
di Assyrio-
rum.

2. Id affirmat Iosephus lib. 10. Antiq. cap. 1. vbi cum dixisset Ezechiam post, in grauem morbum incidisse. Auctor mirabilium factæ Scripturæ strage & fuga Sennacheribi, paruo, ait, interiecto tempore, Ezechiam ne de tanta victoria esset eleuatus, & forsitan etiam gratiarum adhibere in grauissimi languoris ægitudinem incidit. Idem tradunt Heliodorus

Hieronymus Isaia 39. consentiunt Serarius & Menochius: Rabanus item, Procopius, Historia Scholastica, Antoninus, Carthusianus, Leo Castrius, vt ingenue contra se fatentur Torniellus & Salius illo anno 3322. & Abulensis hic q. 2. Fauet S. Hieronymus in caput 38. Isaia. Ne eleuetur cor Ezechia, inquit, p[er] incredibiles triumphos, & de media captiuitate victoriam, infirmitate corporis sui visitatur, & audit se esse moriturum. Et Sulpitius, qui sub finem lib. 1. sacrae hist. cum narret Sennacheribi contra Tharacam digressum, & literas ad Ezechiam missas, quibus non sine verborum contumelia Tyrannus Iudae excidiu minabatur, addit: sed nihil his Ezechias motus, orasse Dominum traditur, ne hanc tantam hominis insolentiam inultam sineret. Ita eadem nocte Angelus castra Assyriorum aggressus multa hominum millia lethi dedit. Rex trepidus in Oppidum Niuuen confugit, ibique a filijs interfectus, dignum se exitum tulit. Per id tempus rex Ezechias aeger corpore morbo incuberat. Ratio huius sententiae est, quod Scriptura prius Assyriorum interitum recenset, quam aduersam Ezechiae valetudinem.

3. Aliorum opinio prius Ezechias morbo affectus & leuatus fuit, quam ab Angelo sternentur Assyrij. Ita Theodoretus, Lyranus, Hugo, Sanctius, Torniellus, Salius, locis q. praec. nu. 9. indicatis Mariana Isaia 37. v. 30. propter obsidionem, inquit, duobus annis sementis non erit. Paludanus Traet. 4. ca. 18. Hebraei in Seder. 33. Fauet S. Hieronymus Isaia 37. lit. b. In anno, inquit, tertio, fugato iam Assyrio & obsidione laxata seminate & metite. Vbi non aliam remoram agricolis iniecitam insinuat, quam bellum Assyriacum, vsque ad tertium annum duraturu. probatur haec opinio illis diuinae Scripturae verbis: de manu regis Assyriorum eruantur & ciuitatem istam. Non ergo, inquit Salius num. 18. adhuc erutus erat Rex, neque ciuitas de manu Assyriorum. Confirmatur ex illo vaticinio: in tertio anno seminate & metite: quia nimirum tunc demum hoste post reditum ex Assyriaca expeditione, fugato ferere licebit.

4. Hic idem fateor, quod q. praecedenti, nempe vtramque opinionem mihi probabilis videri: qui enim Ezechiae morbum stragi Assyriorum postponunt, dicere possunt tres annos, quorum meminit Isaia fuisse ciuiles, non autem regni Ezechiae & ab autumnali mense Tisri computandos, hoc modo. In initio anni decimo quarto Ezechiae, Sennacheribus verno tempore in Iudaeam irruerit, mox vtro citroque dum ciuitates Iuda capiebantur, obitae fuerint inter Ezechiam & Sennacherib legationes, post nuncium de Tharaca allatum Sennacheribus literas in Dei contumeliam exaratas miserit, quibus circa mensem tertium anni sacri acceptis, Ezechias diuino oraculo iussus fuerit hoc anno, puta per tres circiter menses, vsque ad mensem Tisri comedere quae collecta erant, isto autem anno grassatio Assyriorum agrorum cultum impediuerit quidem, sed terra

Quest. Chron. P. 2.

22

sponte

ilippi

onologia
Estamenti

IV
7

vtraque
pinio pro
babili

sponte suo tempore fuderit, quod populo alendo satis foret. Desinit decimoquarto Ezechiaz, reuersus ex Ægypto Sennacherib ab Angelo copijs in fugam actus ad sua redierit, turicolis tamen, quo minus ad ueritas redirent impeditis, confestim Ezechias ægro corpore decubuerunt conualuerit, instante uel iam inchoato, anno regni sui decimoquinto dñi, cum æstus facienda sementi idonea non sit, usque ad initium sequenti, qui mensis Tithi apertebatur agris colendis abstinerent.

Conclusio.

5. Alij plautibilibus sese expediunt, dum censent, eo tempore, quo Sennacherib contra Tharacam à Iudæa digressus erat. Ezechiam ex ipsa ratione anno regni sui decimoquarto ægrotasse & conualuisse, Sennacherib datam reuersum sationem impediuisse antequam in turpem fugam à Angelo copijs ageretur: ita ut anno demum sequenti, rusticis ad tharacam undi copia daretur. Hac ratione tempus sufficiens relinquatur ualidæ expeditioni Ægyptiacæ & reditui Assyriorum, quos ab Angelo neci daros refert cum Beroso Chaldæo Iosephus illo lib. 10. Annot. 4. Reg. 19. q. 24. & hoc tenet inquit, *Historia Scholastica & Nicolau. & res nostri.* Quibus assentitur Serarius sub finem lib. 4. Regum, in Ezechiam nostri aut Scriptores contra Herodotum, qui circa Pelusium, id est in ma Assyriorum corrodentibus accidisse fabulatur.

Oratio temporis hic in sermone.

6. Nec obstat, quod sacra historia, prius Assyriacam plagam referat Ezechiaz morbum: quia ut bene Sanctius per prolepsin claritatis gratia ante suum tempus commemorari solent. Et hic peculiaris est ratio, ut ostendatur impletum esse, quod à Deo fuerat prædictum. Nec est improbandum Sulpitium in harum rerum enarratione prolepsin adhibuisse: qui dicitur ea iem nocte Angelus &c. non uidetur uelle, eadem illa nocte, qua occubuerunt Ezechias, eam eadem accidisse, sed quod una eademque nocte, non plures aut noctibus illa 185. Assyriorum millia occubuerint. Qui nullam hanc rationem agnoscit, cogitur asserere Sennacheribum non modo Niniam ingressisse, sed ibidem habitasse, & prius à filijs peremptum, quam ualidè Ezechiam corripere.

Supputatio quorundam minorum auctorum.

7. Bene denique aduertit Salianus num. 66. quosdam auctores in hac curata supputatione temporum sollicitos, omnia quæ hic de Ezechia Sennacheribo referuntur, in idem tempus coniecisse, in quibus Sulpitium prolepsin non recenset. Adde unum eundemque auctorem aliquando, ut ad tropologiam digreditur modo hanc, modo illam interpretationem. Hugo enim, 4. Reg. 19. lit. h. Tertio, inquit, anno recedet Sennacherib non rediturus. Cap. uero sequenti in explicatione mystica. Fugato Sennacherib erat Ezechias. Constat etiam bonorum Scriptorum assertionem S. Hieronymi

inde, non suas tantum sed aliorum etiam interpretationes, sine vlla refutatione in medium afferre.

IV. REGVM XX. v. 12.
QVÆSTIO XV.

Quando legati Merodach ad Ezechiam venerint.

1. In tempore illo misit Merodach Baladan filius Baladan rex Babyloniorum literas & munera ad Ezechiam, audierat enim quod agrotasset Ezechias. Eadem repetuntur Isaia 39. v. 1. additurque & conualuisset. Ex quibus clarè perspicimus post sublatum Ezechiae morbum & retroactam in horologio Achaz Solis ymbra, hos nuncios Ierosolymam aduenisse: imo 2. Paralip. 32. vers. 31. hi dicuntur missi ad Ezechiam, ut interrogarent de portento, quod scilicet in Sole contigerat. Nec dubium est, quin Ezechias annis quindecim ante suum obitum hoc morbo affectus fuerit, nempe anno regni sui 14. occidente, aut oriente decimoquinto. Sed quaeritur hic quoto Ezechiae anno obita fuerit ista legatio, quoto ante Christum.

Id est morbum Ezechiae.

2. S. Hieronymus Isaia 39. sic scribit: supra legimus quartodecimo anno regis Ezechiae ascendisse Sennacherib regem Assyriorum super omnes ciuitates Iudae munitas & cepisse eas, & postea obsedisse Lachis, transisse Lobnam, misisse Ierusalem partem exercitus sui, caesaque per Angelum centum octoginta quinque millia exercitus eius, & ipsum fugisse Niniuem, interfectum à filiis inano Dei sui, & regnasse pro eo Alaraddon filium eius, agrotasse Ezechiam, & recepisse Prophetæ nuncio sospitatem, factum signum incredibile, ut Sol decem horarum spatij reuerteretur ad ortum suum, & penè duplex dies fieret. Nunc legimus, quod in tempore illo, hoc est, in eodem anno, quo hæc gesta sunt omnia, miserit Merodach Baladan filius Baladan rex Babylonis libros & munera ad Ezechiam, Eadem verba aliquibus prætermisissis cum Glossa transcribit Hugo hoc cap. lit. e. Quam temporis notationem non sic accipiendam arbitror, quasi hæc omnia quoad omnes suas partes vnus anni curriculo transacta sint, sed quod vltima pars expeditionis Iudaicæ, morbus Ezechiae & Legatio Babylonica annuo spatio contineri potuerint.

Chronologia S. Hieronymi.

Explicatur.

3. Tostatus probabile putat, post fugam Sennacheribi hanc legationem inuentam fuisse; probabilius tamen ante eam fugam: quia hanc in tertium annum à minacibus literis Sennacheribi reijcit. Non videtur autem tam diu ista gratulatio de sospitate recuperata, & de viso portento inquisitio vrbane differri potuisse. Hæc tamen ratio non est efficax; quamdiu enim

Testatio; pinio.

ilippi
onologia
estamenti

IV
7

Iudæa bello infestabatur, iustam gratulationis differendæ causam habebat deus, commodè autem cædes & discessus Assyriorum in annum rejici potest. Fuga verò Babylonij nunciata, tum primum Metrodorus Oratores ablegavit.

4. Petavius anno ante Christi Epocham 714. cladem Assyriorum Legationem Babyloniam consignat. Serhus hæc tribuit anno ante Epocham 717. & 716. Capellus vult Sennacheribum labente anno 718. Iudæam invasisse, anno 717. trucidatos ab Angelo Assyriam agritudine afflictum: anno demum 716. nuncios ad eum à Babilonia venisse.

Varie opinionones alia.

5. Torneillus & Salianus hanc legationem anno 16. Ezechias, Sennacheribi cladem referunt. Tum quia flagrante bello Iudæico, non erant nunciatorum & munerum ad Ezechiam missio: huius enim hostibus, campoque, ut loquuntur, sine agro longe lateque circumspiciebatur. Tum quia non apparet, quam ratione Ezechias ante hostium Assyriorum, tantos thesauros habere potuerit, quantos eum, non tantæ mentis elatione legati ostendisse Scriptura insinuat.

6. Ego ob hæc rationes legationem Babyloniam fugæ Assyriorum pono. Anno ante Christum 716. currente sabbatico, ordior annum decimum quartum, sed dubius, quo mense annus iste incipit. Sennacheribi veniente ad veris initium Iudæum agrum vallare coepit, potuit, ut anno sequenti, hoc est 715. ante Christum aufugeret, & ad finem, aut sequentis initium legati Babylone Ierusalem perueniret, rem æstate vel absoluta, vel adulta Sennacheribi Iudæos aggressus esse non nisi 714. anno ante Christum, quo decimus sextus Ezechias istam legationem obiri potuisse, ob res ab Assyrijs, quæ in Iudæa, quæ in toto patras, & Babylonia à Iudæa distantiam.

Conclusio.

IV. REGVM XXI. v. 1. & 19.

Manasses regnat annos 55.

1. **D**odecim annorum erat Manasses cum regnare cepisset, & quinque annis regnavit in Ierusalem. Quod totidem verbis in eadem vers. 1. Hos 55. annos Chronologicos esse mihi persuadeo, ut plerique vel disertè vel tacitè docent, dum huic regi, totidem annos inscribitur. Eusebius, Sulpitius, Hilarion, Iulianus, Fasti Siculi, Beda, Nicephorus, Const. Ado, Vincentius, Marianus, Abulensis, Torneillus &c. Aza Pauel, sine ratione asserere annum viceesimum nonum Ezechias Manassis, & 55. huius, primum Amonis.

19. *Viginti duorum annorum erat Amon cum regnare cepisset: duobus quoque annis regnavit in Ierusalem.* Idem habetur 2. Paralip. 33. v. 21. Eundem annorum numerum ei attribuo, cum Iosepho, Clemente Alex. Africano, Sulpitio, Schafnaburgensi aliisque iam laudatis. Paludanus tamen dat ei annum & 6. menses. Eusebius fatetur quidem Amon secundum Hebraeos biennium regnasse: ea nihilominus 12. enumerat secundum interpretationem, ut ait, Septuaginta, quod facit Iulianus & Nicephorus. Sed hi vitiosis exemplaribus vsi sunt: Graeca enim exemplaria Sixti V. & alia duos tantum annos exprimunt, quam lectionem iam olim, ut legitimum agnouerunt Fasti Siculi, Hilariion, Sulpitius, &c. Hinc non male Capellus ann. m. 3354. carpit Lauretum, qui in tanta literarum luce, aduersus omnium iniquam linguam sacrorum codicum fidem, contendit Amonem 12. annos esse computandos.

*Amon vobis
gnat 2. annos*

IV. REGVM. XXII. v. 1.

10. *Octo annorum erat Iosias, cum regnare cepisset: triginta & vno anno regnavit in Ierusalem.* Eadem leguntur 2. Paral. 34. v. 1. Sulpitius tribuit eius regno annos 21. Eusebius & Iulianus 32. Paludanus 31. & nouem menses. Numerum huius monumentis consignatum omnino retinendum censeo, cum Francisco Suario, & alijs auctoribus cap. praecedenti, num. 1. laudatis: 2. Tradit Abulensis 4. Reg. 23. q. 21. Amonem 16. duntaxat annis filio suo Iosia lentorem fuisse, nec id mirum videri; cum annus decimus quartus in masculis censeatur esse pubertatis. Si cuiuspiam id minus placuerit, eum temeritate arguere non ausim. Fieri enim potuit, ut Amon 22. annos natus regni gubernaculis admotus, annis aliquot cum parente regnaret: post obitum vero parentis biennio solus principatum teneret. Sic facile octennem filium imperij haereditatem reliquerit.

*Iosias vobis
gnat an. 31.*

*De initio
regni Amos*

IV. REGVM. XXIII. v. 31. & 36.

30. *Viginti trium annorum erat Ioachaz: cum regnare cepisset, & tribus mensibus regnavit in Ierusalem.* Idem habetur 2. Paral. 36. ver. 2. Sacro textui omnes quotquot me legerit memini Scriptores, vel expresse vel tacite assentiuntur. 36. *Viginti quinque annorum erat Ioakim cum regnare cepisset: & vndecim annis regnavit in Ierusalem.* Eadem inculcantur 2. Paralip. 36. v. 5.

*Ioachaz
regnat 3
mensibus.*

QVÆSTIO XVI.

De annis regni Ioakim.

Ioakimi regnum 12. annis definit Chronicon Alexandrinum: vndecim vel duodecim Nicephorus Constan. vndecim completis & aliquot mensibus

*Ioakim re-
gnat 11 an.
Chronolog.*

8. 2. 3.

Capel-

ilippi

onologia
estamenti

IV
7

Capellus: & iam olim Theodoretus præf. in Dan. decem & alioquin Torniellus, Sallianus, Paludanus. Ego ei vndecim annos adscribo, præputura, Eusebio, Sulpitio, Iuliano, Hilarione, Fastis Siculis, Bedæ, Bedæ centio, Schafnaburgensi, Mariano Scotto, Tostato Suario, Gordonio, la me ratio cogit ab isto numero recedere: etsi reuera vtrumque omnino expletum fuisse putem. Idem docet Sanctus Ierem. 3. num. 2. num. 67. Pineda lib. 7. de rebus Salomonis, cap. 9.

*Quæstio
5. Opinio
cū 2. arg.*

2. De mense, quo Ioakim regnum iniit, non est vna opinio. Torniellus & Sallianus varijs in locis, v. anno m. 3425. & 3427. Ioachaz regnare cœpisse sub finem mensis noni desinente anno putant: Ioakim autem regem factum mense Nisan. Probat quod Ioakim non attigisset annum regni sui vndecimum, contra eundem testimonium, quæ eum annos vndecim regnasse tradit. Siquidem Ioasia vsque ad quartum Ioakimi, primumque Nabuchodonosor putatis vtrinque extremis, & inclusis tribus mensibus Ioachaz, anni viginti tres, nempe Ioasia ferè nouemdecim, & quatuor regni Ioakimi, qui hic captus est, sub finem anni septimi Nabuchodonosor. Post Ioakimum verò regnavit Iechonias tres menses, quibus elapsis Nabuchodonosor ineunte anno octavo regni sui, eum Babylonem captum. Probat 2. Quia alias non regnasset Sedecias annos vndecim complures, tamen tradere videtur Ieremias cap. 1. v. 3.

*Aliarū o-
piniones.*

3. Paludanus Tract. 4. cap. 26. regnum Ioakimi mense septimo putat mense Nisan desinente, anno septimo Nabuchodonosoris patris, & probat ex isto cap. 1. Ieremias. Caluissius anno suo 610. ante Christum Ioakimum regem fratri suo circa æquinoctium autumnale subditum, Iosias anno ante Christum 612. scribit æram Ioakimi inchoari ab Nisan, vel antecedente Tisri, circa quem, inquit, obiit Iosias.

Conclusio.

4. Ego Ioasia annis 31. quos sacra tabulæ exhibent, nihil proculdubio eum circa mensem 6. aut septimum, currente anno ante Christum obiisse autumno, tum Ioachaz trimestrem gessisse principatum, tum vndecim, quibus anno ante Christi epocham 601. exspirantibus, tres menses & decem dies, rex audierit, nimirum vsque ad mensem 3. circiter, vel mensis Ab anni illius ante Chr. 601. Hinc absque vllius expirante, vt reor, anno septimo Nabuchodonosoris, subrogatus Iechonias, qui annis vndecim in regni administratione ferè euolutis, morte sua apud Iudæos sacri, ante Chr. 596. regno, libertate, oculis priuatus, Ierusalem dæorum tragediam clausit.

5. Hac ratione annum tertium decimum Iosiaz ordior, anno ante Christum 631. annum quartum Ioakim circa finem anni ante Christ. 609. annum Nabuchodonosoris mense quinto anni sequentis, currente adhuc anno vigesimo tertio à 13. Iosiaz inclusivè computatò. Sic patet iure negari posse, quòd primo argumento Torniellus & Salianus afferbant. Taceo non con-
 tate verum ille vicessimus tertius inclusivè an civiliter computandus sit, de quo Ieremias 25. vers. 3. sermo habetur. Dixerit fortè quispiam, contra Torniellum & Salianum, septimum Nabuchodonosoris annum de quo Ieremias 71. vers. 28. expletum fuisse, sicut iidem auctores annos 16. Iosephi Latino & Hebræo textu signatos, completos interpretantur. Genes. 37. ver. 2. Sic Salianus alterum annum à diluvio, quo natus est Arphaxad expletum sumit, & Abulensis 4. Reg. 9. q. 27. annum vndecimum Ioram filij Achab, de quo Iud. vers. 29. absolventem intelligit. Imò Salianus ann. m. 5429 numer. 21. dicitur, illo Ierem. cap. 51. vers. 28. agi de transmigratione Ioachini siue Iechonias, quam liber 4. Regum vers. 12. asserit anno octavo Nabuchodonosoris factam, Iabaudi ineunte. Quod primus annus Nabuchodonosoris respondeat octavo & quinto Ioakimi, fateor equidem: ponit nihilominus Iechonias transporari, anno Ioakimi patris sui vndecimo necdum finito, ineunte Nabuchodonosoris octavo.

6. Nec altera probatio Tornielli multum vrget. Verba Ieremias cap. 1. vers. 3. hæc sunt: *Et factum est in diebus Ioakim filij Iosia regis Iuda, vsque ad consummationem vndecimi anni Sedecia filij Iosia regis Iuda, vsque ad transmigrationem Ierusalem in mense quinto.* Quæ ut vera sint, non est opus, ut vndecimus annus Sedecia quoad omnes partes fuerit consummatus: imò S. Vates per epexegetin Scripturæ veritatem addit eam consummationem vsque ad quintum mensem extendi, & Seniores nulla facta consummationis mentione, hunc locum sic transulerunt: *Et factum est, in diebus Ioakim filij Iosia regis Iuda, vsque ad vndecimum annum Sedecia filij Iosia regis Iuda, vsque ad captivitatem Ierusalem in mense quinto.* Hoc igitur Prophetæ oraculum, nisi quid aliud obster, ita explicari potest, sicut illud Stephani dictum: *expletis annis quadraginta & c. A. & 7. v. 39.* interpretatur Torniellus ad annum 1. ætatis 4. num. 4. & Salianus ad annum m. 2543. Et illud Ieremias 34. vers. 14. *cum completi fuerint septem anni.* Et Lucæ 2. vers. 22. *Postquam consummati sunt dies octo,* omnium iudicio intelligi debet. Vide, si placet notas ad cap. 3. Exodi. Si ergo huius vaticinij verba spectes, solum significant Ieremiam, non destitisse vaticinari ante annum vndecimum Sedecia, imò ante quintum illum mensem, quo Iudæi Vrbe excisa Babylonem abierunt, siue annus ille vndecimus tunc inceptus fuerit tantum, siue fi-

Ad c.
v. opinio

ilippi

mologia
estamenti

IV

7

Anni 11.
Ioakim nō
omnino
completi.

7. Ex alio tamen capite arbitror sententiam de annis videri non omnino ferè tamen completis, facilius applicari ad Scripturam nem, & probabiliore rationes, quæ Nabuchodonosori annos 43. Chronologicos attribuunt. Hoc enim modo, ad annos transmigrations referuntur 7. vt exurgant anni ab enthronismo Nabuchodonosori: 37. annus 37. transmigrations erat 44. Nabuchodonosori, sed Eubulorum tribuendus sic 43. remanent Nabuchodonosori. Huc spectant, quædam de annis Iechoniae & Sedecia, & cap. seq. v. 12. cap. 25. v. 1. & 1.

QVÆSTIO XVII.

De Canone Mathematico Ptolemæi.

Vtilitas
huius Can-
onis.

1. Vt ea quæ de Nabuchodonosore & sequentibus Babyloniorum in sacris literis occurrunt, iuuari disputentur, nonnullorum principibus repetenda alius videntur. In primis autem prænotionem Mathematicum Ptolemæi, haud ita pridem in lucem editum, quippe quem omnes fatentur magnum Chronologiae lumen, quidam omni auro præciosiorem esse affirmant. In eo Canone sine Cæsaribus recensentur Babylonij reges à Nabonassaro ad Cyrum, hinc Perseus ad Alexandrum Magnum, inde Ægyptiorum vsque ad Cleopatram, tum denique Romanorum Imperatores, ab Augusto ad Antoninum principibus anni sui adscribuntur, ijque vnâ in summam ab Epochenâ Nabonassari, vsque ad cuiuslibet regis excessum colliguntur, v. g. Nabonassari anni 14. Nadio biennium, vnde 16. conficiuntur. Subijciuntur quoque Cozirus & Porus, quibus datur quinquennium, & 21. annos Nabonassari supputantur, vt ex ipso, qui sequitur Canone videre licet, quos alios exhibet Petauius sed non integrum, de Doctrina Temporum lib. 9. cap. 52. Eundem verò integrum & incorruptum Seihus Calaneo exemplari Ptolemæi, quod habetur Londini in Anglia, se accepisse tradit caput xi. Isagoges Chronologicae Græcè transcriptis, quibus quod collectos annos notis apud nos vtilitatis expresserit.

CANON MATHEMATICVS

Ex P. Dionysio Petanio & Setho Caluifio transcriptus.

Ordo & nomina Regum.	Ex Petanio.		Ex Caluifio.	
	Regum Anni	colleci Anni	Regum Anni	colleci Anni
1. Nabonassarius.	14	14		
2. Nadius.	2	16		
3. Chozirus & Porus.	5	21		
4. Iulzus.	5	26		
5. Mardokempadus.	12	38		
6. Arcianus.	5	43		
7. Interregnum.	2	45		
8. Belithus.	3	48		
9. Apronadius.	6	54		
10. Rigebelus.	1	55		
11. Mellestimordacus.	4	59		
12. Interregnum.	8	67		
13. Ieariedinus.	3	80		
14. Saosducheus.	9	89	20	100
15. Chyniladanus.	14	103	12	122
16. Nabopolassar.	21	124	21	143
17. Nabuchodonosor.	43	167	43	186
18. Iluarodamus.	3	170	2	188
19. Neregatolafarus.	5	175	4	192
20. Nabonadius.	32	209	17	209
21. Cyrus.	9	218		
22. Cambyfes.	8	226		
23. Darius.	36	262		
24. Xerxes.	21	283		
25. Artax prior.	41	324		
26. Darius Nothus.	19	343		
27. Artax. II.	46	389		
28. Ochus.	21	410		
29. Arfes.	2	412		
30. Darius Arsami F.	6	418	4	416
31. Alexander M.	6	424	8	424

Quaest. Chron. P. 2.

bb

32. Phi-

ilippi

onologia
estamenti

IV
7

Ordo & nomina Regum Græcorum.	Annus Regum	A morte lexidri.
32. Philippus Aridei.	7	7
33. Alexander.	12	19
Græcorum Regum in Ægypto.		
34. Ptolem. Lagi.	20	39
35. Pt. Philadelphus.	38	77
36. Pt. Euergetes.	25	102
37. Pt. Philopator.	17	119
38. Pt. Epiphanes.	24	143
39. Pt. Philometor.	35	178
40. Pt. Euergetes II.	29	207
41. Pt. Soter.	36	243
42. Dionysius.	29	272
43. Cleopatra.	22	294
Romanorum Reges.		
44. Augustus.	43	337
45. Tiberius.	22	359
46. Caius.	4	363
47. Claudius.	14	377
48. Nero.	14	391
49. Vespasianus.	10	401
50. Titus.	3	404
51. Domitianus.	15	419
52. Nerua.	1	420
53. Traianus.	19	439
54. Adrianus.	21	460
55. Antoninus.	23	483

2. Vt annorum hoc Canone contentorum & series aptè, cum nostris, hoc
 et Romanis siue Iulianis annis componantur, meminisse conuenit. 1. hos an-
 nos esse æquabiles Aegyptiacos, quorum singuli constant 365. diebus, absque
 in intercalatione, vt declarauit, in qq. Chron. de annis Dom. Nabon. & c. cap. 8.
 Quo fit, vt certis temporum interuallis duplex annus Nabonassareus, vno Iu-
 liano aperiatur, v. g. anno Iuliano 521. iniit annus Nabonassari 227. prima Ia-
 nuarij, & 218. vltima Decembris, Anno Domin. 940. iniit annus Nabon. 1688.
 Calendis Ianuarijs, & 1689. die 31. Decembris, vt ostendi lib. cit. cap. 12. Ad
 quam annorum inæqualitatem respiciat, qui errare formidat.

*Continet
 annos æ-
 quabiles.*

3. Aduertendum 2. annum primum Nabonassari cœpisse anno ante æram
 Christi 747. die 26. Februarij; annum vero Nabonass. iniisse anno ante ean-
 dem æram 529. die 3. Ianuarij, quo anno Cambyses Imperium adeptus est.
 Annus item Nabonassari 425. ortus est die 12. Nouemb. anno ante Christum
 324. cum mense Iulio Alexander M. obiisset. Vnde patet, legitime in isto Ca-
 none finem Cyri ad annum 218. Nabonassari adscriptum; & obitum Alexan-
 dri ad annum 424. In quibusdam vero, hic Canon, vno, duobus, aut etiam
 pluribus annis ab historica & accurata annorum supputatione recedit, vt pa-
 tet in Artaxerxe II. cui hic 46. anni tribuuntur: sed non ex communi histori-
 corum & Chronologorum placito. Iuxta hunc Canonem Ochus Monar-
 chiam adisset anno Nabonassari 390. ante Christ. 359. cum tamen constet, id
 vt minimum biennio, si non quinquennio citius accidisse. Quare bene monet
 Petauus lib. 10. cap. 7. in hoc Canone, regum quorundam annos & epochas depræ-
 uate conuincit quod & Scaliger notauit lib. 3. Isag. Can. pag. 284. inquit. Hic enim Ca-
 non Mathematicus est, non historicus: ad motus Solis, Lunæ, aliorumque as-
 troborum deprehendendos, ex professo adhibetur, non autem ad stringendos
 vniuersæ historie nexus. Quo fit, vt in Canone omittantur Magi, qui post
 Cambysen regnum septem menses occuparunt, sicut & Artabanus, Xerxes II.
 Sogdianus suis locis non sunt inserti, quia exiguo tempore imperarunt, nec Ma-
 thematici tunc ex siderum aspectibus quicquam ad posterorum memoriam
 notatum transmiserunt.

*Latus est
 et
 applicatur.*

4. Aduertendum 3. non omnia exemplaria huius Canonis inter se vbiq;
 congruere, vt cernere est in Soasduchæo, & lex sequentibus regibus quibus
 non idem annorum numerus apud Petauium adscribitur, qui apud Calui-
 sum. Deinde hic Dario Arsami dat 4. annos; Alexandro Magno 8. alias Dario
 6. totidemque Alexandro computantur. Nabopolassaro, aliqui 25. aliqui 29.
 largiuntur. Est tamen hic Canon magno Chronologiæ adiumento, dum va-
 rias eclipses, aliaque phænomena certis mensibus & diebus repræsentat, con-
 spiciantibus in idem tempus Olympiadum rationibus. Valet etiam ad crassos

*Discrepan-
 eius exem-
 plaria.*

bb 2 quo-

ilippi

Chronologia
 Testamenti

IV

7

5. Caluissius in 3. edit. anno ante Chr. 745. & in Canone, dat Nabonassaro annos 14. anno tamen ante Christum 730. Nabonassar, ait, Chaldaeorum rex cum annis 15. regnasset, moritur. Ilulæo tantū 4. annos solidos concedit; & sic non nihil discrepat à Canone, qui Nabonassaro annos 14. Ilulæo 5. accenlet. Curt tamen id faciat, non video. Perperam autem scribit anno decimotertio Ezechia, Legatos Merodachi ipsi de sanitate recuperata gratulatos, cum ex Scriptura constet id non ante annum Ezechia: 14. contigisse.

*Opinio Sadi-
chi ex par-
te falsa*

6. Funccius ad an. m. 3243. vult Merodachum, siue Mardokempadum, cum 22. annos Babylone regnasset, omnem Assyriorum potentiam ad Chaldaeos transfuisse, & regnasse post, quadraginta annis, vniuersè 52. Sed errate Funccium iam pridem monuit Caluissius, & ex optimis quibusque auctoribus patet.

*Error
Funccij.*

7. Serarius, Torniellus, Saliatus, Merodachum autumant fuisse Nabonassari filium: id tamen non constat. Nam iste Canon inter Nabonassarum & Merodachum ternos principes per annos 12. interponit, quibus exactis Ptolemæus initium Mardokempadi signat anno ætæ Nabonassari 27. Fieri quidem potuit, vt filius annis duodecim à regni paterni administratione arceretur: id tamen reapse factum, nec aio, nec inficior.

*Opinio
quorundam
dubia.*

8. Ptolemæus lib. 4. Almag. cap. 6. Prima, inquit, antiquissimarum eclipsum apud Babylonios obseruatorum, primo anno Mardokempadi, Thoth 29. sequente 30. facta scribitur, cum Sol circa finem piscium esset, nempe anno Nabonassari 27. ante Christum 721. die 18. Martij. Notat duas alias eclipses Lunæ Ptolemæus anno 2. Mardokempadi ante Chr. 720. vt passim monent auctores, & memini Opusculo de annu Domini Nabon. & c. cap. 9. Ex quibus colligimus, anno circiter 721. ante Christum, regnare cepisse, anno septimo Ezechia, vel sexto exeunte, vt putat Petauus. Ego illo anno ante Christum 721. annum nonum Ezechia: aperio: sic Merodachus, qui 22. annos regnasse scribitur commodè Legatos Ierosolymam, ad annum 14. 15. aut 16. Ezechia: destinabit.

*Mardo-
kempad
Synchrono-
nos Eze-
chia.*

9. Torniellus & Saliatus anno m. 3324. Ezechia: decimosexto, ante vulgarem æram Christi 730. existimant Merodachum cum parente regnantem nuncios ad Ezechiam misisse, postea verò mortuo parente regnum pleno iure adeptum, puta anno Ezechia: 24. vt notat Torniellus, vel 25. vt Serarius & Saliatus. Verum hæc non omnimodè ad Ptolemæi canonem quadrant. Ilulæus enim Merodachum ab anno 22. Nabonassari proximè antecessit, & quinque duntaxat annos regnauit, totidemque ante eum Chozirus & Porus, ad quos Babylonium regnum anno Nabonassari 17. peruenerat, ad Merodachum autem 27. ante quem annum nō arbitror legationem Babylone ad Ezechiam morbo

*Explicat
tur Canon
Mathem.*

ilippi
mologia
testamenti

IV
7

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

leuatam fuisse adornatam. Neque verò idcirco Nabonassarum senos regnasse putandus est, quod primus Merodachi in annum 27. disse dicatur. Hic enim 27. annus ab Epocha Nabonassari, qui non regnavit, deducitur, sicut & anni sequentium regum, y. g. Angulsi primus scribitur 719. Nabonassari, ad quem sine dubio Nabonassarum non peruenit. Quare ijs non assentior, qui censent Merodachum bonassaro regnasse, aut munera Ezechia missa, vsque ad huius annum esse: quorum posterius Seratio magis arridet, esto non omnino verum, & addat: qui scripserunt hunc Merodachum in Babylonia regnum occupasse, ex Pseudo-Beroso, & Pseudo-Philone decepti sunt.

QVÆSTIO XIX.

De annis Nabopolassari.

Doctrina
Ptolemæi
notanda.

1. Ptolemæus libr. 5. Almg. cap. 14. tradit Lunam defecisse anno Nabopolassari, 127. Nabonassari, die Athyr secundum Ægyptios 28. intellige anno ante Christi Epocham 621. die 22. Aprilis. De hoc anno Nabonassari & die prædicto comissa, dubitare non sine vnanimitate tabularum, quas vsurpant Mathematici consensus. In annis tamen Nabopolassari ad sacram historiam applicandis auctorum præsertim veterum defudat industria, ac plurima in medium producit: e quibus delibabo.

Opinio
Tornielli.

2. Torniellus ad annum m. 3429. numer. 2. contendit hunc regem Nabopolassari vocat, fuisse Nabuchodonosorem, qui ante Ch. Hierosolymam evertit: quia ex sententia contraria, ait penitus destruxisse Ptolemæi Epocham ab ipso Nabonassaro deductam, & consequenter omnem chronologicam, quam ex cælorum motibus, per annos prædicta Epochæ observata sunt Imperii disque Scaliger, subaudi cum alijs, qui idem sentiunt. Nam Ptolemæus ex Ptolemæi septimum Cambysis componit cum 225. ætæ Nabonassari, annum Nabopolassari cum 246. & tricesimum primum, cum 257. Hæc autem Epochæ posita, qua Nabopolassarum parens Nabuchodonosoris esse putatur, pereri nullo modo posse affirmat, sed irritò conatu.

Explicatur
& res-
solvitur.

3. Putat enim Torniellus annum illum 5. Nabopolassari lunæ defecisse non tantum fuisse quintum Nabuchodonosoris, & sic suam doctrinam Ptolemæi confirmatam: quod longe à vero distat. Nam Ptolemæus in suo catalogo regum Babyloniæ Nabopolassaro proxime Nabuchodonosorem subrogat, ei que tribuit annos 43. tum subiungit Iluaro dach, ita ut si de Ptolemæi sententia agatur, nullus dubitandi locus

...quin iste Nabopolassar fuerit parens aut saltem *quos* prædecessor Magni Nabuchodonosoris, & 21. annos aut 29. regnauerit, quot partem Nabuchodonosoris regnasse fatetur Torneillus, cum alijs iam iam numer. 7. laudandis. Nec est quod quisquam dicat Nabuchodonosorem illum qui Iudæos in Babilonicam abduxit seruitutem habuisse filium eiusdem nominis illarum rerum gestorem, quas antiquissimi Scriptores, Berofus, Megasthenes, Diocles Nabuchodonosori adscribunt. Nā Torneillus an. m. 3408. n. 1. contra Historiā Schothicam discretè assentitur Pererio in cap. 5. Danielis, neganti vllum fuisse Nabuchodonosorem eiusdem cum parente nominis, cui præclara illa gesta attribui possint. *Quantum ad hoc inquit Torneillus, verissimum est, quod sacra & profana historia vnus tantum Nabuchodonosoris mentionem facit.* Plurium autem mentionem profani Scriptores facerent, si Nabopolassarus esset Magnus Nabuchodonosor: Ptolem. enim ei qui Nabopolassarō successit, 43. annos imperij deputat, quod nulli conuenit, præterquam illi qui ab antiquis scriptoribus celebratur. Si quæ fides igitur habenda est Ptolemæo, Nabopolassar non fuit Nabuchodonosor Magnus, sed parens illius, vt bene præter alios docet, contrariæque opiniones referat Petauius lib. 9. cap. 58.

4. In eorum enim sententia, qui Nabopolassarum censent genitorem Magni Nabuchodonosoris fuisse, Epocha Nabonassari ad annum 747. ante Chr. affixa, notandis astrorum motibus constanter retinetur, & inde series annorum Nabonassari ita deriuatur, vt ne vnus quidem diei error deprehendatur. Cyrum anno 1. Olymp. 55. regnum apud Persas cepisse, & triginta annos non amplius administrasse, omnium antiquorum consensu, exploratum habetur. Vnde fit, vt Cambyfes Cyro successerit anno ante Chr. 529. quo annus ætæ Nabonassari 219. die 3. Ianuarij, & 4. Olymp. 64. diebus æstiuus aperiebatur, suffragante Ptolemæo, dum in suo Canone Imperium Cyri claudit anno 218. Nabonassari; Cambyfis & Magorum tempus ex Ptolemæi aliorumque sententia, octo annorum fuit. Sic anno ante Chr. 511. Darius Hystaspis rerum potitus est, quando iniit annus Nabonassari 217. prima Ianuarij, & 228. die 31. Decembris, æstate verò quartus Olymp. 64. Optimè igitur Ptolemæus annos Cyri, Cambyfis, Darij ad ætatem Nabonassari accommodat, siue idem faciat de annis Nabopolassari, siue non.

3. Parens Nabuchodonosoris, annos 21. regnauit, vt tradit Berofus apud Iosephum lib. 10. Antiq. c. 11. Polyhistor apud Eusebiū lib. 9. præp. Euang. Ptolemæus in Canone, quos sequuntur Torneillus, Salianus, Petauius, Funccius, Caluissius. Apud Iosephum tamen contra Appionem, 29. anni eius regno tribuuntur, quæ numerū in sua Chronologia retinet Bellarminus. Addit Petauius in qui-

Nabopolassar parens Magni Nabuchodonosori.

Regnat annos 21.

ilippi

Chronologia Testamenti

IV
7

quibusdam exemplaribus notari 25. apud Ptolemaeum. Bene autem monent, cum 21. annos solum regnasse. reliquos fuisse ei cum antecessoribus. Hunc autem fuisse Nabopolassarum clarè Berofus & Ptolemaeus canunt, quibus assentior, quod facere debent ij, qui annos 70. fecerint. cæ ab entronisimo Magni Nabuchodonosoris vsque ad laxatam captivitatem & qui totidem à casu Templi ad annum 2. Darij Hzstaspis enumerant.

Quaestio.

6. Remanet tamen difficultas, quam objicit Tornellus, quomodo annus quintus Nabopolassari in 127. Nabonassari incidere liceat. Nabopolassari, esset 123. Nabonassari, huic numero si addantur 21. annus 144. Nabonassari, idè primus Nabuchodonosoris. Hoc autem non 7. Cambyfis, vicesimus & tricesimus primus Darij non bene congruat. annis Nabonassari. Verum similes difficultates nõ effugit Tornellus, quidem Ptolemaeus dat Cyro annos 9. Monarchiæ; Tornellus 7.

Notabile ex Ptolemaeo.

Mnemoni tribuit ille annos 46. Tornello 40. Annus 1. Ochi est 390. Nabonassari; Tornello primus Olymp. 10. 4. quo injit annus Nabonassari 385. die 22. Nouembris. Quare ad id tandem recitandum est. q. 17. n. 4. adnotabam, nimirum, in aliquorum regum Epochis Ptolemaei historica & accurata supputatione paucolorum annorum spatio recitatum factum in Nabopolassaro, qui si 21. annos solidos imperauit, quod citius citius ad principatum euectus est, quam à Ptolemaeo notetur, nisi annum 21. regni incepit tantum. Esto ad venandas eclipses Ptolemaeus ipsam Nabonassari ab ea Epoche, quam semel constituit, constanter Calculos suos ex professo, vt Mathematicus accuratè digerit: rebus regumque tempora spectantibus sua ratiocinia quandoque aspergitur. ac tunc, modo populari computo, crassaque Minerua, magis de viciis astrorum motibus, quam de triennio in rebus humi gestis, sollicitus estant quæ Opusc. de annis Dom. Nabonassari &c. annotabam cap. 13. n. 1.

Conclusio.

7. Existimo igitur Nabopolassarum annos 21. saltem inchoantem lunam defecisse anno præter propter regni illius quinto: rigida auctoritate octauo labente. Sicut Artaxerxi Mnemoni successit Ochus Nabonassari 390. quem vulgari modo exprimit Ptolemaeus, sed precitius. Similem in Ptolemaeo, puta morem supputandi rationem, Nabopolassaro tacitè admittit Petauus, dum ei 21. annos tribuit. Annus Nabuchodonosoris primordia anno Periodi Iulianæ 4107. 05. 23. Ianuarij cœpit annus 141. Nabonassari. Hinc si 20. annos fuisse circa 121. annum Nabonassari, regni gubernaculis manum admodum polassarum. Caluissius anno Nabonassari 140. æram Nabuchodonosor picatur, & Capellus annum 18. Nabopolassari cum primo Nabuchodonosoro.

M. PR

hinc
not. 30

componit, nempe ex Ptolemaei calculo minus accurato, quoad initium regni Nabopolassari. Forte quispiam suspicabitur eclipsin illam errore graphico non anno 1. Nabopolassari, pro 7.

8. Quoto anno Nabonassari decesserit Nabopolassar, ex Canone Mathematico definiti non potest: siquidem exemplaria inter se discrepant. Nullis credunt in hoc negotio, Torniellus, Salius, Petavius; nec ego: ab omnibus concedunt Sethus & Capellus. Porro ex dictis habemus Nabopolassarum regnasse annos 21. saltem inchoatos, eundemque fuisse parentem Nabuchodonosoris Magni, à nonnullis Nabulassarum, aliàs Nabuchodonosorem appellatum; quando autem obierit constabit ex quaestione sequenti, sub finem nuna. Vide notas in Ierem. cap. 32. v. 1. num. 2.

QUESTIO XX.

De initio & duratione regni Nabuchodonosoris.

ANnum primum Nabuchodonosoris, quartum Ioakim regis Iuda, & viceesimum tertium a. 13. Iosiaz, inter se aliquo modo concurrere, fide indubitata facit Ieremias cap. 25. v. 1. Verbum quod factum est ad Ieremiam de eorum populo Iuda, in anno quarto Ioakim filij Iosia regis Iuda. (ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis.) Et v. 3. A tertio decimo anno Iosia filij Amon regis Iuda, vsq; ad hunc diem, iste tertius & viceesimus annus. Ita habent Latina, fons Hebraeus, & quaedam Graeca: quaedam verò, vt translatio Septuaginta Sixti V. mentionem Nabuchodonosoris non faciunt; sed neque negant, quod alij codices exprimunt. Vtrum autem iste primus Nabuchodonosoris annus partim cum tertio & quarto, an partim cum hoc & quinto Ioakimi conueniat, in quaestione ponitur.

De obitu Nabopol. dubium.

Annus 1. Nabuchod. den. attingit 4. Ioakim.

1. Opinio.

Reiicitur.

Notanda ex Iosepho.

2. Anno tertio Ioakim Nabuchodonosorem regnare cepisse sentiunt nonnulli, vt Sanctius 4. Reg. 24. v. 1. Ribera Nahum 2. Pererius Praefat. in Danieli & cap. 1. Sa ibidem, vbi legitur: anno tertio Ioakim regis Iuda venit Nabuchodonosor rex Babylonis in Ierusalem & obsedit eam. Ex hoc tamen vnico Danielis oraculo non potest efficaciter probari, anno tertio Ioakim fluente Magnum Nabuchodonosorem iam regnandi initium dedisse, cum eiusmodi verborum complexio intelligi possit, de eo mox rege futuro, quippe qui viuente adhuc parente bellum in Iudaea gessit, tum accepto de obitu patris sui nuncio confectum Babylonem reuersus & tum primum regni administrationem suscepit, anno tertio Ioakimi iam transacto, vt mox ex Beroso colligemus. Vt igitur solidiora huius quaestionis fundamenta palam fiant, quaedam ex profana, quaedam ex sacra historia proponam, vt suauius inde veritatis splendor affulgeat.

3. Iosephus lib. 10. Antiq. cap. xi. ex Beroso lib. 3. rerum Chaldaicarum hæc scribit. Pater Nabuchodonosorus (apud Eusebium est Nabopolassar, vt Quest. Chron. P. 2. bene

ilippi

inologia testamenti

IV

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Amma Ierofolymis subdita est, anno decimo nono regni ipsius iam fluente. Si anni qui hic notantur essent expleti; inter captam & incensam Ciuitatem annus integer & mensis interfluxisset. Anno igitur 18. non finito sed fluente, capta Ierofolyma; anno 19. non elapso sed fluente cremata sunt.

5. Hinc colligo annum primum Nabuchodonosoris iniisse anno quarto Ioaquimi, ita vt nulla sui parte annum huius tertium attingeret, sed partim cum quarto, partim cum quinto concurreret. Est Iosephi lib. 10. Antiq. cap. 7. vbi tradit anno quarto Ioaquim Nabuchodonosorem regnasse cœpisse. Maldonati Dan. 1. v. 1. Tornielli ad an. m. 3429. num. 4. Saliani num. 21. & sequentibus: consentit Serarius 4. Reg. 22. in Nabuchodonosore, Perauis lib. 9. cap. 67. Marianus Scotus an. m. 3586. etsi rationem minus idoneam afferat. His assenti coguntur, qui annis vndecim Iechoniae transmirationem Urbis excidio preponunt, vt Beda, Ado & c. eodem enim ferè tēpore fuit Iechoniae transmirationio & inauguratio Sedecia. Nabuchodonosor autem ante casum Urbis annos 18. regnauit, è quibus si vndecim Sedecia tribuantur, non nisi septem vltimi Ioaquim remanebunt, & sic tres primi anni eiusdem Ioaquim, & pars quarti ab hoc numero excludentur. Nec abnuere possunt ij qui regnum Nabuchodonosoris 43. annorum spatio definiunt. Nam annus primus Euilmerodach concurret cum mense Adar anni 37. transmirationis Iechoniae. His adde 7. quos tempore Ioaquim regnauerat Nabuchodonosor; confurget annus 44. necdum absolutus, quo laxata sunt Iechoniae vincula, anno primo Euilmerodach, vt scribitur ad calcem lib. 4. Regum, & 2. Paralipomenon, ostendunt Tabula nostrae expansae, ab anno 4. Ioaquim vsque ad finem Nabuchodonosoris, qui quarto anno regis Ioaquim cepit imperium, inquit S. Hierony. Ierem. 32. lit. a.

6. Ex dictis probabiliter colligimus Nabuchodonosorem regnare cœpisse inter diem quintam quarti mensis, & decimum mensis quinti: quia mēse quarto die quinta anno 18. Nabuchodonosoris capta est Ciuitas; incensa verò eadem aetate decima die mensis quinti anno 19. eiusdem, vt late declarant Torniellus & Salianus. Dixi probabiliter: quia fortè ante quartum mensem quo Urbem oppugnauit, transferre cœpit illas animas 8, 2. & forte initio quarti mensis iam annum regni sui 19. inierat.

7. Nabuchodonosorem 43. annos regnasse habet Iosephus l. c. Berosus ab eodem lib. 1. contra Appionem relatus, quem sequitur Eusebius lib. 9. Præpar. Euang. cap. 4. sub finem, laudato in hanc sententiam Polyhistore Alexandro, S. Hier. in c. 9. Danielis, Ptolemæus in Canone Mathematico, Serarius 4. Reg. 22. in Nabuchodonosore, Perauis ad an. m. 3377. Beda de sex ætatibus, ait cū ab euerfa Ierusalem vixisset annos 25. non est autem dubium quin 18. antea regnauerit. Ergo vniuersè 43. Annos 44. ei adnumerant Castrius Ierem. 29.

Initium
regni Na-
buchodon.

Quo men-
se caperit

Vtrum re-
gnarit 43
annis?

ilippi

inologia
testamenti

IV

7

Maldonatus Danielis 9. Gordonus cap. 12. num. 6. Faustus Sulpicius, quæ excisam Urbem dat annos 26. Hebræi in suo Seder c. 28. aiunt eum regni-
 nis 45. vsq; ad finem anni 37. Transmigrationis Iechoniz, excepisse
 Euilmerodachum primo die regni sui, die 25. mensis duodecimi, & Ie-
 choniam eduxisse. Verum, vt bene aduertit Salius, hoc modo Nabu-
 nosor annum 44. nō finiuisset; quadragesimum quintum ne arripisset.
 Cæterum 45. anno sei tribuunt Ioannes Lucidus, Genebrardus, Com-
 aliij nonnulli, vt refert Azor tomo 1. lib. 6. cap. 56. Ego regnam ciuitate
 etum Iechoniam septennium; cum 36. annos tenuisse teor, in totum
 dos, & partem quadragesimi quarti: quo currente Euilmerodachus
 adeptus est, vt docent Toruellus & Salius; nec aliud censuisse videri
 annos 43. vel 44. adscribunt, nisi quid aliud addant. Vtrum Euilme-
 ro-anni sui primi, medione, an in fine Iechoniam libertati reddiderit,
 les later.

An 45?
 Conclusio.

Error Cal-
 uisii.

8. Hinc patet errare Caluissium, dum anno m. 3346. recensere
 bopolassari, succedit, inquit, ipse filius Nebucadnezar, qui hæc tunc quartum
 Syria regnauerat, & adhuc annos 39. imperat. citatq; Berosum apud
 Ptolomæum in Canone. Nam Berosus satis indicat annos 42. Nabu-
 choris fuisse ab annis 21. Nabopolassari distinctos: Ptolemæus autem
 finitis annis 21. Nabopolassari deserit. 42. Nabuchodonosori inchoat
 nere est apud ipsum Sethum cap. xi. Isagoges quod est de Epochâ Nabu-

IV. REGVM XXIV. v. 1. & 8.

2. Explica-
 tio.

1. **I**N diebus eius ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, & factus est in
 bus annis: & rursus rebellauit contra eum. Salius anno m. 3429. in-
 stituit Ioakimam anno regni sui tertio sub finem abductum Babylonem
 post plures menses, obsidibus ibi relictis, cum promissione tribuere
 illudque cum fide persoluisse annis quinto, sexto, & septimo: sed anno
 nono neglexisse, ac idcirco Nabuchodonosorem anno decimo vnde-
 cimo vndecimi Ioakimum in suam potestatem redegisse. Idem Iosephus
 Peraius lib. 9. c. 61. vbi ait Ioakimum cum triennio seruissset, anno
 octauo regni sui, iugum excussisse, donec anno vndecimo defecit
 confecto, à Babylonijs denuo victus & interfectus est. Alij vt Iosephus
 tus, hic. q. 2. Toruellus an. m. 3434. ex Iosepho lib. 10. Antiq. cap. 7.
 Nabuchodonosorem de rege Aegypti Nechao victoriam confectam
 4. regni Ioakimi: octauo autem tributum Ioakimo imperasse & con-
 cepisse. Hoc modo seruauerit Ioakimus pendens tributum Chal-
 dæis annis octauo, anno nono, & decimo: tum rebellare conatus, anno
 gno & vita priuatus fuerit.

2. Expli-
 catio mo-
 litor.

H. 198

siro
 vel: Jo

A

V. 8. Decem & octo annorum erat ioachin, cum regnare cepisset, & tribus mensibus ^{lechoniam} regnavit in ierusalem. Eadem lectio est in Hebræo, & Græcis exemplaribus. At ^{regnavit 3-} ^{mensibus} ^{& 10. die-} ^{bus.} ^{lechoniam} ^{regnavit 3-} ^{mensibus} ^{& 10. die-} ^{bus.}

QVÆSTIO XXI.

De annis Joachin siue Jeconia.

DE tempore regni lechoniam, nulla est difficultas: siquidem diuinæ literæ illud tribus mensibus circumscribunt, quibus disertè subscribunt Euseb. Hilarion, Beda, Fasti Siculi, Nicephorus Constant. Ado, Vincentius, Marianus, Lyranus, Tostatus &c. Nec est dubium, quin decem dies ad hoc time scire adijciendi sint, ex 2. Paralip 36. vt etiam aduertit liber 3. Esdræ c. 4. & alij pleriq; notâr. Vnde bene Abulens. in hoc caput. q. 8. docet eos non esse audiendos, qui forte dixerint lechoniam regnare cepisse ab anno ætatis octauo, vsque ad 18. nempe annos 10. & 3. menses, decennium verò ei subtrahit, quod illo tempore malus fuerit, aut aliam ob causam: eiusmodi enim effugia sine efficaci ratione & sacris literis consona queri non debent: quæ hic locum non habet, quandoquidem Nabuchodonosor regnum suum auspiciatus est, anno 4. ioakim, & anno suo 8. transiit lechoniam. Deinde constat ioakim tenuisse Nabuchodonosori tribus annis, quibus expletis sublato ioakimo lechonias ad regni solium euectus est, in quo si annos decem relèdisset, eius transportatio annum decimum tertium Nabuchodonosoris non præcelleret contra euidens Scripturæ testimonium 4. Reg. 24. v. 12.

De annis ætatis illius difficilius est ratio temporum, eo quod libri Regum eum annos octodecim natum; Paralipomena autem octennem regio diademate exornent: quem nodum aliqui audacter scindunt, dum sine ambagibus asserunt corruptum esse eum locum in Paralipomenis, vbi lechonias octennis dicitur principatum suscepisse, & pro 8. legendum 18. Sic opinatur Caietanus 2. Paralip. 36. Canus de locis Theologicis lib. 11. c. 5. ad 12. Sed tale quid in sacro scriptura admittere, præsertim vbi omnes codices inter se conueniunt, valde periculose esse, monet Tornielus, Abulensis hic eq. 2. ait, istam positionem esse nimis erroneam, non verisimilem, nimis scandalosam: quia eodem modo, inquit, poterimus dicere de quolibet alio loco, cum sit eadem ratio, & cum non possit probari veritas sacra Scriptura per aliquam rationem priorem, manebit nobis dubium de tota sacra Scriptura, quia poterimus dicere eam in omnibus locis esse corruptam, vel saltem non erit nobis firmum aliquam partem eius esse veram, idq; probat ex S. Augustino.

Quæstio de
annis æta-
tis illius
i. opinio
falsa.

ilippi
nologia
estamenti
14

*Conclusio
Iechonias
cum patre
regnavit
10. annos.*

3. Nicolaus de Lyra 2. Paralip. 36. lit. g. expeditam, alias videntur hos textus conciliandi rationem habet, ut Iechonias octennis a Ieremiente in regni consortium assumptus fuerit, quod habent Paralipomenon vero mortuo decem & octo annos natus, solus regnum moderatus, quod libri Regum expresserunt. Idem sentiunt Tostatus hic. q. 8. Sa in v. 12. huius cap. Petavius lib. 9. cap. 55. Salius an. m. 347. m. eodem anno explicat Torniellus exemplo Ochozias regis Iuda, quem in 2. Reg. 8. v. 25. legimus regnasse anno regni Ioram regis Israel duodecimo, Ochozias traditur regnasse anno dicti Ioram undecimo, ut saltem opinor, inquit, ipsum Ochoziam prius regnasse cum patre, postea sine ipso sicut Iobedonidor, Ieremias. Sed & de initio regni Ioram regis Iuda patris dicti Ochozias, ad ea dicitur & Sal. Scriptura loquitur, ut necessarium sit dicere, ipsum ter regnare coepisse, in anno tertio suo Iosaphat, & tertio post eius obitum. Vnde bene concludit, Ieremias annos decem Iechoniam duplex habuisse regnandi exordium, alterum regnante patris regnum, mortuo. Priori erat octo, posteriori exordio octo decem annos, ut autem addit Abulensis, sub finem istius quaestiones 8. scripturam non expedit. Ideo tempus, quo Iechonias per se regnavit, eo quod anni istorum regum, inquit, ab initio dicti, ut vna summa addita super aliam, sciatur quanta est temporis intervallum, quod quadrat ad ea, quae de annis octo Iorami regis Iuda disputabam, q. 1. num. 4. & q. 2. num. 14.

IV. REGVM XXIV. v. 12.

Suscipit eum rex Babylonii anno octavo regni sui. opinor ineunte, cum & Saliano. Neq; verò contradicit Ieremias cap. 52. v. 28. vbi scribitur, quod Ieremias donosorem transtulisse Iudaeos tria millia viginti tres anno septimum, qui hunc annum expletum fuisse putant, ego cum auctoribus annum septimum desinentem interpretor. Si enim Ieremias agit de Ieremio Ioaquimo abducti sunt, ea captivitas ad annum Nabuchodonosor referri potest; sin autem de transmigracione Iechonias loquitur, eo anno expiranti, quo expeditio in Iudaeos suscepta est, iure ad Ieremias exorienti nihilominus deputatur, quia tunc calamitosa illi rei finis. Simili interpretatione explicari solet Scriptura, quando rem vana temporibus notat, ut de incendio Ierosolymitano, & laxato Iechonias suis locis exponam. Salua enim veritatis sinceritate, modo in anno octavo, quo coepit, modo in eum, quo finita est, rem quam conijcete potest, qui eam narrat.

De annis regni Sedecia.

Vigefimum & primum aetatis annum habebat Sedecias, cum regnare cepisset, & vndecim annis regnavit in Ierusalem. Idem repetitur 2. Paral. 36. v.11. & Ierem. 52. v. 1. quem annorum numerum integrum retinent auctores q. præced. laudati, & plures alij. Nonnulli tamen è recentioribus vltimum Sedecia Chronologicum non computant: ego verò illum aut explerum fuisse cum Nabuzardan ciuitatem incenderet, vt diserte tradunt Torniellus & Salius, aut potius tam propè à fine abfuisse, vt moraliter pro absoluto haberi possit, quod autumat Paludan. tract. 4. c. vltimo: vbi conclusione 2. ait Sedeciam inire mense quinto, conclusione verò quinta, eum putat vnde ante partem regni sui exacto captum à Chaldaeis & abductum in Babylonem. Non autem dubium quin Sedecias mense quarto, in manus Chaldaeorum inciderit. Idem censent, qui annos seruitutis Babylonicæ auspiciantur post annum vndecimum Sedecia vt Chronicum Alexand. vel Templum dirutum volunt vt vndecim Chronologicis à transmigratiōe Iechoniae, cum Beda, Adone, Baruch in cap. 6. Baruch, Pererio lib. 10. in Dan. q. 3. Cornelius idem supponit Baruch 6. v. 2. ante §. Aliter has. Et Castrius in Chronotaxi prophetiarum Ieremiae, &c.

Sedecias regnat 11 annis Chronologicis.

2. Obijci possunt primò, hæc verba Ieremiae cap. 32. v. 1. Verbum quod factum est Ieremiam à Domino in anno decimo Sedecia regis Iuda, ipse est annus decimus octauus Nabuchodonosor. Respondent Paludan, Sanctius, Torniellus, vltimos dies anni decimi Sedecia cõcurriffe cum primis diebus anni decimi octauus Nabuchodonosoris, quod ad oraculi Ieremiae veritatem sufficit: esto totus serè annus vndecimus Sedecia, cum 18. Nabuchodonosoris congruat. Quæ responsio valde probabilis est, quamuis nec sit improbabile Prophetam loqui de anno Sedecia completo, vel de anno vulgari Iudaico, ita vt verba illa, ipse est annus 18. Nabuchodonosor, significant annum Iudaicum vltimum, quo Sedecias decimum annum complebat, & Nabuchodonosor decimum octauum auspiciabatur, quem admodum de anno 13. & 14. Neronis alibi dixi. Neque enim illo cap. 2. præcedenti Ieremias ita accurate annos digerit, sicuti cap. 39. & 52. in quibus plarium annorum continua serie fluentium meminit.

Obiectio.

Resp. 1.

Resp. 2.

3. Obijci potest 2. illud 2. Paralip. 36. v. 10. cumq; anni circulus volueretur, misit Nabuchodonosor rex, qui adduxerunt eum (Iechoniam) in Babylonem &c. Regem veniens constituit Sedeciam. Sunt enim, vt Sanctius & Mariana, qui hæc referunt anni communis exordium, quod est in mense Nisan, quando repente Vere solent

Obiectio 2.

ilippi

Chronologia Testamenti

IV

7

H. IPR
...
...
...

Resp. 1.

solent reges ad bella procedere, quod lib. 2. Reg. cap. 11. v. 1. de David
Verum hanc interpretationem non tenet Hugo Cardinalis, dum
cum, clauso, inquit, anno, non à principio regni, quibus verbis ostendit
num non communem, sed regni vel lechonix, vel Nabuchodonosor
cere. Lyranus 2. Paralip. 36. lit. h. reuolutionem anni ait esse tempus
cedendi ad bellum, post tres menses & 10. dies coronationis lechoniae

Resp. 2.

æquè referri potest, ad quintum mensem Iudaicum quam ad primu
nus putat occiso Ioakimo nouem circiter mensium interregnum
ei subrogatum lechoniam per tres menses & decem dies, quibus
cimus Ioakimi absolutus fuerit, antequam Sedecias rex confutur
merito, vel expressè vel tacitè rejicitur à Sanctio, Tornielo, Saliar
Paludano & alijs, qui Sedeciam lechonix, nullo fermè interpositi
spatio substituunt, idque exigente annorum Nabuchodonosor
Sedecix connexionè, quæ nullum inter lechonix exilium & Sedecix
parum, patitur intervallum (nisi fortè aliquot hebdomadam)
anni vndecim Sedecix attribuantur.

Resp. 3.

4. Tornielus ad an. m. 3435. num. 8. ea verba accipit de reuolu
dum finita, & ad annos regni Ioakim applicat, ac si dictum esset, cum
dem anno Ioakimi vndecimo misit Nabuchodonosor &c. Nec
interpretatione discedit Petauius an. m. 4115. vbi simpliciter hoc ad
mi annum vertentem rejicit. Quod & Paludanus admittit eo sensu
niellus: putat tamen etiam intelligi posse, de annorum Nabuchodonosor
principio, vt sensus sit, Nabuchodonosor cum iam euolutus esset
septimi regni eius, & adesset octauus, misit qui lechoniam abdu
xeris hæc contigisse anno vndecimo Ioakimi ad finem vergente,
bus non officies; malo tamen hunc anni circulum ad tempora Na
nosoris, cuius illo vericulo meminit sacer historicus, accommodat
sens negotium inceptum fuerit expirante anno septimo illius, tunc
uo perfectum, nempe in reuolutione annui circuli, quo ab anno
octauum fiebat progressus. Vtrum ex Ezechielis 33. v. 1. & cap. 40.
sit, euerfam fuisse ciuitatem anno duodecimo transmigrations
locis expendam.

IV. REGVM XXV. v. 1. & 2.

Quando
capta Je-
rusalem.

1. Factum est autem anno nono regni eius mense decimo, decima die mensis
donosor rex Babylonis, ipse & omnis exercitus eius in Ierusalem, & circum
& extruxerunt in circuitu eius munitiones. Et clausa est ciuitas atq; vallata
num Sedecia, nona die mensis. Clarius quoad Chronographiam hæc

Jerem. 39. v. 1. & 2. Anno nono Sedecia regis Iuda mensis decimo venit Nabuchodonosor rex Babilonis, & omnis exercitus eius ad Ierusalem & obsidebat eam. Vndecimo autem anno mensis quarto, quinta mensis aperta est ciuitas. Rursus eadem inculcantur Ier. 40. vers. 4. & seq. iisdem ferè verbis, quibus lib. 4. Reg. v. 1. & 2.

2. Hic recolendum 1. quod nuper monebam, annum hunc nonum Sedecia non nisi scriptorum sensu currentem intelligi, sicut hoc eodem cap. v. 8. decimum nonum Nabuchodonosoris, non absolutus sed fluens accipitur: nec est ratio cur patemus annum vndecimum Sedecia, cuius hic fit mentio, fuisse completum. Alias in eodè narrationis contextu admittenda foret modò currentis anni, modo peracti amphibologia. Rursus cum Ieremias cap. 52. anni septimi decimo octauo, vigesim tertij Nabuchodonosoris meminit, existimo pariter eum loqui de ijs annis qui necdum omnino effluxerant, sicut adhuc in fluxu erant notiora. & vndecimus Sedecia, & decimus nonus Nabuchodonosoris, quos eodem & Sedecia reuoluit; esto non omnes isti anni pari passu decurrerent, cum fieri possit, quod unus annus de initio, de medio alius, alius de fine sui cursus intelligatur, sicut scriptum anno v. g. 1634. æræ Christi currente factum dicitur, siue in Ianuario, siue in Iulio, siue Decembri contigerit.

3. Notandum 2. Ciuitatem dici apertam fuisse die quinta mensis quarti. Ierem. 39. v. 2. editionis Latinæ, quia cœpit illa apertio fieri: at verò liber quartus Regum, & cap. 52. Ieremias, eam nona die factam referunt, Hebraicè, Latinè, Græcè, quia fractura tunc demum completa fuit, ita vt Chaldæi Vibem ingrederentur & totam caperent. Tostatus hic q. 5. censet Babylonios die quinta munito ex teriore, die nona interiore potitos. Aliqui tamen suspicantur textum Latinum illo cap. 39. Ieremias esse corruptum, & pro quinta die, reponendam esse nonam, vt ibidem Hebræus, Græcus, Chaldæus, & nonnulli è Latinis Codicibus habent.

4. Notan. 3. ex Iosephi sententia obsidionem hanc tenuisse menses 18. vnum mensem addit Abulenſis. Quod conuenit eorum supputationi, qui Vibis exortum anno vndecimo Sedecia ineunti probabiliter inscribunt: malo tamen cum Torniello, Saliano, Paludano & antiquioribus, qui annum primum Vrbs euerſæ, cum 12. transmigrationis Iechonia componunt, cladem hanc & finem anni illius vndecimi differre, & obsidionis totius tempus in duos annos & sex circiter menses extendere. Anno ante æram Christi 593. circa mensem quintum ordior annum nonum Sedecia, quo anno, decima die mensis decimi, ineunte vrbe Vrbs obsideri cœpta est: anno verò ante æram Christi 590. ad æstatis incitium, quarto scilicet mense expugnata. Quod ex dicendis clarius apparebit: Iosephi computus de annis euerſæ ciuitatis falsus est: de mensibus obsidionis quæ ex parte verum esse, non affirmo.

Anno 9.
Sedecia
adhuc flu-
ente.

Mense 4.
die 5. an. 93

Quandiu
obſeſſa fue-
rit Ierusa-
lem.

ilippi

nologia
estamenti

IV

Quest. Chron. P. 2.

dd

IV. RE-

Quoto
mense &
die exusta.

Mense quinto, septima die mensis, iste est annus nonus decimus regis Balthazar Nabuzardan & c. & succendit domum Domini, & domum Regis, & c. v. 12. Sed communis & commoda horum locorū interpretatio est, quod facinori die septima initium, finem decima impostum. Sive quod die septima ē Rablata, se in viam dederit, decima in Urbem peruenit. Etius & Salianus explicant: sive quod septima venerit, & decima inter Mariana, Sa in hunc locum, Tostatus q. 8. Pradus Ezech. 4. Calender bræum, Volunt nonnulli, vt Lyranus excitatum die 7. incendium: etum: quod Abulensis non probat.

QVÆSTIO XXIII.

Quid nonnulli de tempore excidij Ierosolymitani senserint.

Iosephi
ratione.

1. Iosephus lib. 10. Antiq. cap. 8. sic scribit ex Rufini versione: *Fuerunt Iosephus Dauidicæ reges) viginti & vnus vsq; ad vltimum regem, regumque omnes annis nongentis & quatuordecim, mensibus sex, diebus quibus principatum tenuit, primus eorum Saul annis viginti, non tribu existens. Et paucis interiectis: Templum quoque succendit in initio mensis anno vndecimo Sedecia regis, octauo decimo anno donosor. Et Templū ita crematum est, post trecentos & septuaginta menses 6. diesque 10. ex quo illud constat ædificatum. Abegressu autem in Ægypto tunc erant anni mille sexaginta duo, menses 6. dieque 10. verò vsque ad vastationem Templi, omne tempus fuit annorum millium quinquaginta septem, mensium sex, dierum decem. Ex quo patet, quod est Adam, vsque ad ea, quæ prouenerunt Templo, anni sunt tria milia septingenti tredecim, menses sex, dies decem. Hæc autem meliori stylo scribit Gelenius, qui regibus reddidit annos quingentos quatuordecim, 470. a diluuiō ad casum Templi reponit 1950. sic enim habet Gelenius.*

Responsum.

2. De Iosephi ratiocinijs aduertendum 1. Templum non esse ante Neomenia quinti mensis: sed die septima, sive potius decima. 2. Annum octauum Nabuchodonosoris fuisse completum, quando conflagrauit. 3. Particulam illam temporis, *sex mensium & decem dierum* Iosepho inculcatam, vix fidem mereri: hæc enim ratione mundi ætatis, exodus, Templi fundatio in finem antepenultimi mensis, quod penultimi incidisset: inde enim sex menses & decem dies requirit.

...que ad diem decimam quinti mensis Templi incendio nobilem. Scimus autem ex Genesi 7. vers. 11. die septimadecima mensis secundi cœpisse diluuium; anno sequenti mense secundo die vigesima septima finitum. ibid. cap. 8. vers. 14. et Egypto migratum die decima quinta primi mensis. Num. 33. vers. 3. Templum fundatum mense secundo, 3. Reg. 6. vers. 1. Quoniam pacto ex hisce terminis vsque ad diem 10. quinti mensis, sex menses, dies decem repetiri possunt, non video, nec vllum esse arbitror, qui nostro hoc æuo numeros annorum à Iosepho positos seruet, vt bene monet Sallianus ad an. m. 3447. num. 3. Quamuis enim omnes annos regum Iuda, quos à Templi fundacione vsque ad eius ruinam Scriptura enumerat integros putarem, eo tamen interuallo non vltra 30. & menses aliquot colligeremus. Sed & secum pugnat Iosephus dum asserit tempus regum Hebræorum fuisse 514. annorum: hinc enim tolle 10. annos Saluis, 40. Dauidis, non remanebunt nisi 451. quibus Templum durauerit; Iosephus autem 470. proponit.

3. Eusebius ait Templum ab initio ædificationis suæ donec incenderetur mansisse annis 442. quod ex iam dictis falsum esse dignoscitur. Admitto tamen, quod cum Clemente Alexandrino docet, ἡλευσιν Ierosolymitanam accidisse Olympiade 47.

4. Quirinus Iulius Hilarion, *sunt*, inquit, omnes anni à fabrica mundi vsque ad Salomonem quærenxit Saul regem III. M. CCC. successerunt deinde tempora regum per annos 514. à Saul, (cui dat annos 40.) vsque ad Sedeciam. Et paulo post ab origine mundi vsque ad finem Sedeciæ annos colligit 4314. Vnde apparet numeros apud eum corruptos esse, & Chronologis parum vtilis.

5. Iulianus Toletanus post 70. annorum seruitutem, Dario Hystaspis 34. annos admeritur, & sic à captis Ierosolymis vsque ad annum 2. Darij numerat annos 70. Chronicon Alexandrinum ait Templum stetit anno s. modò 425. modò 452. reges è tribu Iuda regnasse annis 479. seruitutem Babylonicam post annum vndecimum Sedeciæ cœpisse, anno 2. Darij Hystaspis deliisse. At vero ante fundatum Templum Dauid 40. Salomon 3. annos regnauerat: hosce 43. annos tolle de 479. remanebunt anni Templi 436. quod nec veritas, nec auctor Chronici probat. Est igitur in istis numeris error.

6. Nicephorus Constantinop. asserit Templum stetit annos 424. vel vt veritatis Anastasius 434. & addit: Vniuersi ab initio regni Salomonis sunt anni 445. que sunt *dogmata*, quia non nisi triennio regnum Salomonis Templi fabricam præcessit. Quod si à templo iam perfecto & dedicato vsque ad eiusdem ruinam 434. anni effluxissent, non procul à legitima Salomonis æra hic auctor desisteret: verum tot annos Templi perfecti duratio sibi vindicare nequit.

Eusebium ex parte errat.

Apud Hilarionem numeri corrupti.

Et apud Iulianum.

Et apud Niceph. Constant.

ilippi

Chronologia Testamenti

IV

7

*Hebraorū
traditio
non inopia*

7. Hebræi in Chronico & Talmud primi Templi desolationem gisse volunt exeunte hebdomada dierum, exeunte anno sabbatico liturgiam finiente die nono Ab, vesperi. Imo singulis annis ea die quosdam versus in Synagogis violare solent, quibus lamentationes Ab, sub vesperam Sabbati, loaribo ministrante, hostem in iussu Dei Templi adyta penetrasse. Quam temporis notationem puro imaginatione maiorum, quam ex Iudaica temporum supputatione creati isti characteres euersti Templi, non tam Iudæorum aras confirmant, uertunt. Afferunt enim primum Templum non nisi 410. annos duratum autem 420. In priori, summos Sacerdotes octodecim sua tempora in posteriore plures trecentis. Quæ à veritate penitus abhorret. merus annorum, quibus ab hoc anno quarto Salomonis vsque ad Sedeciæ, singuli reges Scripturæ testimonio regnasse memorantur 420. excurrit. Ab anno sexto Darij, quo secunda Domus aboboluitur vsque ad euerfa à Tito Ierosolyma anni plures 580. elapsi sunt. Patet tur supputationes annorum Iudaicæ refelli ab eo, qui prædictis actibus usus, dixerit Templum euersti ceptum anno sabbatico, die nono Ab, bati vesperi, vulgari Luna nona mensis ab loaribo ministrante, equidem quosdam Neotericorum multum operæ in eo ponere, nes Hieraticos eo modo à Salomone vel Ezechia, vsque ad Templum deducant, quo præfectura loarib die nona ab anno decimo buchodonosoris Liturgiam claudat sed in hoc negotio, non abuterentur ordines illos sub Manassæ rursus turbatos, neque vlli memorantur stare, quando & quomodo vices illæ sacrorum ministrorum restiterint, & vsque ad Templi excidium prorogata. Nec tamen eorum contempnor, qui hæc latius tractare, & exactius ad calculos reuocauerint.

*Rationes
Hebraorū
falsæ.*

*Templum
stetit non
solum an-
nis 410.*

8. Hisce præmissis, ad ea tandem venio, quæ potissimum hoc loco solent: nempe quot annos reuera Templum durauerit; quot annis Christum coniderit. De priori constans est Christianorum sententia Iudæos errare, qui Templo non nisi 410. annos attribuunt. Eiusmodi annis, quos Scriptura singulis regibus Iuda inscribit colliguntur ad Roboam, ad Sedeciæ finem anni 393. mensis 6. dies decem, 199. temporis particula, quam Athalia ex anno suæ tyrannidis sepepauit sit. His adde 37. à fundato Templo ad Roboam siue Ieroboam I. Israelitidis regem elapsos, conficies annos Templi 420. mensis 3. vt ostendi 3. Reg. 14. quæst. 9. Hinc fit, vt quidam non solum Iudæi, sed etiam Christiani, quæsumant, quod de hac summa 20. surripiant, sed à iactis Templi durat.

H. I. P. R.

*horo
vet. J.*

*horo
vet. J.*

... ad subiectas ei flammis numerum istum 430. annorum retineant, ut Be-
 de 6. aratibus, Ado, Marianus Scotus, Adrichomius in suis Chronicis, Bar-
 tholomaeus tomo 1. Concord. Euang. lib. 5. cap. 21. Gordonus cap. 11. num. 4. Azor 1.
 parte Inst. Moral. lib. 6. cap. 55. Sanctius Ezech. 4. Cui probabili sententia sub-
 trahimus in Synopsi, nempe ex eorum doctrina, qui Cyro annos 7. dunta-
 xam Monarchia tribuunt.

9. Cum tamen anni regum Iuda & Israel, sine aliquantula temporis sub-
 tractione non facile inter se componantur, idcirco nonnulli sine temeritate
 Templo annos 425. tantum adnumerant ut Freculphus: alij 424. solidos, ut
 Tornellus & Saliatus, nec procul abest Petavius, qui lib. 9. cap. 55. ab anno 5.
 Solomonis ad Sedeciae calamitatem computat annos 423. menses 6. a quorum
 sententia idcirco recedo, quod Ioram filio Iosaphat & Ochoziah huius nepo-
 tulo annos facris tabulis expressos, debere existimem: illi vero auctores, non
 quinquequennium annumerent. Ratio, qua moueor, est, quia modus quo ipsa
 quinquequennium computant, cogite eos a facto textu, qui 42. annos Ocho-
 ziah representat, 2. Par. 22. ver. 2. tanquam corrupto discedere, ut suo loco dixi.
 Deinde modus ille viam Iudaeis aperit, qua vim argumentorum effugiant,
 dum eos redarguimus, quod non nisi 410. annos durationis Templi agnosce-
 re veint. Si enim tibi licet tres annos Iorami, temporibus Iosaphati inuoluere:
 vocabitur Iudaeus idem sibi in alijs regibus licere. Huc spectant quae ex A-
 bulo referrebam de annis Iechoniae hoc lib. q. 21. num. 3. extremo.

Forse aut
 nis 423-
 aut 424-
 aut 425-

10. Quare cum post editam meam Synopsin, & quaestiones de annis Na-
 bonassarii in Canonem Mathematicum Ptolemaei incidissem & quaedam re-
 centium Doctorum scripta accuratius expendissem, visa est mihi ea computa-
 tio probabilior, quae Cyri Monarchiam nouem annos tenuisse refert: idcirco
 duos annos ab illis 430. suo loco commodè subtraxi, ac Templi durationem
 428. annis expletis definiui, ut sic communiori Neotericorum via, inter extre-
 ma annorum, qui Templo assignantur spatia, meas rationes deducerem. Idem
 Gerardus Mercator.

Statim vero
 annis 428-

11. Urbis sanctae excidium Tornellus & Saliatus referunt ad annum m.
 347. ante aetam Christi 607. Petavius ad annum m. 396. Periodi Iul. 4125.
 ante Christ. 589. 20. Iul. ser. 3. labente anno primo Semitae. Ego id anno mun-
 di 2491. factum opinor. Periodi Iulianae 4224. ante Chr. 590. cyclo Solis VIII.
 Dom. E. Aureo numero 1. Epacta 5, sub finem anni Sabbatici. Hoc modo
 eorum computum sequor, qui ab enthronismo Nahuchodonosoris M. ad ex-
 pugnatam à Cyro Babylonem annos 70. completos, totidemque à primi Te-
 pli ruina, ad secundi sub Dario Hystaspis restorationem ducunt. Fauet cum
 Clemente Alexan. Eusebius dum Urbis sanctae Olympiade 47. notante
 did 3 neque

ileppi

nologia
 estamenti

IV

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

neque cum meis rationibus pugnat, ea Hebræorum traditio, qua Templi ingressus Chaldæis, desinente anno Sabbatico, die Sabbati vespere mensis Ab profanatum credunt, & quotannis vociferantur. Est enim ratio, quam Clavius tradit, iuxta motus communes Nouissimum ante Christi æram 590. die 22. Julij, hora 5. deprehendatur: probabile enim tempestate initia mensium biduo circiter à motibus cœlestibus quæ abfuisse, & sic die 2. Augusti sub vesperam Chaldæos in Templum ingressi sequenti, Luna vulgari 10. mensis quinti, Templum conflagrasse, si conatus placuerint, liberè explodat. Mea supputatio aliunde quam ab ista causa traditione pendet.

*Supputa-
tiones se-
ctariorum.*

12. Varias de annis Templi Sectariorum opiniones recendit Pauuel. Consilij Chron. Scopulo 6. his verbis. Ad hunc scopulum experti & passi sunt hi infra scripti Nauræ. David Pareus, qui Templi usque ad excidium eiusdem definit annis 419. & dimidio. Michaeliterus, qui id determinat annis 422. Reinholdus auctor Tabularum Prætorum habet annos 423. Ioannes Funccius id definit annis 414. Martini roaldus id extendit ad annos 426. Schubertus Iosephus Scaliger, Scalluifius & Hugo Bruchtonius quam proximè ad scopum accedunt & de tempore stantis Templi annis 427. definiunt. David Chytræus, & Abrahamus cerus limitem plane transcendunt, & tempus illud extendunt ad Bibliander ad annos peruenit 432. Henricus Pantaleon ad annos 440. nus Lutherus ad annos usque 460. processit. Scopulum hunc caeteri Gerhardus Mercator, qui nobiscum id tempus definit 428. annis. Ioannes Temporarius &c. Hæc ille. De annis Templi equidem ad supputationem non abnuo: ei verò minime assentior, dum Ezechie novem annos regni, & Manassi 54. tantum impertit, nec idoneam causam adducit in hisce regibus numerum sacris consignatum tabulis integrum fiat. Idem in Iosia & alijs nonnullis quilibet ob priuatas rationes faceret. Deinde ab annis 428. Templo attributis vndecim Sedecia regis auctorum de annis regum Iuda stante Templo sententias incertè tibi Synopsin exhibeo.

Hic est Synopsis annorum, quos varij auctores, regibus Iuda, stante Templo, diserte attribuunt.

*Cassianus
Nicaphor.
Beda &c.*

13. Nicephorus Constantinopol. præter annos hic expressos per interregnum 30. annorum ponit, Chronicon, quod Hermanno Cassiano

I.
... qua Tem
... i vespere
... Esti enim
... unum an
... bile rian
... ribus qua
... plium im
... alle, si cu
... m ab ita

... ecenter C
... ulum fua
... ni Tem
... Ho. Mada
... larum Pra
... 4. Mart
... lger. Sca
... dunt & ub
... Abraham
... unt ad am
... nnos 45
... ec cance
... annis. Ab
... lem ab
... ia: non
... am affe
... tegrum
... tioer ha
... decia ne
... differa
... reuen pal

... anni Tom

... rellio pol
... ao Com

Philippi

nologia
estamenti

IV

Ordo & nomina Regum Iuda.	Scriptura.	Eusebii.	Sulpitij.	Q. Julij Hilari.	Tulliani Tol.	Isidori.	Cyprian. Alex.	Mariani Scoti.
1. Salomon.	37	37	37	37	37	37	37	37
2. Roboam.	17	17	16	17	17	17	17	17
3. Abiam.	3	3	6	3	3	3	3	3
4. Asa.	41	41	41	41	41	41	44	41
5. Iosaphat.	25	25	25	25	25	25	25	25
6. Ioram.	8	8	18	8	8	8	10	8
7. Ochozias.	1	1	1	1	1	1	1	1
8. Athalia.	6	7	8. fere	6	7	6	6	6
9. Ios.	40	40	40	40	40	40	40	40
10. Amasias.	29	29	29	29	29	29	29	29
11. Ozias.	52	52	52	52	52	52	52	52
12. Ioatham.	16	16	16	17	6	16	16	16
13. Achaz.	16	16	16	15	29	16	16	16
14. Ezechias	29	29	29	29	29	29	29	29
15. Manasses.	55	55	55	55	55	55	55	55
16. Amon.	2	12	2	2	12	2	2	2
17. Iosias.	31	32	21	31	32	31	31	31
18. Ioachaz.	m. 3.	m. 3.	3. m.	m. 3.		m. 6.	m. 3.	3. m.
19. Ioakim.	11	11	11	11	11	11	11	11
20. Iehonias	m. 3. d. 10	m. 3.		m. 3. d. 10		m. 3. d. 10	m. 3.	m. 3. d. 10
21. Sedecias.	11	11	11	11	11	11	11	11

37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
8	8	8	8	8	5	5	4	11. m. 6.	8	8
1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0
6	6	7	6	7	6	6	6	6. m. 4.	6	6
40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
29	29	28	29	29	29	29	29	29	29	29
52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
16	16	16	16	16	16	15	14	15	15	15
29	29	29	29	28	29	29	29	29	29	29
55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55
2	2	2	2	2	2	2	2	1. m. 6.	2	2
31	31	31	31	31	31	31	31	30. m. 9	31	31
m. 3.	0	0	m. 3.	m. 3.						
6	11	11	11	11	11	11	11	10. m. 7	11	11
m. 4.		m. 3.	m. 3.	m. 3.	21	21	m. 3. d. 10	m. 3. d. 10		
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11

Parte 2. pag 208.

Alippi
nologia
estamenti

IV

Synopsis annorum, quos varij auctores, regibus Juda hinc adscribunt, ab anno 4. Salomonis inclusivè. 4. Reg. q. 23, num. 12.

Ordo & Nomina Regum Iuda.	Scriptura.	Eusebii.	Salp. i.	Q. Iulij Hilari.	Iuliani Tol.	Beida.	Chiron Alex.	Martinus Scoti.	Schafnaburg.	Vincenij.	Honorij Aug.	Gordoni.	Tornelli.	Saloni.	Pirani.	Paldani.	Athor.
1. Salomon.	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37
2. Roboam.	17	17	16	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
3. Abiam.	3	3	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4. Asa.	41	41	41	41	41	41	44	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41
5. Iosaphat.	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
6. Ioram.	8	8	18	8	8	8	10	8	8	8	8	8	5	5	4	11. m. 6.	8
7. Ochozias.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0
8. Athalia.	6	7	8. fere	6	7	6	6	6	7	6	7	6	6	6	6	6. m. 4.	6
9. Ios.	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
10. Amasias.	29	29	29	29	29	29	29	29	28	29	29	29	29	29	29	29	29
11. Ozias.	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
12. Ioatham.	16	16	16	17	6	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
13. Achaz.	16	16	16	15	29	16	16	16	16	16	16	16	15	15	14	15	15
14. Ezechias	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	28	29	29	29	29	29	29
15. Manasses.	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55
16. Amon.	2	12	2	2	12	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1. m. 6.	2
17. Iosias.	31	32	21	31	32	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	30. m. 9	31
18. Ioachaz.	m. 3.	m. 3.	3. m.	m. 3.		m. 6.	m. 3.	m. 3.		m. 3.	m. 3.	m. 3.	0	0	m. 3.	m. 3.	
19. Ioachim.	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	21	21	11	10. m. 7	11
20. Iehonias	m. 3. d. 10	m. 3.		m. 3. d. 10		m. 3. d. 10	m. 3.	m. 4.		m. 3.	m. 3.	m. 3.	21	21	m. 3. d. 10	m. 3. d. 10	
21. Sedecias.	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11

Parte 2. pag. 208.

12
H. Phi

hro
vet. Te

^

12

ntur
erere
no: cu
10 an
Reg. q. q.
tate ad
tiora
allianu
mo 3.
3, sub
mos 2
ente, E
nam de
menc
sem a
14-
Ano
imone
Veri
Ab C
primo
Ez
Ann
A di
Ez
Nati
A pr
A de
Ab e
Ab in
Ab a
A T
Ab e
A T
Ab i
atunre
Ann
Ann

nitur est Opusculum Bedæ de 6. ætatibus, proinde Hermannum hoc loco
 prætereo. Mirum est, quod Marianus Scotus sex tantum annos deputer Ioaki-
 mo: cum alias annos regum in Scriptura notatos fideliter referat, & Templo
 427 annos attribuat. Hinc Mariani Codex mutilus esse videtur. Abulensis 4.
 Reg. q. 6. numeros sacra pagina contentos seruat, vsque ad Ezechiam, nec satis
 curat aduerso, vtrum postea paululum imminuat. Achazo, annos quindecim
 computat Chronologicos accensui, quot ei deputant Hilarion, Tornius, et
 Callianus, Paludanus: possunt tamen ei sedecim contribui, si dicamus Ezechiam
 anno 3. Osee, cum parente in regni consortium venisse; mortuo deinde Achazo,
 sub finem anni quarti Osee solum regno potiri cœpisse, illudque deinceps
 annos 29. administrasse. Sic expugnata fuerit Samaria anno Osee nono desinente,
 Ezechia sexto ineunte. Hæc addo, ne quis forte existimet mihi legiti-
 mam defuisse causam plures quam 427. annos stanti Templo tribuendi. Ad
 hoc enim modum recurrere possem, si forte Ioachazo, Ioakimo, Iechonia
 regem anni solummodo Chronologici deberentur.

14. Ierosolymis flammæ subiecit Nabuzardan.

Anno æræ mundi Constantinopolitanæ quater millesimo ducentesimo de-
 cimo nono desinente.

Periodi Iulianæ quater millesimo centesimo vigesimo quarto labente.

Ab Orbe condito, vt reor, ter millesimo quadringentesimo quinquagesimo
 primo currente.

Æræ mundi Iudaicæ ter millesimo centesimo septuagesimo primo desinente.

Anno Sabbatico necdum finito, die de cima mensis Ab.

A diluuiio, millesimo septingentesimo nonagesimo quinto currente.

Æræ Babylonicæ millesimo sexcentesimo quadragésimo quarto.

Nati Abrahæ millesimo quadringentesimo decimo tertio.

A promissione millesimo trecentesimo trigésimo octauo.

A descensu in Ægyptum millesimo centesimo vigesimo tertio.

Ab exitu de Ægypto, nongentesimo octauo currente.

Ab ingressu in Terram, octingentesimo sexagesimo octauo currente.

Ab agrorum legali cultura octingentesimo sexagesimo primo desinente.

A Troia capta quingentesimo nonagesimo quinto incepto.

Ab exorto cornu Dauid, quadringentesimo septuagesimo primo elapso.

A Templi fundatione quadringentesimo vicesimo octauo expleto.

Ab initio regni Israel trecentesimo nonagesimo primo, absoluto, aut saltem
 ætante.

Anno tertio Olympiadis quadragésimæ septimæ, inchoato.

Anno Iphiti centesimo octuagesimo septimo oriente.

Urbis

ilippi

nologia
 testamenti

IV

7

Vrbis conditæ centesimo sexagesimo quarto fluente.

Nabonassari centesimo quinquagesimo octavo die decima ob-
menoth.

Ab anno sexto Ezechiz inclusi uè, quo regnum Israel excisum est, per
trigesimo quinto, vel inchoato vel instante.

Ante Christi æram quingentesimo nonagesimo labente, Augustini

IV. REGVM XXV. v. 17.

Quando
carcer la-
xatus le-
chonia ex
Hebraorū
computo.

1. Factum est verò in anno trigesimo septimo transmigrations loachim regis
duodecimo vigesima septima die mensis, subleuauit Euilmerodach rex Babylonie
regnare cepit, caput loachim &c. Hoc vigesima quinta die factum curat
cap. 5. v. 31. Quam apparentem dierum antrilogiam, vt explicent Hebræi
Soder cap. 28. dicunt 25. die mensis duodecimi Nabuchodonosore ce-
cessisse, ac sepulture datum, die 26. cadauer illius iussu Euilmerodach
erutum & cum dedecore huc illuc raptatum, die 27. libertatem Iechonia-
turam. Mariana in hunc locum, ex Dauid Kimhi ait, Nabuchodonosor
25. mortuum, sequenti sepultum, 27. Iechoniam de carcere ductum,
anno m. 3472. num. 31. opinatur Iechoniam die 25. vinculis & carcere
die 26. funeri Nabuchodonosoris vacatum, vigesima autem septima
insigniter honoratum. Quæ & Sanctij interpretatio videtur esse, quæ
neraliorem horum dierum conciliationem insinuat, dum subiungit
cipuit, die 25. Iechonias, quia tunc eleuari cepit, cum emerfit è vinculis, die
27. quia tunc honores illos consecutus est, quos prius animo designat. Euilmerodach
pe hoc negotium vigesima quinta die mensis Adar ceptum fuerit, die
ma septima ad finem perductum, vt in simili dixi hoc cap. v. 8.

Prior sup-
putatio.

2. Equidem vix capio, qui exiguo bidui aut tridui ipatio parentem
& apparari & celebrari potuerint: crediderim potius anno vigesimo
Transmigrationis Nabuchodonosorem aliquanto tempore prius
mense duodecimo Iechonias die 25. in libertatem assereretur, & a
præ alijs exteris regibus honorem Babylone adipisceretur, anno
rantis Euilmerodach currente, vt bene insinuat Gordonus in suis
3.

3. Rectè hoc loco monent nonnulli interpretes, istum mensem
num non referri ad finem annorum Transmigrationis accurate
tum, sed ad exitum anni sacri, vt idem sit mensis duodecimus, cum
dar nuncupatur. Pari modo reliqui menses ad annum sacrum accu-
dandi sunt. Mensis quartus est quem Tamutz appellant, quoniam
Ab, septimus Tisri.